

A Good Today and a Bright Tomorrow

Children and Young People's Plan for Merthyr Tydfil 2008- 2011

Foreword

In Merthyr Tydfil, our shared vision is based on the underpinning principle that all our children and young people should enjoy life and achieve their full potential. Our vision statement comes from an analysis of our current position and reflects our high ambitions. We want to inspire all our children and young people to have the highest ambitions for themselves. We aim high and we want all our children and young people to do the same so that, with our support, they can achieve beyond traditional expectations.

Working effectively in partnership with others is central to our commitment to provide high quality services to our children and young people. We aim to work closely with health and social services to provide targeted support for children and young people. In particular, we will co-operate closely with the Local Health Board to achieve the objectives identified in the Merthyr Tydfil 'Health, Social Care and Well-Being Strategy', and with the statutory Director of Social Services to ensure the well-being of all our children, not least the most vulnerable. We also aim to co-operate closely with other services across the County Borough, especially our colleagues in the Integrated Adults Service, and with public, private and voluntary (third) sector agencies to improve services to children and young people.

We are confident that our local priorities, agreed in the single plan, are clearly understood and actively supported by all partners. By agreeing our overall priorities we are well placed to target the available resources at areas of greatest need. Central to this drive will be strong strategic leadership and performance management by the Children and Young People's Partnership. We continue to monitor the infrastructure supporting the plan and are moving towards an outcome based approach for rationalising existing planning groups. In this, we benefit from the close working relationships in our small professional community. We have allocated a Board level sponsor to oversee the implementation of each priority and identified a project manager and a multi-agency planning team to monitor and report on the progress achieved to the Children and Young People's Partnership.

The Merthyr Tydfil Youth Forum is integral to approving the commissioning briefs for each priority. The Forum is represented on the full Children and Young People's Partnership Board, evidence of our commitment to the wider participation agenda and Article 12 of the United Nations Conventions on the Rights of the Child. Furthermore, our priorities for action will continue to have full regard to the views of parents, children and young people.

Improving the life chances of our children and young people requires a continuing strong focus on economic and social regeneration. Our aspiration is to enhance the knowledge and skills base across the County Borough such that adults are well prepared for employment and, in turn, motivate their children to achieve. This is a particular challenge for us. The legacy of our unique industrial history and our post-industrial experience is that of a declining population, with outward migration and a falling birth rate. Economic inactivity, strongly related to a lack of skills, remains stubbornly high. These factors, in concert with others such as high rates of limiting long-term illness and poor health, mean that many of our children and young people experience disadvantage. Notwithstanding that our public services are delivering well overall and that our children are achieving at a level similar to that of like communities elsewhere in Wales, our ambition is to do better.

We would like to thank everyone involved in the development of the first Children and Young People's Plan for Merthyr Tydfil. We acknowledge the on-going commitment of the many colleagues who work tirelessly to provide effective services for our children and young people. We remain committed to working closely with them to promote further improvements in service delivery and to maintain the drive to unlock people's talents, regenerate our community, help families and children to escape from poverty and assist our economy to prosper.

Councillor Richard Thomas
Portfolio Councillor for ICS/Lead Member for Children and Young People

Councillor Paul Brown
Portfolio Councillor for ICS

Chris Abbott
Director of ICS/Lead Director for Children and Young People

A Good Today and a Bright Tomorrow

Contents

		Page
	Foreword	
	Contents	2
Chapter 1	Introduction	3
	Principles and values, Commitment to rights, the seven core aims, the National Service Framework and the 10 entitlements The process of producing the plan Needs assessment Service mapping Views of children and young people	
Chapter 2	Vision statement Shared priorities	13
Introduction to Chapters 3-9	Priorities Our strategic priorities for each core aim Our needs, our services, our strategic challenges, our plans Outcomes template	17
Chapter 3	Core Aim 1	21
Chapter 4	Core Aim 2	27
Chapter 5	Core Aim 3	33
Chapter 6	Core Aim 4	44
Chapter 7	Core Aim 5	48
Chapter 8	Core Aim 6	53
Chapter 9	Core Aim 7	58
Chapter 10	Workforce Planning and Development	61
Appendix I	Implementing National Policies, Strategies and Priorities	63

Chapter One

A Good Today and a Bright Tomorrow

Introduction

- 1.1 Merthyr Tydfil is home to 55,000 people, including 18,500 children and young people under age of 25. Best known as the historic centre of the South Wales coal and steel industry, it is the second smallest local authority in Wales.
- 1.2 This plan, covering the period 2008-2011, identifies our ambitions for our children and young people in Merthyr Tydfil. The plan has been produced by our Children and Young People's Partnership. It is intended to give direction and focus to our work and to identify the intended outcomes for the services we will provide.
- 1.3 The plan sets out our shared vision and agreed priorities. It is a high level strategic plan and includes only the level of detail that is relevant to our priorities at a strategic level. Details of the activity required to achieve the strategic objectives can be found in partners' business and operational plans
- 1.4 Our vision is shaped by national policies, by the local strategic priorities identified by children and young people and by all the partners involved in service delivery, by the needs identified in the needs assessment and service mapping, our work to implement the National Service Framework for Children, Young People and Maternity Services and by the aims and objectives contained in the Community Strategy.
- 1.5 Working together, we aspire to excellence in all that we do. Our ambition is set out in our Community strategy, reflecting the local ambition for Merthyr Tydfil to become "By 2020 a community in which all people of all ages can enjoy living and working safely and healthily and pursue opportunities to develop themselves and their families in a clean and attractive environment."
- 1.6 This shared vision is reinforced in the County Borough Council vision of "a sustainable, confident County Borough which recognises and promotes equality of opportunity and where people want to achieve in all aspects of their life, through work, leisure and learning."
- 1.7 In producing the plan we have followed the Welsh Assembly Government's Shared Planning for Better Outcomes Guidance. The Plan replaces a number of other statutory plans. The detailed operational information which would have been found in those plans will now be found in operational plans on our website.
- 1.8 This plan is important to Merthyr Tydfil's Children and Young People's Partnership. We have used the process of producing the plan to bring together the many statutory and voluntary organisations in Merthyr Tydfil that play a role in meeting the needs of children and young people. Together we have analysed the strengths and weaknesses of our service to children and young people. We have used that information to produce a shared vision, principles and key priorities for children and young people's services in Merthyr Tydfil. That vision and these key priorities will guide how we refocus our services over the next three years.

Principles and Values

- 1.9 The Plan is organised around the Welsh Assembly Government seven Core Aims for children. These are that all children in Wales:
- have a flying start in life;
 - have a comprehensive range of education and learning opportunities;
 - enjoy the best possible health and are free from abuse, victimisation and exploitation;
 - have access to play, leisure, sporting and cultural activities;
 - are listened to, treated with respect and have their race and cultural identity recognised;
 - have a safe home and a community which supports physical and emotional wellbeing; and
 - are not disadvantaged by poverty.
- 1.10 Our task is to deliver on these seven core aims which are based on the United Nations Convention on the Rights of the Child, to which all Partnership agencies in Merthyr Tydfil are fully committed. The plan also shows how we will deliver on the Welsh Assembly Government's ten entitlements for all young people in Wales aged 11-25, which are detailed in the Learning and Skills Act 2000. They are highlighted under each of the relevant core aims of this Plan. They require Local Authorities to ensure that young people:
- participate effectively in education and training;
 - take advantage of opportunities for employment; and
 - participate effectively in community life.
- 1.11 Working effectively in partnership with others is central to the Partnership's commitment to provide high quality services to our children and young people. We aim to work closely together delivering services to all children through primary and community health care, early years services, education and the police service. We aim to work even more closely together to bring the more targeted services of social services, the voluntary sector, housing, specialist health services and youth offending services to those children, young people and families who need more specialist support.
- 1.12 Partnership working to produce this plan is mirrored by close cooperation between the Council, the Local Health Board and other stakeholders to produce the Merthyr Tydfil Health, Social Care and Well-being Strategy, and we are co-operating closely to achieve the objectives of that plan. Our Community Strategy focuses on the economic regeneration and the physical environment. The Community Safety Partnership focuses on keeping Merthyr Tydfil a safe place to live and work.. The Communities First programme makes a significant contribution to tackling deprivation. The Third Sector Manifesto is aligned with these strategies and will contribute to the delivery of change. These plans interlink to cover our priority issues and ambitions for people and place in Merthyr Tydfil.

Shared Principles

- 1.13 In implementing this plan, the Children and Young People's Partnership proposes to adopt shared principles about how the Partnership will work together. These are to:
- commit to deliver agreed priorities
 - be evidenced based, but not stifle experimentation
 - align our resources to our priorities, pooling budgets where appropriate, and ensure value for money
 - use the tiered model of needs and interventions (page 7) to support shared planning
 - be accountable for the quality and performance of our services
 - use a project and performance management approach to deliver the priorities in the plan
 - support the workforce development to underpin the plan
- 1.14 The principles around which we will organise services to deliver better outcomes for children are that we will:
- enhance and extend the ways in which children, young people and families can shape the services they receive;
 - intervene early when problems are identified so as to prevent greater problems emerging later;
 - support universal services, education and health to better support children with more complex needs;
 - develop more focused multi-agency and integrated working, especially where children have more complex needs;
 - combat prejudice and promote fairness and equality of opportunity for all children, regardless of race, gender, disability, sexual orientation or cultural background;
 - foster bilingualism and look for new opportunities to promote the Welsh language

A wide range of activities is already in place to help achieve these core aims. Our task in this plan is not to duplicate those activities, but rather to focus on the key areas where we believe we can make a real difference in improving the quality of life and the life chances of our children and young people.

How the Plan was produced

- 1.15 Producing this plan was a highly participative process with a number of stages. The Plan drew together the results of a great deal of work which had been commissioned by the partnership team to elicit the views of children and young people about issues which concerned them. These included audits, surveys and workshops, etc.
- 1.16 The Partnership Planning Team carried out a needs assessment, using a wide range of data sources, and service mapping was commissioned.
- 1.17 Thereafter, Creative Exchanges, an external consultancy, was commissioned to support the partnership to reach conclusions about its strategic priorities for the next three years using an outcomes based planning framework. Over 100 front line staff and managers from all agencies took part in a series of workshops based on each of the seven core aims. These tested the evidence against participants' own knowledge and experience and produced priorities for each of the core aims.

- 1.18 The Children and Young People's Partnership held a full day session to agree the vision statement, principles, and priorities. Further workshops and discussion led to the development of priority outcome measures and proposed action plans to achieve those priorities.
- 1.19 A second set of workshops then developed action plans for each priority. These workshops also explored options for increasing children's and young people's participation, opportunities to develop Welsh medium and bi-lingual provision and promote Welsh culture and strategies to address the impact of poverty.
- 1.20 Finally, current progress in workforce developments in all the agencies were drawn together and actions put in hand to develop the workforce needs analysis and workforce strategy in 2008-2009.

Summary of the needs analysis

- 1.21 Merthyr Tydfil has a total population of around 55,000, 40,000 of whom live in or around Merthyr town and a further 15,000 of whom are spread in towns and smaller communities, mostly in the south of the county borough.
- 1.22 Merthyr Tydfil has 18,500 children and young people under age of 25. The proportion of children and young people is similar to the Welsh average, but the total population is declining. The National Statistics 2006 mid-year estimates show Merthyr to be the only local authority in Wales with a declining population, with the biggest decline since the 2001 Census. This is the result of a falling birth-rate and outward migration, while the population of Wales is increasing. Live births have fallen from 761 in 1995 to 595 in 2002, but are now increasing. The population of primary school children will continue to fall until 2012; the 14 -19 population peaks in 2008 and will decline until 2017.
- 1.23 At the time of the 2001 Census, 98.6 %of the population was UK born. A small number (605 or 1.1 %) come from a total of 17 ethnic backgrounds, from a predominately managerial or professional background, mostly connected to the Prince Charles Hospital. In addition, there has been recent inward migration from Europe with new arrivals having a significant impact in the intake of children in the faith primary schools.

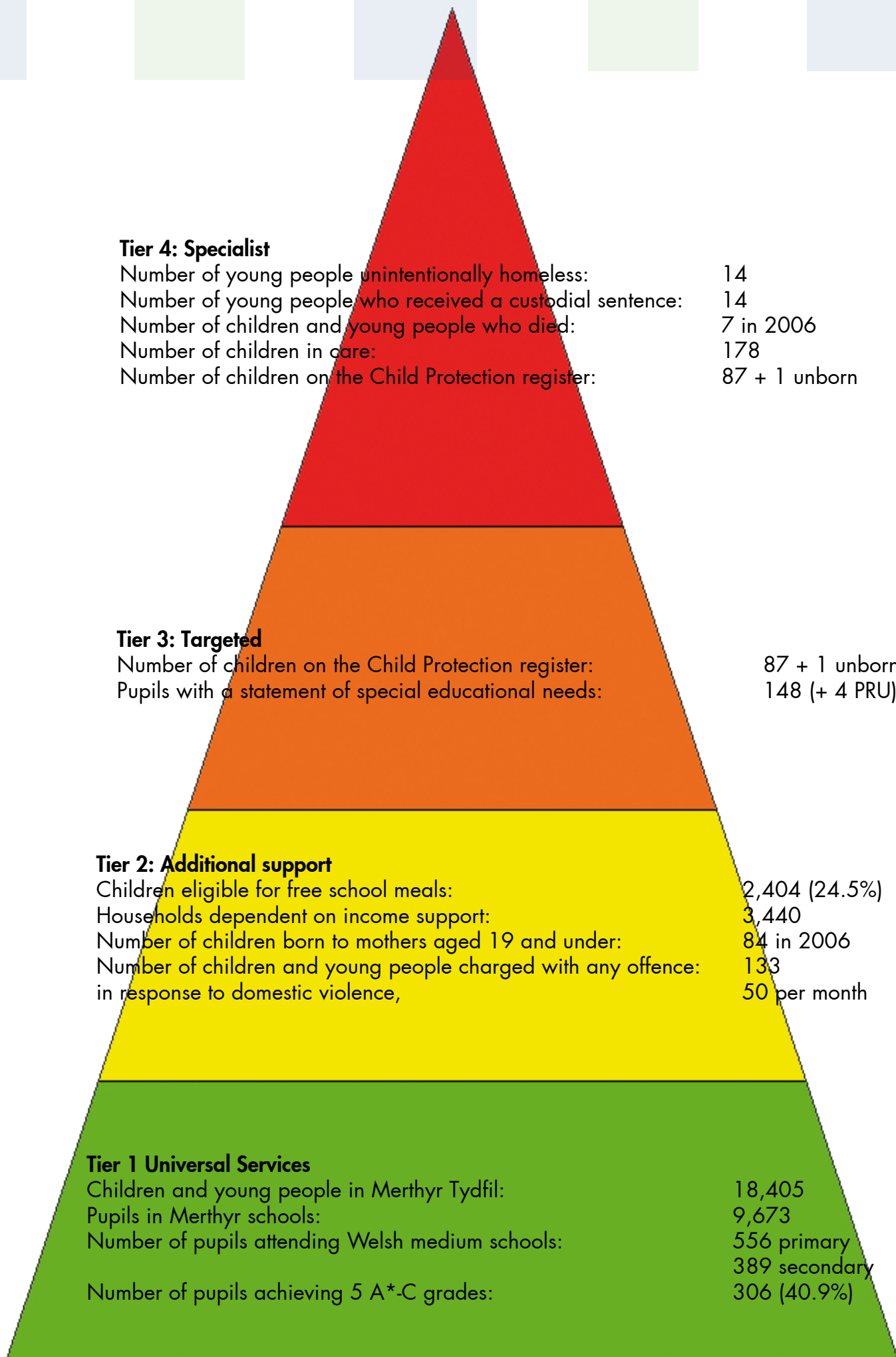
17.7% of the population have 1 or more skills in Welsh, a figure which is below the national average
- 1.24 Merthyr Tydfil experiences significant socio-economic challenges. 35% of the population (19,000) live in Lower Super Output Areas (LSOAs) ranked in the 10% most deprived in Wales. On almost every measure of well being, Merthyr Tydfil reflects this level of deprivation. Life expectancy is 2.8% below national average and is the lowest in Wales. 26% of the population has a limiting long-term illness and residents also report much higher levels of mental ill health than the average in Wales.
- 1.25 Of the adult population 44% has no qualifications; only 11.6 % is qualified to degree level, the second lowest in Wales. 8% is unemployed, the 4th highest in Wales, There are also proportionally less managerial or professional jobs in the local economy.

- 1.26 One third of children under 16 live in homes dependent on Income Support, the highest in Wales. 36.8% of children are in families receiving out of work benefits, compared to the average of 20.9% in England and Wales. High numbers of children also live in families in receipt of Incapacity Benefit. Eligibility for free school meals is the highest in Wales for both primary and secondary schools.
- 1.27 There is a higher rate of looked after children than the average in communities with similar levels of deprivation. The rate is the highest in Wales. In March 2006 the rate of children in need of protection was the joint highest in Wales.
- 1.28 Educational attainment levels are in line with those in similarly disadvantaged communities, but are low when compared to the all-Wales average. Rates of teenage pregnancy, low birth weight babies, breastfeeding and dental caries in children similarly reflect the levels of disadvantage in our community.
- 1.29 Of those claiming Job Seekers Allowance 42.97% are aged 25 or under, compared to the Wales average of 36.1% in 2007. 9.6% of all households, 2231 in total, are headed by a lone parent, the highest in Wales and the 6th highest in England and Wales.
- 1.30 The diagram showing the tiered model on Page 7 shows some of the impact of this on the numbers of children accessing services at different levels. More detailed information is to be found under each core aim.
- 1.31 It is well recognised that the combination of economic disadvantage, low educational attainment and poor health status are usually interlinked and impact on one another, though identifying cause and effect is more complex. Together they create a challenging context for local services.

The Tiered Model

- 1.32 The Partnership has adopted the triangle or tiered model to assist in planning services for children. The model helps create a common language for services to identify which children require a service at which level and to agree how specialist services can work together to ensure that the needs of children are met in a joined up way. It is a dynamic not a static model as children can move between the tiers and may have needs at more than one level. The principle of the triangle is that children who need services at higher tiers should still have access to the services at the tiers below and should be supported by those services when they no longer need the more specialist services.

Despite the identified need for targeted support for specific children and young people, the Partnership will not lose sight of the importance of universal services that are the foundation for targeted service delivery, and prevent children and young people's needs increasing.

Summary of the service mapping

- 1.33 Merthyr Tydfil's level of disadvantage is reflected in our eligibility for special programme funds from the Welsh Assembly Government and European Union. This, in turn, is reflected in the numbers and strength of our local organisations. There is a strong voluntary sector. There are two Healthy Living Centres, Treharris and Gellideg, and every ward is now covered by Community First, targeting areas of extra deprivation. 147 organisations responded to the service mapping.
- 1.34 The service mapping and other information gives a picture of both strengths and shortfalls in local services. Inspection reports of Merthyr Tydfil County Borough Council's services for children, the 14-19 Network, Youth Support Services, Youth Offending Services and Social Services show good overall performance by mainstream services and a good range of services to meet challenging service demands. Estyn reports on schools indicate that the overall quality of educational provision and standards of pupils' achievements are generally good, and often very good.
- 1.35 Police services are provided by the South Wales Police Force. Merthyr Tydfil is policed by A Division, Basic Command Unit of the South Wales Police Force covering Merthyr Tydfil and Rhondda, Cynon and Taff
- 1.36 The most recent Police Performance Assessment, carried out in 2006/07, shows mixed results for the South Wales Police Force, but when allowance is made for the size of population served (41% of the Welsh population live in the South Wales area) and compared to other similar forces in England, results are comparable.
- 1.37 Health services are commissioned by the Merthyr Tydfil Local Health Board, which is also responsible for primary care. The Board now shares a Chief Executive with the Rhondda Cynon Taf Teaching Local Health Board and is developing a joint management structure during 2008. Acute and community health services are provided by the North Glamorgan NHS Trust which, on the 1st April 2008, will merge with Pontypridd and Rhondda NHS Trust to become the Cwm Taf NHS Trust. The new Trust will provide most acute and community services for children, including mental health services. However, specialist health services will continue to be commissioned by Health Commission Wales from specialist centres such as those in Cardiff and Bristol.
- 1.38 Whilst NHS Trusts and Local Health Boards collect performance data across a huge number of services, there is no dataset that quantifies overall performance against local or national levels on services provided specifically for children and young people. Comparisons can be made against individual services, for example waiting times for A&E services and out patient appointments, but there is not an overall summary of performance.
- 1.39 There are two Welsh medium primary schools in Merthyr Tydfil, namely Ysgol Santes Tudful and Ysgol Rhyd y Grug. Children leaving these schools and wishing to continue receiving Welsh medium education travel just across the county boundary to Rhydywaun, the Welsh medium secondary school in Rhondda Cynon Taff.
- 1.40 There is a strong network of family support services funded by Cymorth and other special programmes, and innovative youth services and participation services in both the voluntary and statutory sector. Early years and Childcare is overall sufficient to meet demand. However there is a significant gap in out of school and holiday provision. The south of the county

is less well provided for. Lack of information about childcare is likely to have significant impact on demand and affordability and access continue to be an issue for the sector. Demand is lower than in many other parts of Wales as a result of the relatively low rate of economic activity amongst women.

Gaps in services

- 1.41 The service mapping exercise highlighted concerns about the short-term nature of funding and the sustainability of existing projects as well as about general deficits of transport and access to services in a county borough with one of the lowest proportions of car ownership in the country. There are particular issues about access to services in the south of the county borough, especially Welsh medium services, away from Merthyr Tydfil town where most services are clustered. Access to mainstream services by disabled children is reported as a significant issue.
- 1.42 Particular shortfalls are identified in services to the more vulnerable children, including: services for disabled children of all ages; community therapies, for example speech and language therapy, portage provision and respite care; intensive family support for children at risk of abuse or on the edge of care; supportive services such as counselling, and psychological support services for young people with mental health and related problems; access to sufficient alternative curriculum or programmes for 14 to 16-year-olds who are at risk of disengaging from the formal curriculum or of leaving school without the skills and qualifications for employment; supported housing for vulnerable young people; and difficulties in securing community care grants. Sexual health services, including support to reduce teenage pregnancies, support for young parents and services to tackle alcohol misuse in the community are identified as issues to be addressed.
- 1.43 The service mapping does not show any significant level of unmet need for Welsh medium services but, in line with national and local aspirations to be a bilingual community, the development of more Welsh language provision and the stimulation of demand for these services is a service priority. Currently, services are available through the medium of Welsh where this is the user's choice.

The Views of Children and Young People

- 1.44 Children and young people have given us a wealth of information about their experience of family, school and community life in Merthyr Tydfil and also shared their views about what they would like to see changed. Evidence of their views comes from our ongoing consultation work in which the views of children and young people were sought, namely:
- the Communities that Care audit which interviewed 1800 Young people;
 - the Sexual Health Report based on questionnaires/interviews with 377 young people aged 13-17;
 - the consultation workshops for the over 11s as part of the Health, Social Care and Wellbeing strategy development,
 - a parallel consultation process with the under 11s;
 - Merthyr Tydfil County Borough Council Youth Service health survey;
 - ethnic minorities children and young people consultation;
 - School Councils' Conference;
 - the Junior Local Safeguarding Children Board and consultation about the complaints procedures
 - the Communities First youth consultation

- 1.45 Every school has a school council. These are used actively to seek children and young people's views, for example a recent conference involving all the school councils consulted young people about school attendance and absenteeism.
- 1.46 Overall, young people in Merthyr feel close to their parents, are able to confide in teachers and are less likely to have taken drugs or to have been involved in crime than those in the national Communities that Care survey. However, approximately one third of young people felt lessons were dull and that they rarely or never enjoyed being in class and 16% reported that they did not feel safe at school.
- 1.47 Poor access to transport, especially in the evenings, and the cost of transport are significant issues, more so for young people living in the towns and villages south of Merthyr town, but also for young people in Dowlais. Transport and access to services are significantly interrelated. This is particularly relevant to Welsh medium services, especially for those pupils attending Rhydywaun who have some distance to travel to and from school already. Shortage of facilities across the Borough for organised activities is also reported as a problem. Confidentiality is a major issue for young people in relation to sexual health services, given the small size and closeness of the community. There was a considerable lack of knowledge about services which exist, but the experience of those the young people have actually used was mostly positive. Young people tell us that levels of exercise are low except for those young people who are engaged in organised sport and that participation drops rapidly after the age of 16. Young people regularly report that they want to be more involved and consulted about services.

Linking needs, services and the views of children and young people to priorities

- 1.48 In this first plan we have identified priorities which reflect the obvious challenges which emerge from the needs and service mapping and the issues and preoccupations of young people and the services which support them. These fall within 3 main areas:
- improving attainment at all ages, tackling the readiness for learning of young children, including the development of play facilities, and the needs of those disengaging from education;
 - improving health especially dealing with sexual health, teenage pregnancy and mental and emotional health;
 - improving services to the most vulnerable children, especially disabled children, and children in care, children in need of protection, and homeless young people.

We have underpinned these with a priority commitment to increasing participation, both as a principle to which we are committed and because we believe the active engagement of children and young people will improve the outcomes they can gain from the services. The specific priorities are set out in chapter 2.

- 1.49 The plan does not seek to cover every issue raised in the analysis but it does summarise ongoing work across each core aim. Nor does it directly respond to the problems of short term funding, which are affecting so many services, statutory and voluntary, which will need to be addressed by discussion and negotiation locally and with the Welsh Assembly Government. In setting out strategic priorities it seeks to guide future commissioning and de-commissioning in Merthyr Tydfil.

Our planning context

- 1.50 Our planning context for the next three years is challenging. National consultation on NHS Wales restructuring, as well as mergers and reconfigurations within the local health community to create larger Trusts may provide opportunities for improved health services, but may mean that it will take time for the new organisations to really engage locally again. It will add complexity to the challenge of planning and providing local health services for children integrated with local council provision in Merthyr Tydfil, which is at the heart of this plan. Both the Local Health Board and the Trust have significant financial deficits, and resources are stretched for Merthyr Tydfil County Borough Council. We will, therefore, need to do better with what we have. By agreeing our overall priorities in this plan, we will be able to target the resources we do have at areas of greatest need.

Chapter 2

Vision statement

Our Vision for Children and Young People In Merthyr

2.1 Our shared vision for children and young people is that:

In Merthyr Tydfil, all our children and young people enjoy life and achieve their full potential.

2.2 Our vision statement comes from the analysis of our current position and aspirations.

As a Partnership we have high ambitions and we want to inspire all our children and young people to have the highest ambitions for themselves. We aim high and we want all our children and young people to do the same so that, with our support, they can reach beyond their experience and achieve above their traditional expectations. That is the challenge underpinning our first single Children and Young People's Plan.

2.3 Merthyr Tydfil's future, and that of our children and young people, depends on continued economic and social regeneration, creating a community where adults have the skills and the motivation to take up job opportunities and motivate their children to achieve.

2.4 This is a particular challenge for us. The legacy of our unique industrial history and our post-industrial experience is of a declining population, with outward migration as well as a falling birth rate, leaving a low adult skills base and, for many, low aspirations. This sits alongside high rates of limiting long-term illness and poor health.

2.5 Our children have particular challenges to face, which is why our public services must perform better than average to help them. Overall, our public services are delivering well and our children are achieving at the level of children in similar communities in Wales but our ambition is to do better.

2.6 Merthyr Tydfil is also changing. Over the last few years we have seen new communities arrive from Europe, working and settling here, with their children. Our plans and ambitions include these children too.

Shared priorities

Criteria for determining priorities

2.7 The criteria we have used to determine our priorities are that they should:

- focus on outcomes for children and young people, not on services;
- target our areas of greatest need or deficit;
- involve concerted multi agency effort to make progress;
- be capable of showing progress in the next three years;
- reflect the views of children and young people; and
- be linked to national and local strategies.

2.8 These priorities have in common the need for multi agency involvement to deliver them.

Implementing our priorities- Integrating children's services

2.9 Our plan for 2008-11 includes taking forward our commitment to improving all levels of multi-agency working. This is at three levels;

- Integrated planning and performance management
- Integrated processes
- Integrated services

Integrated planning and performance management

2.10 Key to success in achieving improved outcomes will be strong strategic leadership and performance management by the Children and Young People's Partnership for each of the agreed priorities. Strengthening our Partnership is a key priority. We will review the current planning structure supporting the plan, moving towards an outcome based approach to planning and rationalizing existing planning groups, capitalizing on the close working relationships in our small professional community. We will also allocate a Board level sponsor to oversee the implementation of each priority, identifying a project manager and a multi-agency planning team for each priority, with regular monitoring and reporting of progress by the Children and Young People's Partnership. In some cases we may be able to allocate a particular priority to an existing planning group. The Youth Forum will be involved in approving the commissioning briefs for each priority.

Integrated processes

2.11 We will complete current work to agree an **information sharing protocol** covering all agencies, including the voluntary sector, to ensure there are no barriers to sharing information either for general planning purposes or for planning support to individual children and their families. We will learn the lessons from the current Welsh pilots of the **Common Assessment Framework** and incorporate these into our development work when they report. We intend to develop, in a targeted way, processes for **identifying vulnerable children** receiving services from a variety of agencies to ensure that services are planned in an integrated way, focused on achieving shared outcomes for the child. We will develop the **Team around the child process** for all children who need multi-agency interventions within our identified priorities.

Integrated services

2.12 We will build on existing experience of integrated services, the Integrated Children's Centres, the Disabled Children's Team, the LACEs team for Looked after children and the pilot Cymorth funded Transition Project, which works with year six pupils in the four primary schools that feed into Afon Taf secondary school. Once they reach year seven, they are paired with a year 12 pupil who will have received mentoring training.

2.13 For older children our identified direction of travel is to increase co-ordinated, multi-agency support wrapped around our four secondary schools and their partner primary schools so that we can have a joined up approach to meeting children's needs, rather than a process of many separate programmes. For younger children our intention is to coordinate Borough wide services using the structure of the Cwm Golau Integrated Children's Centre.

Co-ordinated Information services for children and young people and their parents

- 2.14 Progress will be continued to ensure that parents, children and young people have a single point of entry to access information about all kinds of services. Our Children's Information Service already provides comprehensive information about early years, childcare and family support. In line with the new duties of the Childcare Act 2006, the Children's Information Services has expanded to include information for parents and carers on all services for children and young people up to the age of 19.

Joint Commissioning and pooled budgets

- 2.15 To make progress on our agreed priorities, the Partnership intends to shift the emphasis of its work from single agency planning to joint planning and commissioning with specific needs analysis, using the Audit Commission's Joint Commissioning Framework

- 2.16 The partnership intends to align its budgets around its key priorities so that resources follow our commitments. This is in preference to pooled budgets for the majority of our services. We will examine opportunities for pooling budgets where services would most benefit from these formal financial arrangements to support an integrated service. This is particularly the case for services to disabled children.

Priorities for 2008-11

- 2.17 We have agreed eight key priorities for change over the next three years. Action on these priorities will contribute to meeting more than one aim. To avoid duplication, the intended outcomes measures indicators and targets are, however, to be found under the most relevant core aim.
- 2.18 We have used the Tiered model to help describe our target groups of children for these priorities. For many of our priorities we want to improve outcomes for all children at the universal or Tier 1 level, but we also want to target additional attention on children with more support needs at Tier 2 and more vulnerable children at Tiers 3 and 4
- 2.19 For 2008-2011, our agreed strategic priorities for change relevant to children and young people of all ages are to improve:
- attainment, qualifications and life skills;
 - the social inclusion of disabled children and young people and their parents;
 - emotional and mental health of children and young people;
 - safety and well being for the most vulnerable children and young people;
 - health and well being of all children and young people, particularly the sexual health of young people;
 - children and young people's enjoyment, learning and social skills and increase physical activity through self directed play and recreational activity;
 - children's, young people's and their parents' influence over the services they receive and over services which are designed for them;
 - homeless young people's access to housing and support; and
 - the life chances of children and young people through alleviating the impact of poverty and disadvantage

We will seek to involve children and young people in how we develop each priority

Priority Outcome 1 (Core aim 1, Priority 1 & Core Aim 2)

Improving attainment, qualifications and life skills

- 2.20 We want to improve attainment for all children in Merthyr Tydfil, but our focus for this priority outcome is those children and young people who are most likely to disengage from education and to reach adulthood without the qualifications and life skills to enter employment and adult life. Key issues are the transition periods experienced by our children, the relevance of the curriculum for some children, access to alternative programmes which extend entitlement and preparation for employment for some of our young people at Tier 2 and above. Improving the amount of time spent in purposeful engagement in education is essential to this. Hence the County Borough Council's focus on removing barriers to learning, improving attendance, especially tackling condoned absence and reducing the amount of time lost by exclusions from school, will continue to be a priority. Early intervention to support this priority means that for Core Aim 1 our focus will be on ensuring that, by the age of 7, children reach their developmental milestones, through formal and informal learning and play opportunities, are attending school regularly and enjoying the experience of learning.

NSF Key Actions 5.32, 5.33, 5.34, 5.35, 5.36, 5.37

Champion: Director, Integrated Children's Services

Lead: Head of School Improvement, Integrated Children's Services

Priority Outcome 2 (Core Aim 1, Priority 2)

Improving the social inclusion of disabled children and young people and their parents

- 2.21 Our focus for this priority outcome will be children and young people with substantial and permanent physical or mental disabilities. Multi-agency identification of children and young people in this group will provide the basis for shared management information between health, social care and education about their needs of disabled children, on which to agree a plan, priorities and arrangements for commissioning and funding services to meet those needs. These are children and young people mostly at Tier 3.

NSF Key actions 5.2, 5.7

Champions: Head of School Improvement, Integrated Children's Services
Director, Integrated Adult Services

Lead: Service Manager, Intake and Early Assessment

Priority Outcome 3 (Core aim 1, Priority 3 & Core Aim 3, Priority 2)

Improving emotional and mental health of vulnerable children and young people

- 2.22 We want to improve the mental health of all young people in Merthyr Tydfil, developing services which build emotional resilience, and which are available to all children when they need them. We will also focus on the needs of young people who display significant emotional or behavioural distress, including alcohol, drug and domestic violence related difficulties, but who do not have a diagnosed mental disorder. These are children whose needs place them at tier 3 or above. Early intervention to support this priority means that for Core Aim 1 we will focus on supporting parenting and improving the attachment of very young children to their parents or care givers, especially those at Tier 2 and above.

NSF Key actions 2.44, 2.45

Champion: Business and Planning, Cwm Taf NHS Trust

Lead: Head of Children, Families and Partnerships, Integrated Children's Services

Priority Outcome 4 (Core Aim 3, priority 3)

Improving safety and wellbeing for the most vulnerable children and young people

- 2.23 We want to improve the safety and well being of all children in Merthyr Tydfil and to focus further on the most vulnerable children at Tier 3 and above. We will focus on improving outcomes for children in those families where children are most likely to be in need of protection, be in care or on the edge of coming into care or be involved in offending or anti-social behaviour. Some families, a small group in Merthyr Tydfil, have problems which are long standing, interrelated and sometimes intergenerational. For these families current or previous agency involvement has not led to long lasting improvement for the children or young people. We aim to move towards a more co-ordinated approach to the way we work with these families, children and young people to better meet their needs.

NSF Key actions 6.3, 6.4, 2.14

Champion: Head of Children, Families and Partnerships, Integrated Children's Services

Leads: Practice Research and Review Officer, Integrated Children's Services
Family Support Coordinator, Integrated Children's Services

Priority Outcome 5 (Core Aim 3, Priority 1)

Improving the health and well being of all children and young people in Merthyr Tydfil, particularly focusing on the sexual health of young people.

- 2.24 We want to improve the health and well being of all children and young people, giving particular focus to improving the sexual health of all our young people. Our focus will be to improve social and relationship education and knowledge of safe sexual practices, to improve access to sexual health services for young people, including for those at most risk, working with young people to enhance their self esteem and aspirations and to reduce teenage pregnancies and sexually transmitted infections.

NSF Key actions 2.36, 3.21

Champion: Local Public Health Director for Merthyr Tydfil and National Public Health Service for Wales

Lead: Head of Service Development, Merthyr Tydfil Local Health Board

Priority Outcome 6 (Core Aim 4)

Improve children and young people's enjoyment, learning, social skills and increase physical activity through self directed play and recreational activity.

- 2.25 Our focus for this is to complete and prioritise our play strategy and work to have the strategy adopted; implementing the highest priorities in each of the areas highlighted within the Welsh Assembly Government Play policy and implementation plan. This priority is for all children and young people.

NSF Key actions 2.19, 2.38, 2.43, 2.44, 5.2

Champion: Chief Officer, Voluntary Action Merthyr Tydfil

Lead: Regional Director, Tri County Play Association

Priority Outcome 7 (Core Aim 5)

Increasing children, young people and their parents' influence over the services they receive and over services which are designed for them

- 2.26 The focus of this priority will be to review the participation strategy and the participation promise and toolkit in the light of the latest Welsh Assembly Government guidance on participation. We will then work to have the strategy adopted and implemented systematically in every agency delivering services to children and young people in Merthyr Tydfil, building on existing good practice. This priority is for all children and young people.

NSF Key actions 2.1, 2.2, 2.3

Champion: Director, Integrated Children's Services

Lead: Merthyr Tydfil Youth Forum

Priority Outcome 8 (Core Aim 6)

Improving homeless young people's access to housing and support and improving our ability to identify those at risk of becoming homeless and preventing them from becoming homeless

NSF Key actions 6.8, 6.9

Champion: Director of Customer Community Services

Lead: Head of Housing

Priority Outcome 9 (Core Aim 7)

Improving the life-chances of children and young people through alleviating the impact of poverty and disadvantage

2.27 The Children and Young People's Partnership believes that no child or young person should be disadvantaged for any reason. However, the focus of this priority will be on those families with children most in need because of poverty. It is recognized that action to address child poverty in particular, will require a wide range of partners to work alongside one another to ensure that policies and programmes are making the best possible contribution to tackling the problem.

Workforce Planning and Development

2.28 Our priorities in the Children and Young People's Plan will have an impact on the numbers and types of staff and the skills and knowledge of existing staff. We have a range of workforce plans covering recruitment and staff development. These plans will need to be integrated and up dated to create a plan covering all sectors, looking at the overall needs of our workforce to deliver our priorities in the plan.

NSF Key actions 2.21, 2.22, 2.51, 2.62, 2.63,

Introduction to the Core Aims

2.29 The following chapters cover each of the 7 core aims.

Each chapter consists of 3 sections

- A profile and overview of the needs, services, strategic challenges and plans for each core aim
- The Priorities for the core aim
- The Outcomes template provided in the Welsh Assembly Government guidance

NSF Key actions 2.36, 3.21

Chapter 3 CORE AIM 1

3.1 Core Aim 1

Children and young people have a flying start in life and the best possible basis for their future growth and development

Priority Outcomes:

- 1.1 Is healthy at birth and through the early years
- 1.2 Is well nourished
- 1.3 Achieves Developmental Milestones
- 1.4 Has any special needs addressed
- 1.5 Makes good and secure attachments

3.1.1 Our profile

Merthyr Tydfil has 3261 children aged 0-4 years and 2196 aged 5-7 years, 5457 in total. This is 9.75% of the 0-24 age group. This is a slightly higher percentage than the all Wales average.

3.1.2 Our needs

Our 0-7 year olds face considerable challenges.

- We have the highest rate of low birth weight rates in Wales -9.2% against the Wales average of 7.2% of live births - 60 babies per year.
- Our rate of teenage pregnancy is over twice the rate in some other authorities. Over 1% of all girls aged 16 years or younger had conceived in the five years from 2000 to 2005.
- Our rate of breast feeding is the 5th lowest in Wales.
- The level of tooth decay in five-year-olds is highest in Wales
- In some wards 50% of children have been assessed as needing speech and language therapy.
- The gap between boy's and girl's attainment is 10.5%. This is the 3rd highest gap in Wales
- The Childcare Sufficiency Assessment suggests that an additional 268 holiday play-scheme places are required along with 55 term time places.
- There are shortages in community therapies speech and language therapies and a 20 month wait for portage provision.
- Access to pre-school provision for disabled pre-school children is restricted to 2 days a week compared to 5 for non disabled children
- Equipment provision for disabled children is fragmented and difficult to access. Funding problems delay the provision of equipment

3.1.3 Our services

- The Flying Start Initiative covers approximately 20% of the county borough, based in Gurnos, Galon Uchaf and Gellideg,
- There is a purpose built Integrated Children's Centre delivering high quality early intervention basic skills, early years and family support services using a core and cluster model.
- The Cymorth grant has been used to ensure a steady growth in borough wide family support services (0-4 yrs).

- Health provision for 0-4 works closely with Flying Start within Flying Start areas. The Tooth brushing scheme and fissure sealant programme is part of our response to high levels of tooth decay.
- The Merthyr Tydfil Nutrition Strategy has a 0-4yrs sub group
- Childcare provision has been expanded but there remains unmet demand in the out of school and holiday childcare sector. There are 8 places per 100 0 to 14-year-olds, the 4th lowest in Wales. The five highest provided authorities in Wales have 15 places per 100.
- The Genesis project provides advice, guidance and support to women to overcome barriers to employment and training. Childcare is provided
- The Side by side programme funds children with a developmental delay or with a social need to attend early years and childcare provision.
- There is an integrated social services and education team for disabled children and out-reach support to children in mainstream schools from Greenfields special school.
- The North Glamorgan trust has gained the Breast Feeding Institute's award for hospital based services.
- The Baby Friendly Initiative for breast feeding is working towards community recognition, including GP practices
- There are specialist maternity services with a consultant midwife for vulnerable women at the North Glamorgan Trust, supporting pregnant women with drug and alcohol problems.
- The borough wide Parenting Programme, incorporates the Webster Stratton Incredible years and Parentline plus programmes
- Family Support are coordinating the rollout of Speakeasy – a FPA accredited training programme for parents and carers to discuss issues around sex with their children.

3.1.4 Our strategic challenges

Low attainment and poor health linked to deprivation are very evident in Merthyr Tydfil. Our strategies to overcome this need to focus heavily on the 0 to 7 age range.

Our Early Years and Childcare services are funded from numerous funding sources with different time frames, constraints, and coverage within the Country Borough.

The 2008 childcare sufficiency audit shows that there is sufficient childcare provision overall to meet demand, but demand is low given the low rate of economic engagement, hence a lower percentage of our children access early years provision.

3.1.5 Our plans for core aim 1

Our 3 priorities for Core Aim One are

- improving attainment:
- improving services to disabled children
- laying the foundations for good mental health by supporting parenting and improving the attachment of young children to their parents.

In addition to these, our plans are to

- Ensure the sustainability, quality and accessibility of our early years and child care provision, including our Welsh medium childcare provision;
- Gain the Breast Feeding Institute award for community based health services;

3.2.1 Core Aim 1, Priority 1**Improving Attainment, qualifications and life skills for Children 0-7**

We want more children reaching age 7, attending school regularly, enjoying the experience of learning and achieving at their expected level.

Why is this a local priority?

The link between disadvantage and achievement in the early years is well established. Inequalities are found at a very early age and a child's socio-economic and parental background is very predictive of a child's future well being and life chances. Merthyr has a high proportion of adults without skills or qualifications for employment, a high rate of workless and one parent households, and low attainment at age 16. To improve children's educational achievement and attainment by age 16, means focusing on a child's ability to engage with learning at the very youngest age, increasing access to pre-school provision and supporting parents to help their children make the best use of it.

What is our focus?

Children who need additional support to enable them to engage with early years education

How will we know if we are achieving this outcome?

We will measure this by:

- Monitoring the percentage of children attending pre-school settings;
- Monitoring the take up of pre-school provision by children eligible for free school meals;
- Teacher assessment and attainment levels at age 7;
- Monitoring school attendance and sessions lost through exclusions;
- Monitoring parental participation in pre-school and school settings;
- Monitoring the speech and language development of children entering school

We will need to identify how we can measure softer outcomes, such as social skills.

What will we do to achieve this?

To achieve this we will

- Rollout out the Foundation Phase for 3-7 year old's education;
- Sustain our existing early years childcare and family support provision by developing a Family Support Strategic plan;
- Enhance the Children's Information Service to increase parents' knowledge of early years, childcare and family support services and ensure other information is available to support parents in their role;
- Improve the co ordination of our existing family support services through the Family Support Partnership;
- Implement and sustain the Flying Start programme

3.2.2 Core Aim 1, Priority 2**Improving the social inclusion of disabled children, young people and their families**

We want disabled children, young people and their families to have the same opportunities to enjoy life and maximize their potential as their non disabled peers

Why is this a local priority?

Evidence from the service mapping and from the joint review of social services shows that there are significant service shortfalls for children and their families with disabilities. Education and social services for children with disabilities have been merged under one management, but there is no joint service plan with the Local Health Board. Waiting lists exist for portage services and community based speech and language services and there is limited community or residential respite care or short breaks. Disabled children have less access to out of school childcare, play and pre-school provision and school provision below statutory school age than their non disabled peers.

What is our focus?

Our focus is children with substantial and permanent physical or mental disabilities. Multi-agency identification of children in this group will provide the basis for shared management information between health, social care and education about their needs of disabled children, on which to agree a plan, priorities and arrangements for commissioning and funding services to meet those needs. These are children mostly at Tier 3. This priority applies to children of all ages.

How will we know if we are achieving this outcome?

We will know we are achieving this outcome by measuring:

- Reductions in the waiting lists for portage and speech and language therapy;
- The number or percentage of disabled children receiving pre-school and early years education compared to non-disabled children;
- The number of children receiving short breaks regularly;
- The number of children who are delayed from entering school because of delays in assessment and support

What will we do to achieve this?

To achieve this we will:

- Reach agreement about which and how many children are in the group being planned for;
- Consult parents and children about their needs;
- Consult voluntary organizations to inform the planning process
- Reach agreement about the broad area of service that different groups of children need;
- Identify a planner to assess the current gaps and waiting lists;
- Create a shared disabled children's register; and
- Develop a joint training plan.

As funding allows, we will work towards a service model which offers:

- o Quality information for parents at the point of diagnosis and at appropriate intervals, building on existing services already provided;
- o Earlier identification and support to parents at point of diagnosis, assessment for all of the areas of need and a multi-agency action plan for the child with a key worker;
- o Agreed care pathways;
Expanded advocacy, self help support for parents and parent lead information and advice; and day and overnight respite short breaks service.

3.2.3 Core Aim 1, Priority 3

Improving and maintaining the emotional and mental health of children and young people

We want to lay the foundations for good mental health for children and young people by supporting parenting and ensuring that very young children are securely attached to a caring parent or caregiver.

Why is this a local priority?

The foundations of good mental health are laid in a child's early years. Merthyr Tydfil has a higher than average percentage of adults who describe their own mental health as poor and alcohol misuse is a significant issue for adults. These are priorities for the Health, Social care and Well being strategy.

What is our focus

Those young children experiencing poor or insecure parenting with insecure attachment to their parents or care givers. These are children whose needs are mostly at Tier 2 or above

How will we know if we are achieving this outcome?

We will know we are achieving this outcome by monitoring or measuring:

- The quality of relationship with parents through observation in our under-seven settings;
- The number of children showing symptoms of withdrawal or depressed behaviour;
- The continuity and consistency of professional support, for example the continuity of health visiting by same health visitor with family;
- Increased parental involvement and interest
- The number of referrals to social services as children in need or children at risk; and
- The percentage of children looked after.
- Numbers of referrals to Family Support Services for behavior support

What will we do to achieve this?

To achieve this we will:

- Promote further the co ordination of our early years services, childcare provision and family support, across the county borough;
- Shift our family support work to create an ethos of holistic approach to family support;
- Expand the menu of family support programmes available to parents and carers
- Develop a single referral process for Family Support Services (NSF)
- Focus our support on the most vulnerable parents, including young, inexperienced parents
- Establish the feasibility of setting up a peri-natal mental health team to improve the care of pregnant women and new mothers with mental health problems

Outcomes: Core Aim 1			
Children and young people have a Flying Start in life and the best possible basis for their future growth and development			
Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
1.1 Is healthy at birth and through the early years NSF Key actions 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.21, 3.22, 3.23, 3.24, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 3.31, 3.32, 3.33			
Low birth weight rate per 1000 population	6.2% of all births 2002-04 (15/22)		Sexual Health
Breastfeeding rates at birth	30% 2004 (21/22)		LHB
Tooth decay at 5yrs old	3.2 dmft per child 2003-04 (20/22) 68% dmft >0 2003-04 (20/22)		
1.2 Is well nourished NSF Key actions 2.33, 2.37, 2.40, 2.41, 2.42			
To be decided			Improving attainment
1.3 Achieves Developmental Milestones NSF Key action 2.19			
To be decided Play?			Improving attainment
1.4 Has any special needs addressed NSF Key action 2.8			Disabled children ICS, Merthyr Tydfil CBC
To be decided			
1.5 Makes good and secure attachments NSF Key action 2.48, 2.49			Vulnerable children ICS, Merthyr Tydfil CBC
% of Looked After Children adopted	14% LAC adopted 2005-06 (11/22)		

Chapter 4 CORE AIM 2

4.1 Core Aim 2

Children and young people have access to a comprehensive range of education, training and learning opportunities, including acquisition of essential personal and social skills

Priority Outcome:

- 2.1 Achieves early learning goals
- 2.2 Engages in full time education
- 2.3 Achieves their full learning potential
- 2.4 Early identification and removal of barriers to learning
- 2.5 Every pupil and young person (16-19) engages in purposeful formal and informal education, training or employment

4.1.1 Our profile

There are 9673 pupils on the rolls of Merthyr schools. 4265 in Merthyr Secondary schools, and 389 in the Welsh medium school Rhydywaun in RCT. There are 5408 pupils in nursery and primary schools, with 778 nursery age children. 2660 of the younger children age 0-7 are covered by core aim 1. There are 4,649 young people aged 14-19 in Merthyr Tydfil. 2,889 or 62% of this age group are enrolled in the 4 secondary schools and the special school. 285 16-19 year old learners are engaged with the FE College and 134 16-19 year olds engaged in Work Based Learning.

4.1.2 Our needs

- Overall achievement is in line with those areas with similar levels of deprivation, but is much lower than the Welsh average
- Attendance benchmarked with reference to eligibility for free school meals is 2nd best in Wales but actual attendance at both primary and secondary school in 2006-7 was the second lowest in Wales.
- Absence with the agreement of parents is particularly an issue. By contrast the attendance of CLA is better than the Welsh average.
- The percentage of days lost from exclusions is 5th highest in Wales overall.
- The primary school population continues to decline until 2012:
- The population of 14-19 yr olds peaks in 2008 and declines thereafter from 2087 now to 1705 by 2017.

These set the context for the strategic priority to improve educational attainment, and for the strategic direction of moving towards a concept of multi-agency services wrapped around school clusters to bring support to all children but especially the most vulnerable children to meet their needs and ensure they remain purposefully engaged in education.

4.1.3 Our services

To serve the educational needs of its children Merthyr has

- 3 nursery and 28 primary schools, including 2 Welsh medium schools,
- 4 secondary schools, 1 special needs school,
- 1 Pupil Referral Unit,
- Option Alternative education provision
- Merthyr Further Education College.

- Welsh medium secondary provision is across the County Boundary in RCT.
- 9 schools, including 3 secondary schools are community focused schools.
- The 14-19 Learning Network and the Youth Support Strategy are targeted on improving achievement and employability
- There are multiple providers of work and community based learning and of youth services including the Council's own youth service.
- Voluntary sector youth provision is particularly strong.
- The Bridges To Work project makes a particular contribution to supporting disadvantage young people into employment

4.1.4 Our strategic challenges

The context for the current level of aspirations and achievement of our young people is one of limited opportunity for good quality employment in Merthyr Tydfil, the low skills base, and poor health of the adult population.

The challenge is to tackle multi-generational, low levels of attainment at all key stages and high rates of parental approved absence.

The complexity of need in Merthyr arising from the profile of the community, with high rates of special needs and additional learning needs.

School rolls have been falling and continue to fall.

Supporting Welsh medium and bi lingual development in a community with low rate of skills in Welsh.

The development of the Merthyr Learning Quarter, with Merthyr College and the University of Glamorgan and the reconfiguration of the post 16 system is a significant opportunity to make an impact on levels of skills and qualifications; to the advantage of learners, communities and the economy of the Borough.

4.1.5 Our plans

Improving attainment is the key strategic priority for the Children and Young People's Partnership for Core Aim 2. Other key strategic priorities in the Children's Plan will support this strategic priority of improving attainment, particularly those relating to

- Sexual health -Core aim 3 priority 1
- Disabled Children -Core aim 1 priority 2
- Mental and emotional health of young people -Core aim 3 priority 2
- The safety and well being of the most vulnerable children - Core Aim 3 priority 3

As part of improving learning and achievement for all children we will

- Upgrade our school facilities in line with our school building programme, building 4 new primary schools by 2010
- Continue to remove surplus school places at secondary school level as described in our school organisation plan
- Implement our Borough wide priority to improve attendance
- Review our processes for managing exclusion to be fair to all children
- Respond to the rising number of children in some schools with neither English or Welsh as a first language

- Deliver the foundation phase Welsh curriculum
- Roll out the Foundation phase offer of a half place for every 3 year old whose parents request it
- Support children with additional learning needs, including those with autism, overcome a range of barriers to higher achievement and monitor their overall progress
- Reduce the gap between the highest and lowest achieving schools
- Adopt the concept of multiagency services (youth workers, education welfare officers, school nurses, youth offender team workers) wrapped around school clusters to bring support to all children but especially the most vulnerable children to meet their needs and ensure they remain purposefully engaged in education
- Implement the WAG Guidance, Safeguarding Children in Education
- Involve Education Welfare Officers in the Family Support Partnership and service
- manage the impact of post 16 learning reconfiguration and its impact on secondary school provision
- develop the concept of the Merthyr Learning Quarter

4.2 Core Aim 2, Priority 1

Improving Attainment, qualifications and life skills

We want more children reaching school leaving age with skills and qualifications to equip them for work and adult life

Why is this a local priority

Merthyr Tydfil has a low rate of attainment at every key stage and a high percentage of young people age 16-19 not in employment education or training. Our achievement levels make us 21st or 22nd in Wales but showing improvement over past 5 years

- Children's attainment at KS3 is the fourth lowest in Wales for all pupils.
- Average points per pupil age 15 years for all approved qualifications in 2006-7 was the lowest in Wales
- We have the 2nd highest number of pupils leaving full-time education without an approved qualification 2005-6 in Wales.
- 42.97% of total claiming Job Seekers Allowance were aged under 25 compared to the Wales average of 36.1% in 2007.

The high level of deprivation and the low level of adult skills make it particularly challenging to raise the attainment level of those whose aspirations for the future are lowest.

Key issues are the transitions children experience, the relevance of the curriculum for some children, access to alternative programmes and preparation for employment, The current strategic priorities of the Youth Support Service and the 14-19 Network fully support this aim.

Improving the amount of time spent in purposeful engagement in education and learning is essential to this. Hence the County Borough's focus on improving attendance especially tackling absence with parental agreement, and reducing the amount of time lost by exclusions from school will continue to be a priority.

Attendance at both primary and secondary school in 2006-7 was the second lowest in Wales, with absence with the agreement of parents particularly an issue. By contrast the attendance of Children Looked After is better than the Welsh average. The percentage of days lost from exclusions 5th highest in Wales overall.

What is our focus?

We are committed to working to increasing attainment at every key stage for children and young people in Merthyr Tydfil but we want to focus on those children and young people who are most likely to disengage from education and thus reach adulthood without qualifications and life skills to equip them for employment, parenthood and adult life. This includes those children with additional learning needs and includes Children Looked After by the Council These are children at Tier 2 and above,

How will we know if we are achieving this outcome?

We will know we are achieving this outcome by monitoring or measuring

- Results at each key stage
- Numbers of children without qualifications at age 16
- Children 16-19 not in education training or employment
- Achievements other than formal qualifications
- School attendance
- Sessions lost through exclusions
- Soft target measures for life skills, social skills

We will need to identify how we can measure softer outcomes such as social skills

What will we do to achieve this?

To achieve this we will focus our efforts on

- Raising children and young people's aspirations
- Improving children's experience of transitions at every stage
- Developing individual learning plans from before 14yrs
- Improving curriculum relevance, creating more choice at pre-GCSE with a better balance between curriculum, basic skills and vocational subjects
- Building the future Basic Skills Quality Standards into the plan
- Addressing school culture
- Increasing access to alternative programmes for year 10/11
- Maintaining the focus of the Youth Support and the 14-19 network service on improving employability
- Ensuring that children with additional learning needs have appropriate services
- Rolling out the Autistic spectrum disorder strategy and plan
- Supporting children with challenging behaviours
- Identifying and supporting young carers
- Developing the Borough wide attendance action plan
- Reducing the number of sessions lost through exclusions
- Increasing the participation of 16-19 year olds in education
- Supporting through the 14-19 network the transition from formal education into adult community life, economic activity and continued adult learning

To ensure that pupils get support on a multi-agency basis at the right time we will work towards a service model focusing support around school clusters with

- Early identification of children needing additional support
- Integrated multi-agency teams
- Engaging parents as adult learners
- Support for parents

Outcomes: Core Aim 2			
Children and young people have access to a comprehensive range of education, training and learning opportunities, including acquisition of essential personal and social skills			
Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
2.1 Achieves early learning goals NSF Key action 2.48			
% of pupils achieving Key Stage 2 CSI	69%, 2006 (22/22)	71%, 2007/08	Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
% of pupils achieving Key Stage 3 CSI	52%, 2006 (19/22)	53%, 2007/08	Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
2.2 Engages in full time education NSF Key action 5.28, 5.29			
% of pupil attendance in primary schools	91.2%, 2006-07 (21/22)	92%, 2007/08	Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
% of pupil attendance in secondary schools	89.1%, 2006-07 (21/22)	90%, 2007/08	Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
Permanent exclusions per 1000 pupils for secondary schools	1.05/1,000 pupils, 2006-07(7/22)	0.3/1,000 pupils, 2007/08	Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
% attendance of looked after pupils whilst in care in primary schools	95%, 2006-07 (7/22)		Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
% attendance of looked after pupils whilst in care in secondary schools	92%, 2006-07 (2/22)		Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
% of days lost due to fixed-term exclusions	0.1%, 2006-07 (18/22)		Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
% of young offenders serving community penalties in education, training or employment	75%, 2006-07 (9/16)		Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC

Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
2.3 Achieves their full learning potential NSF Key action 2.19, 5.11, 6.7			
Average points score per 15year old pupil for all qualifications approved for pre-16 use in Wales to improve year on year	288, 2006-07 (22/22)		Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
% pupils leaving full time education etc. without an approved qualification	4.05%, 2005-06 (21/22)		Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
% pupils who are in care leaving full time education etc. without an approved qualification	12%, 2006-07 (13/22)		Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC
2.4 Early identification and removal of barriers to learning NSF Key action 2.45, 5.28, 5.29, 5.30, 5.8, 5.9, 5.11, 5.15, 5.18			
% of final statements of SEN issued within 26 weeks			Disabled children ICS, Merthyr Tydfil CBC
2.5 Every pupil and young person (16-19) engages in purposeful formal / informal education, training or employment NSF Key action 2.19, 5.28, 5.29, 5.34, 5.35			
% of young people aged 19 formerly looked after with whom the local authority is in contact, known to be in education, employment or training	23%, 2006-07 (6/22)		Improving attainment ICS, Merthyr Tydfil CBC

Chapter 5 CORE AIM 3

5.1 Core Aim 3

Children and young people enjoy the best possible physical and mental, social and emotional health, including freedom from abuse, victimisation and exploitation

Priority Outcome:

- 3.1.1 Has a healthy lifestyle
- 3.1.2 Adopts healthy sexual behaviours
- 3.1.3 Have access to specialist services
- 3.2 Is safe and protected from abuse, victimisation and exploitation

5.1.1 Our profile

Our children's health is affected by the health of their parents or carers and the community as a whole. Our data shows that life expectancy is the 2nd lowest in Wales; 18% of adults said their health was 'not good', by far the highest figure in Wales in the 2001 Census; Merthyr Tydfil has the poorest score in Wales for people rating their mental health as not good, levels of smoking, obesity and alcohol consumption are all well above the Wales average-Welsh Health Survey (2003-4)

5.1.2 Our needs

- 75% of 14 year olds have dental caries, the 2nd highest in Wales. The rate for Wales is 59.8%.
- No specific data exists for children but Merthyr has the 3rd highest rate of obese or overweight adults in Wales
- Approximately 50% Welsh 15 yr olds don't eat breakfast – less for boys
- Estimated prevalence of 20% young people with mental health problems
- Conceptions by girls under 16 in Merthyr Tydfil was the 3rd highest in Wales in 2000-5 at 11.8 per 1000 resident females aged 15-17
- Smoking amongst pregnant women including young pregnant women is considered a problem
- Alcohol use amongst Merthyr Tydfil's adults is the highest in Wales, no separate figures exist for young people but locally this is considered a significant problem?
- Treatment for drug misuse is the second highest in Wales
- There is no shared database giving the numbers or needs of disabled children
- Highest rate of looked after children in Wales at 122 per 10,000 population under 18 at March 06. The next highest is Wales was under 100. The rate rose to 138 per 10,000 at March 07. Only Manchester has a higher rate. Welsh average is 69
- The rate of children Looked after is rising. The actual number was 157 at March 06 rising to 178 at March 07
- Poor placement stability, worsening in recent years
- Child Protection
- 54 Children per 10,000 under 18 were on Child Protection register at March 06, highest rate in Wales, by some margin.
- The actual number was 69 in Mar 06 involving 30 households
- In March 2007 the number was 63 children from 24 households

Domestic abuse is a significant issue affecting the safety of children in Merthyr Tydfil. The Local Safeguarding Board records an average of 50 incidents involving children and domestic violence reported by the police every month.

5.1.3 Our services

The services which impact on core aim 3 are wide ranging and difficult to précis, given the complexity of the agenda covered by Core Aim 3 Primary care, school nursing services, the Youth advisory clinics, health promotion services, family support, and the PSE curriculum provide services available to all children

24 out of 34 Merthyr Tydfil schools offer breakfast clubs

A tier 1 and 2 primary mental health has recently been set up.

Flying Start services provide a comprehensive service at Tier 1 and 2 for all 0-4 children in their catchments

For children with more complex needs at Tier 3 and 4 there are good multiagency referral processes and a good range of multiagency initiatives

However the service mapping reports significant shortfalls for these children. Tier 3 CAHMS services, including support to professionals caring for children with mental and emotional or behaviour difficulties including Looked children are limited.

For older disabled children the service mapping report highlights limited access to mainstream youth provision years, difficult transitions to adult services, Lack of supported housing for young people with learning difficulties, no respite care, no support for siblings in families with disabled children and poor changing facilities at leisure centres

For children in need of protection and looked after children there is a shortage of experience skilled social workers. There is however a good multiagency LAC team LACES and good health support to Children Looked After. There is a particular shortage of intensive family support for children on the edge of care.

The Joint Review of Social services 2008 reported that the shortfalls are in the most complex cases

The prevention education and training sub group of the SMAT group coordinates smoking and cessation, alcohol and drug awareness, with Drugaid, the school nursing service, Support to Quit services and others

The Teulu Partnership Team is developing a single integrated domestic abuse service for users and referring agencies

The North Glamorgan Trust has led for Wales in rolling out the Domestic Abuse pathway to identify and support pregnant women who experience domestic abuse

A domestic abuse coordinator has recently been appointed in Merthyr Tydfil

There is dedicated health visitor support to Women's Refuges

5.1.4 Our strategic challenges

People's health, their economic activity and prosperity and their educational attainment are all closely linked, although cause and effect is less clear.

Our strategic challenge is to work on all fronts at once and to work together to improve all 3 outcomes for adults and children. Effectively co-ordinated the Community Plan, and the Health and Well Being Strategy and the plan for children and young people can attempt to make the difference together.

At the next level the strategic challenges for this core aim are many.

We need to make it possible for families especially those with low incomes to improve their nutrition and to tackle the eating habits of a generation

We need to:

- improve the sexual health of young people
- reduce the misuse of drugs and alcohol
- reduce the incidence of domestic violence in household with children
- tackle the exceptionally high rate of children looked after and children on the child protection register

These are frequently interlinked, making it more difficult to improve outcomes on any one alone.

The rate of referrals to social services for child protection is very high suggesting that family support and other services are not effectively organised to provide a children in need rather than a child protection response

- Option Alternative education provision
- Merthyr Further Education College.

5.1.5 Our Plans

Our Health and Well Being Strategy identifies mental health and alcohol misuse as 2 of its strategic priorities. These compliment the priorities for children and young people

This Children and Young People's Plan identifies 3 strategic priorities for Core Aim 3

- Sexual health
- The mental and emotional health of young people
- The safety and well being of the most vulnerable children

In addition to these priorities our plans for improving the health and well being of children and young people include:

- Developing the Healthy School Strategy, with one final school joining the Merthyr Tydfil Food and Fitness Policy by September 2008. This Strategy is the primary vehicle for the Merthyr Tydfil Local Public Health Service health promotion work with children and young people
- Having a healthy schools policy in place in all schools by September 2008, supported by the Better Schools Fund.
- Implementing the Merthyr Tydfil Nutrition Strategy
- Improving the food and drink consumed throughout the school day. 22 schools are involved in the WAG free breakfast initiative and Merthyr Tydfil will participate in pilot site for 'Appetite for Life', part of a two year action research pilot from September 2008
- Implementing the Active Merthyr Strategy, which is incorporated in Core Aim 4
- Working though these schemes to improve the physical health, including dental health, and reducing the obesity levels of children in Merthyr Tydfil

5.2.1 Core Aim 3, Priority 5**Improving the sexual health of young people**

We want all young people to be well informed about sexual health and to see a lower rate of teenage conceptions, a higher age of first sexual activity and fewer sexually transmitted infections amongst young people

Why is this a local priority?

Conceptions for girls under 16 in Merthyr Tydfil were the 3rd highest in Wales in 2000-5 at 11.8 per 1000 resident females aged 15-17. Over 1% of all girls aged under 16 had conceived in the 5 years 2000-2005, more than twice the rate of some authorities.

For the under 18s the conception rate was the 4th highest in Wales and for those under 20 conceptions was the 2nd highest in Wales 2004. National figures for sexually transmitted infections show an increase between 04/05. For chlamydia for example 70% of detections were amongst the under 25's.

High rates of teenage pregnancy are linked to low birth weight babies and to low attainment and achievement amongst young people. There are well-used sexual health services for young people in Merthyr Tydfil, in particular the Youth Advisory Clinics and some imaginative schemes such as the Condom card scheme in the Youth Support services, but there is not yet a partnership strategy for improving the sexual health of its young people. Planning workshops recognised the need for a well-developed multi-agency strategy including schools and all children and young people's services.

We have good information about the views of young people from the survey conducted on behalf of the partnership. They told us that confidentiality was a big issue, that there was still a lot of poor knowledge and understanding amongst many young people and that and that transport and opening hours of some services made access a problem.

What is our focus?

Our target population for this priority is two fold. Firstly all young people ie tier one, secondly those young people most likely to engage in early sexual activity, and most at risk of teenage pregnancy and sexually transmitted infections Tier 2 and 3.

How will we know if we are achieving this outcome?

We will know we are achieving this outcome by monitoring or measuring the

- Reported age of first sexual activity
- Rate of teenage conceptions
- Rate of sexually transmitted infection in young people
- % of young pregnant women and young mothers continuing in education

What will we do to achieve this?

To achieve this we will;

- Agree a multi-agency sexual health strategy for the Borough, not just a Local Health Board strategy
- Consult with young people on the delivery and design of services
- Train front-line staff in universal services

- Rollout new PSE strategy over the next 2 years
- Improve educational provision for pregnant young women and young mothers under 16s and those age 16-18 and improve access to general health services for mother/carer and baby
- Supporting young people with different sexual orientation to obtain the sexual health information they need

We will work towards a service model based on;

- Co ordination of identification of those most at risk and better interagency working involving schools and all other agencies
- Services wrapped round secondary schools e.g. school nurse and youth provision
- Alternative services for those disaffected from school i.e. the youth support strategy and though dedicated health provision for young people especially the Young people's advisory clinics

5.2.2 Core Aim 3 Priority 3

Improving emotional and mental health of young people

We want to improve the mental and emotional health of all young people in Merthyr Tydfil especially those with the greatest needs

Why is this a local priority

We know that poor mental health and problems with alcohol are a significant issue for our adult population. Service mapping and the workshops highlighted lack of access to services for young people.

It also highlighted lack of access to specialist advice and training for mainstream professionals and carers supporting young people experiencing emotional or behaviour difficulties as a significant problem. Good emotional health is a underpinning for achievement and well being

What is our focus

We want to improve the mental health of all young people but we have a particular focus on how we are supporting those children and young people who experience significant emotional or behavioural distress including those at risk of suicide or where alcohol and drugs are involved but who do not have a diagnosed mental illness

How will we know if we are achieving this outcome

We will know if we are achieving this by measuring or monitoring;

- The number of reported incidents of self harm
- The number of children being prescribed medication for emotional problems
- The number of referrals to tier 2 and 3 CAHMS services
- Successful outcomes from referrals to CAHMS Services
- Referrals to counselling services and psychology services
- Referrals to behaviour support services.
- Attendance at school,
- Engagement with school enthusiasm
- Referrals to drug or alcohol services,
- Successful outcomes from drug or alcohol treatment services.
- The rate of referrals to the special needs steering group.
- The confidence of mainstream professionals in supporting young people with complex needs

What will we do to achieve this

To achieve this we will:

- Improve signposting information and advice services for children and young people, including developing the role of pupil advocates and school councils in reinforcing access to services
- Increase primary mental health services, especially access to counselling and psychology services for children, especially services organised around schools, building on the pilot counselling service currently being evaluated
- Agree priorities for improving the Tier 2 and 3 CAHMS provision
- Improve our knowledge base about suicide prevention
- Develop services for children and young people who have been sexually abused
- Increase training for professionals in mainstream services and provide support for them to support children
- Roll out the new PHSE strategy change over the next two years.
- Improve our identification and support for young carers
- Rollout the autistic spectrum disorder strategy.
- Improve psychological support for looked after children, who present with multiple challenges and their carers.
- Support young people who are caring for a parent or family member who may themselves have mental health, drug or alcohol problems or physical or learning disabilities

5.2.3 Core Aim 3, Priority 4

Improving safety and well being for the most vulnerable children

We want Merthyr Tydfil to be a safe community for all children but especially those most in need of safety and protection

We want improved outcomes in safety, health, development and attainment for the most vulnerable children and we want those families to be able to support themselves with less agency involvement.

Why is this a local priority?

We have the highest rate of children in care and of children on the child protection register in Wales. Even when adjusted to take account of deprivation our rates are still well above those of other similar areas.

These children have high levels of need and generally experience poorer health and lower levels of attainment than other children. Mental ill health, alcohol misuse and domestic violence affect a high percentage of families with children in care or on the child protection register. Our mapping work showed that 80 of our children in need come from a small group of families where problems are long standing, interrelated sometimes intergenerational. Offending and anti social behaviour are also issues for some families

For these families current or previous agency involvement has not led to long lasting improvement for the children or young people.

We already have good co operation between agencies with health staff co-located with social care staff in some settings, and the looked after children education team with health staff, but we want to develop a more intensive systemic process to change the way we work with these families, children and young people to better meet their needs

What is our focus?**Improving outcomes for the most vulnerable children**

Our primary focus for this is improving outcomes for children in those families whose children are most likely to be in need of protection, be in care or on the edge of coming into care, or becoming involved with youth offending services. These are children at Tier 3. We want to improve safety health and achievement for all these children, but we also want to focus on a smaller group of children where agencies have been involved for a long time.

How will we know if we are achieving this outcome?

To know if we are achieving this we will measure or monitor

- The number of child protection investigations, registrations and de-registrations.
- Numbers and duration of children looked after.
- Educational attainment of looked after children
- Offending or anti social behaviour
- School attendance.
- Height and weight,
- Immunisations.
- Attendance at A&E
- Levels of agency involvement

What will we do to achieve this?

To achieve this we will

- Review and rationalise existing forums and planning groups for children with complex needs- both forums for service and resource planning and forums for planning for individual children's needs. (Special needs -children out of school meeting-MARG meeting-)
- Agree on a multiagency basis which children have needs which place them at Tier 3
- Develop a data base to track multiple agency involvement
- Agree and implement an Information sharing protocol
- Work towards a new service model coordinating the resources for prevention around Community focused schools
- Develop an intensive family support service,
- Improve the recruitment of local foster carers in Merthyr Tydfil
- Develop the concept of a family intervention project to work with the most complex families, using all statutory and resource levers for change with a team of key professionals,
 - o working with the parent and other adults around the parents
 - o providing better access to the range of services.
 - o coordinating provision for individual children and all children in the same family
 - o having an advocate for the child or children in the family
 - o regular review from the whole family's perspective, not the individual agencies perspectives.
 - o Develop our role as corporate parents of children in care
- Develop the work of the Local Safeguarding Children Board
 - o Reduce repeat incidences of significant harm
 - o reduce the use of custody for young offenders

Our Local Safeguarding Children Board will take a leading role in this priority outcome

Outcomes: Core Aim 3			
Children and young people enjoy the best possible physical and mental, social and emotional health, including freedom from abuse, victimisation and exploitation			
Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
3.1 Has a healthy lifestyle NSF Key actions 2.19, 2.33, 2.34, 2.35, 2.36, 2.38, 2.39, 2.40, 2.41, 2.42, 2.43, 2.44, 2.45, 2.46, 2.47, 2.48, 2.49			
MMR Immunisation Rates	85.3%, 2005-06 (16/22)		LHB
% 17yr olds who have visited a Dentist in the past three years	39%, 2003-05 (22/22)		LHB
Dental caries in 14yr olds	73% DMFT>0, 2004-05 (21/22)		LHB
3.1.2 Adopt healthy sexual behaviours NSF Key actions 2.36, 2.37, 2.46, 3.21			
Teenage conceptions <16	11.9/1,000 girls aged 15-17yrs 2000-05 (20/22)		Sexual Health LHB
3.1.3 Have Access to specialist services NSF Key actions 4.1, 4.5, 4.11, 4.12, 4.13, 4.14, 4.19, 5.8, 5.9, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, 5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 5.21, 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 5.30, 5.31			
To be decided			
3.2 Safe and protected from abuse, victimisation and exploitation NSF Key actions 2.51, 2.52, 2.53, 2.54, 2.55, 2.56, 2.57, 2.58, 2.59, 2.60, 2.61, 2.62, 2.63, 2.64, 2.65, 2.66, 2.67, 2.68			
% of initial assessments that took place during the year where there is evidence: a) The child has been seen by the Social Worker b) The child has been seen alone by the Social Worker	a) 88%, 2006/07 (2/15) b) 27%, 2006-07 (7/15)		Vulnerable Children ICS, Merthyr Tydfil CBC

Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
a) The percentage of initial assessments carried out within 7 working days; b) The average time taken to complete initial assessments that took longer than 7 working days to complete	a) 81%, 2006-07 (5/22) b) 27 days, 2006-07 (19/22)		Vulnerable Children ICS, Merthyr Tydfil CBC
a) The percentage of required core assessments carried out within 35 working days b) The average time taken to complete those required core assessments that took longer than 35 days	a) 71%, 2006-07 (2/22) b) 47 days, 2006-07 (2/22)		Vulnerable Children ICS, Merthyr Tydfil CBC
a) The percentage of open cases of children with an allocated social worker in each of the following groups; b) The percentage of open cases of children allocated to someone other than a social worker where the child is receiving a service in each of the following groups; i) Children on the child protection register ii) Children looked after iii) Children in need (SCC/013)	ai) 100% (=1/22) aii) 94% (16/22) aiii) 64% (14/22) bi) bii) 100% biii) 100% (All figures 2006-7)		

Chapter 6 CORE AIM 4

6.1 Core Aim 4

Children and young people have access to play, leisure, sporting and cultural activities

Priority Outcomes:

- 4.1 Engages in age appropriate play
- 4.2 Participates in sport, leisure and cultural activities
- 4.3 Is able to achieve their potential

6.1.1 Our profile

We have an active approach to ensuring that children and young people have every opportunity to experience and enjoy sport, physical activity and play from a very young age through to adulthood. We have, over recent years, developed a portfolio of facilities, services and a staff structure that will enable us to sustain and improve these opportunities in the future. These aspirations are in line with the objectives contained within 'CLIMBING HIGHER'; the Welsh Assembly Government's 20 year strategy for Sport and Physical Education and the WAG Play Implementation Plan for 2006.

6.1.2 Our needs

- Our young people's use of Sports/Leisure Centres is close to but under the national average for 7-11 years and 11-16 years age groups, but more young people never use a sports/leisure centre than elsewhere in Wales
- The participation of children at Primary school level in extra curricular sports is about average for regular participation in extra curricular sport, but is the 3rd lowest for any participation
- Participation in extra curricular sport at secondary school level is the 4th lowest for any participation, but it is below average for regular participation
- 36% of Young people aged 11-25's used Youth service in 04 and 24 % in 2005
- Use of Sports/Leisure Centres is close to but under the national average for 11-16 years age groups.
- More young people never use a sports/leisure centre than the national average
- We do not have a staffed adventure play facility within the Borough
- The Integrated Children Centre does not have an open access play provision within its network of services.

6.1.3 Our services

- A wide range of resources for play sport leisure and cultural activities are available though the Youth Support services, schools, leisure services, the voluntary sector and Family Support and Sure Start services
- Dolygaer Outdoor Education Centre
- We provide Free Swimming to under 17s all year round and continue to be one of the few Authorities to provide this service.
- Continuation of the Elite Athlete Scheme
- Cymorth fund supports 3 projects for core aim, the MT play forum, the Pyramid clubs, and Salvation Army based clubs for 5-12 year olds and 13 year olds 1 night per week
- Youth support services make opportunities available across the Borough, e.g. the Duke of Edinburgh award is well supported, however only a minority of young people (24-36%) access youth support services

- Pitches are being used to the maximum at the moment and according to SCW Facility Demand Analysis, there is already sufficient provision in terms of ATPs. In recent years we have had one full size pitch replaced with new, 2 half size pitches installed along with 4 multi use games areas.
- Disabled children are not accessing mainstream provisions such as youth clubs, even though 77% of the venues have suitable access
- The Merthyr Tydfil Play Forum provides 3 Cymorth funded services; the inclusive play project, the play development project and the play training project

6.1.4 Our strategic challenges

Our strategic challenge in this area is to develop the capacity to take an overview of children and young people's access to play, leisure sporting and cultural facilities, to assess need and to make plans to fill these on a strategic basis, particularly focusing on the needs of the most disadvantaged children and young people

In this context short term and project funding for youth services and other Core Aim 4 services presents a challenge in terms of priorities for limited resources

6.1.5 Our plans for core aim 4

Finalising the Play Strategy is our strategic priority for core aim 4

This will also contribute to Core Aim 1

In addition to this priority our plans for Core Aim 4 also contribute to Core Aim 1, 2 and 3 and include the

- Recreation & Sport Strategy 2004 - 2008
- Recreation & Sport Strategy 2008 – 2011
- Physical Activity Action Plan.
- Local Authority Partnership Agreement (LAPA) to progress the Active Young People programme (PESS, 5 TIMES 60 & Dragon sport) and the Free Swim Initiative.
- Merthyr Tydfil Nutrition Strategy and Action Plan 2007-2011 which focuses on Fitness as well as Food
- The Active Merthyr Strategy supports greater activity, which has an Active Young People Strategy Group Plan
- Merthyr Tydfil Play Strategy and the Integration of play within both the EYDCP and Family Support Strategic plans
- Sports Development plan which includes Physical education and School Sport and Dragon sports
- Arts Strategy (Draft)
- Develop community outreach from the Museums Service
- The Library strategic plan which includes personal reading developments and information needs, including literacy promotions like Read a Million Words and Book Wave
- The stimulation of before and afterschool childcare provision and holiday care around each school cluster
- The new leisure complex planned for Merthyr Tydfil with a three pool configuration will significantly enhance our facilities

6.2 Core Aim 4, Priority 6

We want all our children to enjoy play, acquire social and intellectual skills, improve their well-being, and develop their physical activity through self-directed play

Why is this a local priority

Children learn through self-directed play, how to mix with their peers, improve their motor skills, their fitness and general health. Self directed play contributes to children achieving many positive outcomes. Adult concerns for the safety from children, traffic, fears of bullying, fears of strangers and the loss of safe open space over the years has meant that opportunities for play have become constrained. A multi-agency group supported by the Merthyr County Borough Council and the Play Forum have been developing a multi agency play strategy to set out a programme to improve access to play for children across the Borough.

What is our focus

Completing, adopting and implementing our play strategy for all children and ensuring we have the development time to implement it

How will we know if we are achieving this outcome

We will know we are achieving this outcome by monitoring or measuring;

- Progress against our strategy when it has been adopted
- Access to;
 - Opportunities for play
 - Access to enough safe open-space to play
 - Access to supervised indoor and outdoor play.
 - Light play areas at night,
- The quality of open access provision
- Increased facilities, swimming pool and track

What will we do to achieve this?

To achieve this we will;

- Complete and prioritise our play strategy
- As resources permit appoint a play development officer for the borough
- Implement the highest priorities in the strategy

Outcomes: Core Aim 4			
Children and young people have access to play, leisure, sporting and cultural activities			
Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
4.1 Engages in age appropriate play NSF Key actions 2.43, 2.44, 2.38, 5.2			
To be decided			Play Leisure Services, Merthyr Tydfil CBC
4.2 Engages and participates in sport, leisure and cultural activities NSF Key actions 2.43, 2.44, 2.38, 5.2, 5.34, 5.35	At least once a week 7-11 yrs old, 59% 11-16yrs old, 48 %		
% 7-11 and 11-16 year olds visiting leisure centres / frequency of visits	Regular participation 7-11yrs old, 58% (10/22)		Play Leisure Services, Merthyr Tydfil CBC
% 7-11 and 11-16 year olds participating in extra curricular sports	11-16yrs old, 35% (20/22)		Play Leisure Services, Merthyr Tydfil CBC
% 7-11 and 11-16 year olds who are inactive			Play Leisure Services, Merthyr Tydfil CBC
4.3 Has barriers to participation in play, leisure, sport and cultural activities been identified and removed NSF Key action 2.1, 2.2, 5.2			
To be decided			
4.4 Is able to achieve their potential NSF Key actions 5.34, 5.35			
To be decided			

Chapter 7 CORE AIM 5

7.1 Core aim 5

Children and young people are listened to, treated with respect and are able to have their race and cultural identity recognised

Priority Outcomes:

- 5.1 Engages in meaningful decisions making on issues that affect their lives
- 5.2 Knows about their rights and how to obtain them
- 5.3 Is a valued and respected as a member of society
- 5.4 Is able to freely express their cultural identity and race

7.1.1 Our profile

We have an active approach to ensuring that children and young people obtain their rights, are able to participate and are valued as members of the community. Many services have adopted the Participation strategy and promise

Approximately 10-12% of Merthyr's population identify themselves as speaking Welsh, a figure which is lower than the Welsh average. It increased by 2.7% between 1991 and 2001.

We have growing numbers of recent Europeans migrants settling in Merthyr Tydfil with their Children. We have a small resident gypsy and traveller population and a larger transient one.

7.1.2 Our needs

- The Children and Young People's Partnership have undertaken an audit of participation in 2003 and Merthyr Tydfil NSF Audit, Key Action 2.2 has audited participation of children, young people and their families
- There are many examples of good participation activity and projects in both the statutory and voluntary sector.
- The participation strategy and promise has been adopted by some but not all agencies and is not yet systematically implemented except in Cymorth funded projects
- There is evidence that young people are not knowledgeable about their rights and responsibilities
- There is great pride in our Welsh valley culture, but a low percentage of the population speak Welsh, although this figure is increasing, and there is limited evidence of unmet demand for Welsh medium services

7.1.3 Our services

- All schools in MTCBC have School Councils. which are actively used to promote strategic objectives, eg a transitional school council bringing together Pen y dre Secondary School Council with the School Councils for its feeder primary schools
- The Children and Young People's Partnership has commissioned Trosgynnal to provide its participation agenda
- Volunteering opportunities are available to young people within the Merthyr Tydfil area through Voluntary Action Merthyr. The Youth Volunteering Advisor develops opportunities for young people as well as raising awareness of volunteering to young people, encourages youth led opportunities and promotes the Millennium Volunteers Initiative 16-24 yrs olds.
- Few of the [Cymorth] projects reported access by minority ethnic/linguistic groups or travellers
- There are 2 Welsh medium primary schools, an out of borough Welsh medium secondary school (Ysgol Rhydywaun), 1 Welsh medium childcare provider, 7 Cylch Meithrin and 4 Ti a Fi provisions.
- There is one permanent gypsy site which is overcrowded

7.1.4 Our strategic challenges

We have 2 key strategic challenges

To ensure that young people's rights and the processes for them to actively participate in all aspects of their own services and contribute to community life in Merthyr Tydfil are systematically embedded in the fabric of what we do

Many of our current services which support participation and engagement are funded from short term and insecure sources

To develop Merthyr as a bilingual community contributing to the national and local ambition to be a bi lingual country

Our second strategic challenge comes from the recognition that demand for Welsh medium services is limited and that our task is to stimulate interest in the language, and to actively encourage bilingualism and to support expression of Welsh culture

Merthyr Tydfil is a small borough and our third challenge is to secure services for minorities, whether or race, culture disability or sexual orientation. In some cases this may require us to commission services across county boundaries or regionally

7.1.5 Our plans for core aim 5

Increasing participation is the Children and Young People's Plan Strategic priority for Core Aim 5

In addition our plans include

Extending Youth Support services and 14-19 network services delivered through the medium of Welsh

Plans include

- Designated provision for young people who speak Welsh fluently
- Opportunities for young people who are learning Welsh in our 4 comprehensive schools
- Opportunities to celebrate the history, culture and heritage of Merthyr Tydfil

Adapting our services to enable new migrant children to play a full part in the community Working in Children and young people's services to promote the Equality schemes of the Framework Partnership agencies and those of the County Borough.

- Race Equality Scheme 2008 -2011
- Welsh Language Scheme 2008 - 2011
- Disability Equality Scheme 2006 - 2009
- Gender Equality Scheme 2007 - 2010
- Corporate Equalities Plan, being revised to form a Single Equalities Scheme

7.2 Core Aim 5, Priority 7 Participation

We want to Increase children and young people and their parents' influence over the services they receive and over services which are designed for them - having a voice having a choice

Why is this a local priority?

Children have a legal right to be consulted about decisions which affect them. In Merthyr Tydfil we are committed to the principle of empowerment of children, young people and their parents in how we deliver all our children's services. This supports the UN declaration on the rights of the child. It is also practical. There is evidence that services in which children young people and their families are fully involved will be better designed and be more effective in to meeting the needs identified.

Empowering children and young people to participate fully in all aspects of community life also develops skills, increases confidence and aspirations and assists young people achieve at a higher level in adult life, and helps them become aware of their role as local and global citizens. We have some excellent examples of participation in both the voluntary and statutory sectors in Merthyr Tydfil but we now want to ensure that participation is systematically embedded in every organization and service supporting young people. We have an existing participation strategy which needs to be refreshed.

What is our focus?

Reviewing our participation strategy and ensuring that it is systematically adopted and implemented by all agencies with responsibility for children and young people

How will we know if we are achieving this outcome?

We will assess how well we are achieving this by measuring or monitoring from each service;

- Evidence of changes in the way services are provided either for an individual, a young person, or the service overall as a result of participation.
- Evidence of feedback to young people, if changes can't be made
- The number of young people and children actively involved.
- The range of children actively involved.
- Relevant Board's with young people as members.
- Use of complaints procedures,
- Percentage of staff trained about children's rights,
- Numbers of young people engaged in voluntary capacity progressing into paid capacity in services in Merthyr

What will we do to achieve this?

We will achieve this by;

- Reviewing the participation strategy, Participation promise and toolkit to update it in line with the latest Welsh Assembly Government Guidance
- All Partnership agencies adopting the Framework
- Developing in each agency an action plan appropriate to that agencies
- Having all action plans include a process whereby progress is validated by children and young people e.g. the participation Kitemark
- Production of rights for children information in easy to use/understand format
- Continuing to support the Youth Forum

Outcomes: Core Aim 5			
Children and young people are listened to, treated with respect and are able to have their play and cultural identity recognized.			
Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
5.1 Engages in meaningful decisions making on issues that affect their lives NSF Key actions 2.1, 2.2, 2.5, 2.7, 2.17, 2.48, 2.49, 2.50, 5.1			
Independent Advocacy freely available (NSF 2.6)	NSF 2.6: score 3 (2007/08) Independent advocacy service is currently dedicated to children in contact with Social Services and those with special needs. Advocacy is available via Trosgynnal, SNAP and SEN Mediation Services	N/A	Participation
Additional Local Outcome Measures to be decided			
5.2 Knows about their rights and how to obtain them NSF Key actions 2.3, 2.5, 2.6, 2.7			
Additional Local Outcome Measures to be decided			
5.3 Is valued and respected as a member of society NSF Key actions 2.3, 2.5, 2.6, 2.7			
Additional Local Outcome Measures to be decided			
5.4 Is able to freely express their cultural identity and race NSF Key action 2.5			
Children and young people receiving services are involved in reviewing them in their preferred language (NSF 2.2)	NSF2.2: score 2 (2007/08) Full description of score is available through the NSF SAAT	N/A	Participation

Chapter 8 CORE AIM 6

8.1 Core Aim 6: Children and young people have a safe home and community that supports physical and emotional well being

Priority Outcomes

- 6.1 Is safe from Crime and the effects of Crime
- 6.2 Is safe from injury and death resulting from preventable accidents
- 6.3 Is safe from environmental pollution
- 6.4 Lives in a decent home

8.1.1 Our profile

Young people in Merthyr Tydfil are less likely to be involved in crime than elsewhere, and generally report themselves as feeling safe.

A much higher rate of accidents reported to A&E is thought to be at least partly due to the location of A&E in close proximity to a very deprived estate. There were no recorded deaths of people living in Merthyr Tydfil, in 2006, as a result of road or transport accidents, other accidents, drowning or involvement in a fire.

Merthyr Tydfil's natural environment is varied and relatively unpolluted compared to other parts of Wales. There is a predominance of terraced housing, with less semi and detached houses or smaller units such as flats, compared to rest of Wales. More young people live apart from their parents than the Welsh average and there is a shortage of suitable accommodation for young people.

8.1.2 Needs

- Reported crime is above the England and Wales average, but is lower for burglary, drug offences, robbery and sexual offences
- Communities that Care survey of young people reported that compared to the national sample Young people in Merthyr Tydfil were more likely to say that they had ever been arrested but less likely to say that they had ever stolen anything or ever sold or dealt illegal drugs. They were less likely to say that in the past year they had shoplifted, stolen something else, handled stolen goods, attacked someone or carried a weapon.
- Detected youth crime is falling, from 172 children committing 441 offences in 2003/04 to 117 children committing 215 offences in 06/07
- Anti social behaviour is a Community Safety Partnership priority but referrals to the Anti Social Behaviour co-ordinator are dropping. No orders were made in 2007/08
- Injury and poisoning emergency admissions are 1750 per 100,000 CYP 0-24 (2005) by far the highest in Wales, and compared to national average of 1209. This is thought to be connected to the location of A&E in close proximity to a deprived community and poor access to GP services
- Child pedestrian casualties are 1/3rd above the Welsh average but falling from the 94-98 average figure, but not as fast as elsewhere in Wales
- Car ownership is low
- CtC survey responses show that Merthyr Tydfil young people are more likely to share a bedroom and there is a higher rate of YP living apart from their parents
- Relationship breakdown is one of the main causes of homelessness in Merthyr Tydfil, with 39 homeless households, involving 14 dependent children, 1 16-17 year old and 2 pregnant women with no other children in the period July-Oct 07
- Domestic violence is a factor in one third of these

- In the same period 14 young people under 25 were homeless, 12 of them young women
- Services for gypsies There is overcrowding on the 1 LA site at Glyn Mill and infrequent transit groups on unauthorised sites, children tend not to attend school beyond age 12-13
- There is no direct access accommodation for 16-17 year olds.

8.1.3 Services

- Merthyr has a high performing YOT, on target to reduce by 5% the number of young people entering the Criminal Justice system
- The Youth Inclusion project covers the north of the Borough only
- There is a recently appointed domestic abuse officer
- The Environmental Action plan includes working with schools on Environment Weeks, using the Environmental Education Centre in Cilfynydd for school visits, involving schools in the Keep Wales Tidy Eco-Schools Project and there is an out of school hours environmental project for LA Children
- Recent development of a mediation service (Llamau) for young people aged 16-25 and their families to help reduce the risk of social exclusion and homelessness
- Information from the service mapping and the workshops suggested that there is a shortage of suitable accommodation for young people 16-18
- Services for travellers and gypsies There 1 LA site at Glyn Mill with 14 pitches and 20 families in housing. There is 1 family on private site
- The council's housing service commissions Llamau to undertake family mediation services primarily for 16 and 17 year olds, although they also work with children who are aged 14 plus. This service can enable a young person to return home, thereby preventing homelessness.
- The Council's housing service commissions Shelter Cymru and CAB to provide independent housing advice, to prevent families being evicted through rent arrears or Anti Social Behaviour
- As part of the PSE process, the Supported Living Officer has attended all comprehensive schools within the County Borough in addition to some youth schemes, using Housemate to help youngsters understand the housing/homelessness process. This process, which originally involved 16 year olds, was repeated in summer 2007 with 15 year olds.
- Family Support manage a Home Safety Scheme in partnership with Communities First
- The MTCBC Road Safety officer provides instruction to pupils of all ages to develop road safety skills, knowledge and awareness
- The CBC works with schools to develop school travel plans and Safer Routes to School. Links are made with Rights of Way and Road Safety teams.

8.1.4 Our strategic challenges

Detected youth crime is falling, and referrals to the Antisocial behavior coordinator are falling, but low level crime is rising and there is a perception that anti social behavior is an active concern for people in Merthyr Tydfil.

There is a lack of accommodation for 16-17yr olds and there is evidence from the CtC survey that young people are more likely not to be living with their parents than elsewhere in Wales.

8.1.5 Our plans for core aim 6

Our strategic priorities for the Children and Young people's plan include accommodation for young people

In addition our plans for Core Aim 6 include:

- Our Youth Crime prevention strategy describes our ambitions to rollout targeted interventions across the borough through the Youth Inclusion Project as resources permit and to maintain a high profile in the multi agency referral group dealing with referrals of all children and young people in need
- Home safety and risk assessment is embedded within the Family Support Sure Start services – including Health Visiting and Barnardos Family Support.
- Merthyr Tydfil County Borough Council Local Plan and policies aimed at improving and safeguarding the environment of the Borough.
- Through the Biodiversity Plan we will raise awareness of environmental issues and the need for young people to be involved in sustainable development and promote biodiversity education. This includes working with schools on Environment Weeks, using the Environmental Education Centre in Cilfynydd for school visits, and involving schools in the Keep Wales Tidy Eco-Schools Project

Through the draft Local Housing Strategy Operational Plan we will to develop an accommodation scheme for 16-25 year olds.

8.2 Core Aim 6, Priority 8 Housing and accommodation

We want to reduce homelessness amongst young people and ensure that young people who become homeless or are not in appropriate accommodation are supported to secure and retain safe accommodation

Why is this a local priority?

The number of young people likely to need supported accommodation in the next year is greater than the supply of available accommodation. 17 young people leaving care have been identified as likely to need accommodation, of whom 7 need additional support to live independently. This does not include young people who have not been in the care system or have become homeless for other reasons. Evidence from the workshops suggests that it is difficult to find suitable supported accommodation for young people

Finding accommodation for these young care leavers is complex because of;

- The diverse accommodation and support needs of care leavers.
- The capacity to offer a degree of choice of accommodation existing and planned provision of safe, affordable accommodation.
- The need for contingency arrangements.

Current provision is:

- 6 Floating Support units (SPRG funded, in partnership with Merthyr Tydfil Housing Association)
 - 5 Council Tenancy support units (SPG funded, in partnership with MTCBC)
 - 5 Private, Tenancy Support units (SPRG funded)
- ...showing that that capacity is not able to meet the need locally of those young people who are homeless and the children and young people of families who are homeless.

What is our focus?

Supported accommodation for care leavers

How will we know if we are achieving this outcome?

We will assess whether we are achieving this by measuring

- When additional units of accommodation have become available
- Case workers report less difficulty in finding suitable accommodation and more choice of accommodation for vulnerable young people

What will we do to achieve this?

We will achieve this through the draft Local Housing Strategy Operational Plan, developing an accommodation scheme for 16-25 year olds and continuing to support the mediation project

Outcomes: Core Aim 6			
Children and young people have a safe home and a community that supports physical and emotional well being			
Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
6.1 Is safe from Crime and the effects of Crime NSF Key actions 2.51, 2.52, 2.53, 2.54, 2.55, 2.56, 2.57, 2.58, 2.59, 2.60, 2.61, 2.62, 2.63, 2.64, 2.65, 2.66, 2.67, 2.68			
Number of children and young people 10-17 entering the youth justice system at reprimand and above			Emotional and Mental Health
Frequency and seriousness of re-offending for children and young people 10-17 already within the youth justice system			Emotional and Mental Health
6.2 Is safe from injury and death resulting from preventable accidents NSF Key action 2.38			
Rate of child pedestrian injuries			
6.3 Is safe from environmental pollution NSF Key actions 2.46, 2.39			
Additional Local Outcome Measures to be decided			
6.4 Lives in a decent home NSF Key action 2.39			
% of young people formerly looked after with whom the local authority is in contact known to be in suitable non-emergency accommodation age 19			Homelessness
No of families with dependant children living in temporary accommodation			Homelessness

Chapter 9 CORE AIM 7

9.1 Core Aim 7

Children and young people are not disadvantaged by poverty

9.1.1 Our profile

Merthyr Tydfil has one of the highest rates of deprivation in Wales. 35% of our population (19,000 people) live in Super Output Areas (LSOAs) within the 10% most deprived in Wales. 36.8% of our children are in families dependent on out of work benefits, The combined effect of poor health, low skills and a high rate of worklessness means that many children in Merthyr Tydfil experience the effects of poverty every day. The rate of economic activity has improved over the last 5 years. In recognition of this level of deprivation, Merthyr Tydfil's Communities First programme covers all 11 wards.

9.1.2 Our needs

- 8% of adults are unemployed, the 4th highest in Wales, and fewer are in managerial or professional jobs
- 36.8% of children are in families on out of work benefits compared to 20.9% in England and Wales. 3 wards are over twice the national average. These are Gurnos 58.2, Penderran 44.9 Merthyr Vale 43.6
- 1/3 children under 16 are in homes dependent on IS, the highest in Wales
- 24.5% of all children are entitled to free School Meals compared to 13.5% in Wales (ICS 2005/2006). This is the highest level in Wales, but take up of school meals is said to be poor
- 26 % households are without a car, the highest in Wales
- 2231 households, 9.6% of all households, are headed by a lone parent. This is the highest in Wales and the 6th highest England and Wales
- 32% of households have no savings, the highest percentage
- in Wales
- 42.97% of those claiming Job Seekers Allowance 2007 were aged under 25, the Wales average is 36.1%

9.1.3 Our services

- Initiatives to widen access to sports and leisure activities facilities for children living in low-income households include the Free Swimming, Cipfa, elite athletes, passport to leisure and the organisational discounts.
- All Active Young People projects are accessible to all children who attend schools in Merthyr Tydfil.
- Our library and library outreach projects seek to target their resources to encourage access for children where literacy is key to development
- The Genesis project supports women to gain employment

9.1.4 Our strategic challenges

- The current level of deprivation and worklessness in the adult community is a key determinant of the poor educational and health outcomes of children in Merthyr Tydfil
- Lifting Merthyr Tydfil children out of the current level of poverty is a huge structural challenge to regenerate the local economy.

- Merthyr Tydfil County Borough Council's overarching Vision and Aims, including Economic Regeneration and Lifelong Learning aims to raise the prosperity of the County Borough and create a modern competitive economy, able to deliver sustainable growth and to improving the skills and attainment across all levels and abilities, all communities and all stages of life
- In addition our challenge is to organize our services so that we minimize the effects of poverty as far as we can for individual children and their families, reducing barriers to accessing opportunities for positive experiences in education health, play and recreation, and participation

9.1.5 Our plans for core aim 7

The Communities First focus on reducing poverty will be a significant driver of our work to combat child poverty and its effects, with 11 local partnerships, each developing their Communities First Action Plan

Our plans across the first 6 core aims and our economic regeneration activity will reduce the impact of poverty in Merthyr Tydfil

- Plans to widen access to childcare provision in core aim 1 and after schools and holiday provision in core aim 4 will support more parents gain or maintain employment
- Family Support interventions reduce the impact of by providing resources and services e.g. transport and childcare to support access to services
- Our priority to improve attainment amongst those most likely to disengage from education in core aim 2 will help more young people to gain the qualifications they need to obtain work
- Youth Support Services priority to improve the employability of young people will support young people to find work
- Adult and Community learning will provide opportunities and support young people to lift themselves out of poverty
- Our priority to improve sexual health and reduce teenage conceptions in core aim 3 will reduce the number of very young parents living in poverty
- Our access schemes for leisure facilities in core aim 4 will support participation by children and young people who other wise could not afford it
- Our Play strategy will help reduce poverty of opportunity
- The Barnardo's Family Support service provides budget management support
- A regional application has been made to convergence entitled 'Bridges into Work', supported by a local business plan.

9.2 Core Aim 7, Priority 9**Improving the life chances of children and young people through reducing the impact of poverty and disadvantage.****Why is this a local priority?**

Merthyr Tydfil is one of the most deprived County Boroughs in Wales with a high proportion of its children and young people disadvantaged by poverty

What is our focus?

Reducing the impact of poverty on children in the in the 11 Communities First areas

How will we know if we are achieving this outcome? We will assess whether we are achieving this by measuring:

- Whether less children are living in homes relying on state benefits or eligible for Free school meals
- Financially disadvantaged children and young people's access to positive experiences which counteract the disadvantages of poverty

What will we do to achieve this?

Close working between the Communities First programme and the Children and Young People's Framework partnership will develop a local response to Child Poverty in line with the forthcoming WAG guidance to Communities First programmes and the WAG strategy for reducing Child Poverty

The focus will be

- Improving life opportunities for disadvantaged children,
- Financial inclusion initiatives, and,
- Encouraging the greater take-up of the UK Government Tax and Benefit Support Systems.

These strands will be underpinned by an increased emphasis on the following:

- Supporting Early Years and Education,
- Employment support,
- Health improvement interventions,
- Improving life-chances,
- Children and young peoples participation, and Community-based interventions

9.3 Outcomes: Core Aim 7

Children and young people are not disadvantaged by Child Poverty

Outcome Measures / Additional Local outcome Measures	Current Performance Measured against other Local authorities	Local Targets	Priority / Responsibility
7.1 Is free from poverty due to low income			
% of Children living in workless households		13.5% by 2010/11	
% of lone parents in employment		70% by 2016	

Chapter 10 WORKFORCE PLANNING AND DEVELOPMENT

Workforce Planning and Development

10.1 Where are we now?

All our services for children and young people have workforce plans for recruitment and staff development. These plans vary greatly in their level of detail about current and future workforce needs, and in the extent of plans to meet shortfalls. They also vary in the comprehensiveness of their staff development and training plans for the near future. In the main these plans are service or sector specific. We do not yet have an integrated workforce development plan covering all sectors and which looks at the overall needs of the children's workforce either current or longer term.

10.2 Our strategic challenges for workforce development include:

- managing the requirements of full rollout of the foundation phase half-time place for 3years+ children, needing an additional 107 Learning Support Assistants, and training for teachers in managing additional support staff. There could be migration from the non-maintained sector into schools, creating pressure in the non-maintained sector. Therefore, recruitment and training of additional Learning support Assistants and Level 3 Early Years and Child-care staff is critical;
- the need to address poor retention rates on childcare qualifications;
- the recruitment and training of play workers to cater for the expansion of out of school childcare identified in the Childcare sufficiency assessment;
- Meeting the requirements of the Welsh Assembly Government Convergence application to address the Early Years, Childcare and Play Workforce;
- addressing the implications for schools of the national skills framework and the introduction of revised curriculum 3 – 19;
- Implementing the 14 – 19 Learning Pathways and the implications for teaching methodology and for some training in new disciplines;
- in the Health sector, service redesign and the European Working Time Directive will be drivers in strengthening community and enhancing the specialist skills of nurses and medical staff;
- the drive to make Merthyr Tydfil a bilingual community requires Welsh language training to be continually available for staff; underpinning training in child protection and safeguarding children needs for all staff and volunteers; and addressing known shortages of qualified social workers and foster carers.

10.3 How will we take forward the workforce planning agenda?

Our priority will be to establish the structure and resources to undertake systematic workforce planning and development, focusing particularly on our plan priorities

Year 1

In Year 1 we will:

- establish a multi agency workforce planning group as a sub group of the Children and Young People's Framework Partnership;
- identify Partnership Board member to be the project sponsor for workforce planning;
- identify a chair for the Planning group, who should be the most senior person with a children's workforce role amongst the partner agencies;
- identify the project resources, particularly staff time to undertake the work as these do not currently exist;
- set terms of reference for the workforce planning group which concentrate on the workforce requirements of the Children and Young People's Plan priorities;
- engage with the requirements of the Children and Young People's Workforce strategy for Wales being developed by C&YP's Workforce Development Network for Wales, commissioned by the Welsh Assembly Government, when published; and
- attend to any urgent workforce needs.

Year 2

In Year 2 we will:

- audit existing workforce needs analysis, workforce plans and staff development plans;
- work with the Children's Information service to develop a shared data base;
- identify training requirements from All Wales polices, for example Child protection and the qualifications framework;
- engage university and other training providers;
- develop a commissioning framework;
- explore potential for regional collaboration or commissioning; and
- attend to any urgent workforce needs.

Year 3

In Year 3 we will:

- complete the plan;
- continue implementing; and
- monitor and review the plan.

Appendix 1

Implementing appropriate UK and all Wales policies and strategies, and local priorities in relation to each core aim

This section has been produced to respond to the specific requirement in the guidance to provide the information below about each national priority area

Core Aim 1	National Policies and Strategies		
	<ul style="list-style-type: none"> • Flying Start • Childcare is for Children • Foundation Phase Education • Parenting Action Plan • Integration of Services -Integrated Children's Centre • Ante natal and maternity services • Breast feeding strategy 		
Key area being addressed Core Aim 1	Key strategic services responsible for delivering this element including partners responsible?	Name of the operational plan through which change will be delivered?	Planned completion dates and finance involved in driving change
<p>Priorities arising from the childcare sufficiency assessment carried out under the Childcare Act 2006.</p>	<p>Early Years and Childcare Development Partnership, with the private voluntary and independent sectors.</p> <p>Services include</p> <p>Childcare Development advice, Children's Information Service, Assisted Childcare Places scheme, inclusive services for disabled children, Early years education Childcare provision, (sessional & full daycare, breakfast and after school clubs), some available through the medium of Welsh Training</p> <p>Key partners are: Clybiau Plant Cymru Kids Clubs Law Yn Llaw Mudiad Ysgolion Meithrin Wales Pre-school Playgroup Association National Childminding Association MTCBC Integrated childrens services partners:</p>	<p>The Early Years and Childcare Strategic Plan 2008-2011, supported by an annual action plan.</p>	<p>Targets reviewed on an annual basis in line with Annual Childcare Sufficiency Assessment CSA findings Finance Funding to deliver on these strategies is transferring from Cymorth into RSG in April 2008. The following funding is available in 2008-2009; £385,442</p>

<p>Implementation of Flying Start to support the most disadvantage families.</p>	<p>Flying Start Initiative Gurnos, Galon Uchaf and Gellideg Responsible partners Local Authority NHS Trust Schools Volunteer Management Committees ESIS Barnardos Communities First and Next programme</p>	<p>Flying Start Plan Cymorth Plan</p>	<p>Planned completion dates Ongoing Finance 08/09 – £773,437 revenue 08/09 - £110,000 capital WAG Annual Grant</p>
<p>Roll out of Foundation Phase; and fulfilment of the duty to provide a free part-time education place for all three year olds.</p>	<p>Strategic service area Effective Access and School organisation Partners Schools, governing bodies, Early Years providers, other council departments. Voluntary sector, including Mydiad Ysgolion Meithrin and PPA Wales</p>	<p>Operational Plan Single Education Plan 2006 - 2008 (to be part of CYPP)</p>	<p>Finance involved Capital funding, revenue savings</p>
<p>Support for parents bringing up their children in line with the Parenting Action Plan, including support for pregnant teenagers and teenage parents, and action to be taken to promote non smacking messages.</p>	<p>Family Support Partnership Services Involved Integrated Services – Family Support/Sure Start Parenting Flying Start Partners Local Authority, NHS Trust, Barnardos SNAP Home Start</p>	<p>Family Support Strategy Family Support Operational Plan (in development) Parenting Operational Plan (in development)</p>	<p>Annually Reviewed Cymorth Theme A until March 09 Flying Start (Parenting) WAG until Mar 09</p>

<p>Progressive integration of services, based around integrated children's centres and co-ordinated approaches to meet the needs of individual children and families.</p>	<p>Integrated Children's Centre, Core and cluster model Services Involved Family Support, Family Programmes, Dads Advisory Team, Childcare provision, (sessional & full daycare, breakfast and after school clubs), Training (vocational and non vocational), Basic Skills, Health Activities, Toy Library, CIS, Flying Start support,</p> <p>Partners Local Authority, Footsteps Day Nursery, WPPA, MYM, NCMA, NHS Trust, Basic Skills Agency NIACE, WAG, Merthyr College, Genesis Wales, SNAP Cymru, schools, ESIS</p>	<p>ICC Business Plan</p>	<p>ICC Business Plan- services reviewed on an annual basis</p> <p>ESF, Revenue Support Grant, Cymorth, Flying Start, Basic Skills Agency NIACE, Family Support, ICC Income, Genesis Wales</p>
<p>Antenatal and maternity services.</p>	<p>North Glamorgan Trust</p>	<p>Trust business plan for antenatal and midwifery services, and guidelines for maternity and substance misuse, mental health and domestic violence</p>	<p>Current</p>
<p>The local breastfeeding strategy.</p>	<p>North Glamorgan Trust</p>	<p>Breast feeding strategy for Hospital services Breast Feeding strategy Community services</p>	<p>2005-8 2005-8</p>

Core Aim 2	National Policies and Strategies		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Inclusion and Pupil Support</i> -NAW circular 47/06] [1] Welsh Assembly Government – Inclusion and Pupil Support. –lists special circumstances • Extending Entitlement- 3 of the 10 entitlements • National Planning and Funding System • The Learning Country - Vision into action • Operation Plans in support • Healthy schools Network, 14-19 pathways etc 			
Key area being addressed Core Aim 2	Key strategic services responsible for delivering this element including partners responsible?	Name of the operational plan through which change will be delivered?	Planned completion dates and finance involved in driving change
School improvement;	Merthyr Tydfil County Borough Education Service	Single Education Plan 2006 - 2008	
Investment in school buildings linked with planning and school places;	<p>Strategic service area Effective Access and School organisation Asset management and building plan, Schools admissions policy</p> <p>Partners Schools, governing bodies, Early Years providers, other council departments Corporate Community Services Directorate (school transport)</p>	<p>Operational Plan Single Education Plan 2006 - 2008 (to be part of CYPP)</p>	4 new schools to be built by 2010 Capital funding, revenue savings
Action needed to match supply of school places to the number of pupils in the locality, taking account of parental preference and pupil need, including preference for Welsh medium education; anti-bullying strategies and strategies to promote positive behaviour;	<p>Effective Access and School organisation Planned programme of amalgamations and closures Partners Schools, governing bodies, Early Years providers, other council departments Corporate Community Services Directorate (school transport) Integrated Children's Services via the Prevent Project to specifically develop strategies to promote positive behaviour.</p> <p>The Pupil Attendance and Well Being Group (PAWB) is responsible for developing anti-bullying strategies and an anti-bullying conference.</p>	<p>Single Education Plan 2006 - 2008 WAG circular Inclusion and Pupil Support has been used to develop the work of the PAWB group and Prevent. Both projects have also been configured from key national strategies such as Heads We Win, Learning Country 2, Convergence Frameworks, Web Review</p> <p>School Admission Policy - A Guide to Policy and Admissions can be accessed on the Merthyr Tydfil CBC website</p>	Capital funding, revenue savings European Convergence funding ESF Prevent is a 3 year programme Phase 1 of the PAWB group's work is scheduled to complete December 2008. Progress will then be reviewed and new priorities identified.

	<p>Partners Schools Integrated Children's Service 14-19 Learning Network Save The Children The Pacific Institute Fairbridge Basic Skills Cymru Voluntary Sector Local Health Board Communities First North Glamorgan NHS Trust Integrated Adult Service Children's & Young People's Partnership</p>		
<p>School attendance and monitoring the whereabouts of children and young people not attending school for any reason;</p>	<p>Access & Inclusion Team, inclusive of the Education Welfare Service (develop strategies to improve pupil attendances) Inclusion Officers (promote pupil inclusion through innovative and collaborative ways of tackling disaffection); The Pupil Attendance & Well Being Group, "PAWB" (addressing issues around absenteeism, with particular reference to sickness); Children out of School Group, "COOS" (tracking pupils not accessing school or acceptable schemes of alternative provision); Secondary School Task & Finish Group (address issues of non attendance amongst secondary schools, by agreeing strategies to promote acceptable levels of attendance Partners Schools, Integrated Children's Service, Educational Psychology, Behaviour Support, Integrated Adult Services, YOT, Child Protection, Communities First, Local Health Board, North Glamorgan NHS Trust, Children's & Young People's Partnership</p>	<p>Access & Inclusion Strategy Plan</p>	<p>Access & Inclusion Strategy (June 2008), Phase 1 of PAWB (December 2008) PAWB funded via Cymorth and partner contributions</p>

<p>The contribution of schools working with the police, health and voluntary sectors to health education, including tackling substance misuse, the promotion of healthy lifestyles and access to confidential information and advice;</p>	<p>Pupil Attendance and Well Being Group.</p> <p>This particular strand of PAWB will build upon the success of the Healthy Schools Initiative that has been delivered throughout all our schools. However, this project will focus specifically on health and well being issues that directly affect and impact upon young people of secondary school age. This will include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alcohol abuse • Substance misuse • Depression • Emotional Well Being <p>Partners Schools Integrated Children's Service Voluntary Sector Local Health Board Communities First North Glamorgan NHS Trust Integrated Adult Service Children's & Young People's Partnership</p>	<p>The Pupil Attendance and Well Being (PAWB) group has been established as a task and finish group to consider appropriate strategies that support and complement the ongoing drive to address unacceptable levels of pupil absenteeism in the four secondary schools in Merthyr Tydfil.</p>	<p>Phase 1 of PAWB is scheduled to complete December 2008. Progress will then be reviewed and new priorities identified.</p> <p>PAWB funded via Cymorth and partner contributions.</p>
<p>Development of 14-19 provision as set out in the local 14-19 Annual Network Development Plan;</p>	<p>14-19 network</p>	<p>14-19 Pathway plan The Youth Support Services Post Inspection Plan Sept 2007 14-19 Area Inspection Action Plan</p>	
<p>Youth support services, provided in accordance with Extending Entitlement and the Youth service as set out in the Wales Youth Service Strategy;</p>	<p>The MT Youth Service, voluntary sector youth services, youth support services</p> <p>The Youth Service and the Information Shop, schools, the Information shop and the 14-19 network</p>	<p>Merthyr Tydfil Youth Support Strategy Community Focused Schools Strategy 2008 – 2011</p> <p>Young People's Guide to Merthyr', a directory of services and information on young people's rights and entitlements.</p>	<p>2007 – 2010 Core Youth Service budget Cymorth Community First WAG training grant PIG funding Community Focused Schools Grant Small Rural Schools Grant</p>

<p>Contribution to the work of the Youth Offending Teams' management boards;</p>	<p>MTCBC, and Youth offending team management Board</p>	<p>The Youth Offending Team Strategic Plan</p>	
<p>Assessment of and provision for the additional learning needs of children and young people;</p>	<p>Merthyr Tydfil County Borough Council schools, 14-19 network</p>	<p>School Improvement Plan</p>	
<p>Programmes of non formal learning.</p>			

Core Aim 3	National Policies and Strategies		
<p>Key elements of relevant local strategies to be included</p> <ul style="list-style-type: none"> • Health social care and well being, of YP • LSCB, and different partners contribution • Food and Fitness-local implementation • Child and Adolescent mental health • Substance misuse services • Sexual health provision • Health advice and information inc YSS • Parental separation services, inc families of offenders 			
Key area being addressed Core Aim 3	Key strategic services responsible for delivering this element including partners responsible?	Name of the operational plan through which change will be delivered?	Planned completion dates and finance involved in driving change
<p>The health, social care and well being of children and young people;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Local Authority • NHS Trust • National Public Health Service • Local Health Board • Voluntary Sector <p>As part of the Health, Social Care and Well Being Core Group and Strategic Planning Team</p> <p>Partners as above and also including:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voluntary Action Merthyr Tydfil • Communities First • Children and Young Peoples Partnership • Community Safety Partnership • Health and Social Care Forum (voluntary sector) 	<ul style="list-style-type: none"> • Health, Social Care and Well Being Strategy and Action Plan 2005-2008 Health Social Care and Well Being and Action Plan 2008 – 2011- in process of being finalised 	<p>To be identified in the Action Plan to deliver the Health, Social Care and Well Being Strategy</p> <p>Budget To be identified as part of the development of the Action Plan.</p> <p>No specific budget for the Health, Social Care and Well Being Partnership Resources identified by individual partners and including pooled budgets, joint commissioning, joint resources</p>
<p>The LSCB and how different partners will contribute;</p>	<p>Children's social services Education Health Police Voluntary organisations</p>	<p>LSCB Business Plan</p>	<p>Mostly staff time and associated resources.</p> <p>The LSCB joins up existing projects and work, there is little financial commitment beyond this.</p>

<p>Local implementation of food and fitness [Promoting Health Eating and Physical Activity for Children and Young People in Wales] 5 year implementation Plan including links with activities under core aim 4;</p>	<p>MT CBC, National Public Health Service, Partners The local Healthy Schools Scheme and a number of youth, community and voluntary organisations.</p>	<p>Merthyr Tydfil Nutrition Strategy and Action Plan 2007-2011 Children and Young People (Age 5-25) – Action Plan April 2007-April 2011 Active Merthyr Strategy Merthyr Tydfil Play Strategy Sports Development plans including PESS and Dragon sports</p>	<p>Local nutrition action plan - from 2007-2011, 3 sub groups each dealing with a separate section of the action plan i.e. 0-4s, 5-25s and adults Various finance from the Welsh Assembly funding components such as the free breakfast, Community Open College Network Nutrition training and Food and fitness grants for schools. A large number of actions in the 5-25 age range are supported by the Healthy Schools scheme which is also Welsh Assembly funded.</p>
<p>Child and Adolescent Mental Health;</p>	<p>Pontypridd & Rhondda NHS Trust –from 1 April 'Cum Taff NHS Trust' Tier 2: Primary Mental Health Team Tier 3: Community CAMHS Team Tier 3: Children's Intensive Therapy Team (CITT)</p>	<p>CAMHS Action Plan, CAMHS Regional Commissioning Plan and Annual Operating Framework 08-09 AOF: 08-09 targets</p>	<p>Ongoing plans Finance currently being agreed through the LHB Financial Plan & possible funding for regional development directly through WAG are unconfirmed.</p>
<p>Substance misuse services;</p>	<p>The Prevention, Education and Training sub-group of the Substance Misuse Alcohol and Tobacco Group, NPHS team, Smoking Cessation officer The school nursing service, teaching and other school staff in the Borough's secondary schools</p>		<p>Cymorth funds for Drugaid</p>

<p>Sexual health provision</p>	<p>Local Health Board Partners National Public Health Service (NPHS) North Glamorgan NHS Trust (Cum Taff NHS Trust 1-04-08) Merthyr Tydfil County Borough including Local Education Authority/ Schools Local Health Board Health, Social Care and Well Being Partnership</p>	<p>No Partnership plan Individual organisation plans LHB Sexual Health Action Plan2- Year Plan 07 - 09 NPHS Annual Delivery Plan Annual Operating Framework 08 -09</p>	<p>2 year plan 07-09 Full implementation costs of the Plan have not been identified. However estimated costs are available for some elements of the implementation. This is between 50k – 100k</p>
<p>Health advice and information including services linked with youth support services through entitlement nine;</p>	<p>Children's Information centre, in partnership for Framework partnership agencies</p>		
<p>Children and young people experiencing parental separation, including those in families of offenders</p>	<p>Children's Social Services Family Support Services Children's social care National Offender Management Services</p>	<p>No separate plan-This is part of family Support</p>	

Core Aim 4		National Policies and Strategies	
<ul style="list-style-type: none"> • Play Policy and Play Implementation Plan 2006 • Climbing Higher: Next Steps • CyMAL Public Libraries standards • Inspiring Learning Framework 			
Key area being addressed Core Aim 4	Key strategic services responsible for delivering this element including partners responsible?	Name of the operational plan through which change will be delivered?	Planned completion dates and finance involved in driving change
Play strategies including plans for staffed adventure play;	Multi-agency Steering Group, MTCBC, and the Play Forum	Draft Play Strategy	2008
Leisure and sporting opportunities;	<p>Leisure Services (recreation & sports development)</p> <p>To develop and maintain a portfolio of high quality, accessible recreational facilities and allied staff and equipment.</p> <p>Deliver open access for a whole range of recreational and sporting opportunities as well as structured courses and classes.</p> <p>Recreation – Upper Valley Facilities, Lower Valley Facilities, Rhydycar, Special events and Dolygaer</p> <p>Sports Development – generic work, Dragon sport, 5 x 60 programme, disability sport, Sports specific – Football, Netball, Rugby and 3 G's Sports development and Holiday Playschemes</p> <p>Partners Leisure Services section. Sports Council for Wales Welsh Assembly Government FAW WRU Welsh Netball Internal Partners Local Health Board Voluntary Sector Play Forum</p>	<p>Leisure Strategy 2004/2008 Leisure Strategy 2008/2011 Sports Development Annual Plan Facility Business Plans Aquatic Plan Free Swim Delivery Plan Active Young Peoples Plan Physical Activity Action Plan.</p>	<p>Significant capital investment over recent years to develop new facilities as well as upgrading old. (circa £5m) and the £15m investment into the new Rhydycar Development.</p>

<p>Out of school hours childcare and holiday play schemes;</p>	<p>Early Years and Childcare Development Partnership, with the private voluntary and independent sectors.</p>	<p>The Early Years and Childcare Strategic Plan 2008- 2011, supported by an annual action plan.</p>	<p>Targets reviewed on an annual basis in line with Annual Childcare Sufficiency Assessment CSA findings Finance Funding to deliver on these strategies is transferring from Cymorth into RSG in April 2008. The following funding is available in 2008-2009; £385,442</p>
<p>Action to promote other out of school hours activity; the contribution of the Dragon Sport an PE in Schools initiatives;</p>	<p>Physical Education and School Sport Partners Sports Council for Wales ESIS</p>	<p>Active Young People Strategy Group Plan</p>	<p>2012 (at present this is when funding ends) WAG funded, grant up to £44,000 (£179,000 for AYP in total))</p>
<p>Arts and cultural opportunities including museums provision;</p>	<p>Services responsible Arts Development Library Services Museums Youth Service Municipal Events Partners Arts, Culture and Media Forum H4A (Head For Arts) Communities First Yo! Maz (Youth Music Action Zone) AXM (Academy for Excellence in Music) Menter Iaith Merthyr Tydfil College (& M Theatre) South Wales Valleys Literature Development Valleys Dance Initiative Global Village</p>	<p>Arts Strategy (Draft) Community Officer Forward Plan 2008-2010, Museums Service. subject to successful application. Active Young People Strategy Group Plan</p>	<p>On going September 2010 Community Officer Forward Plan Finance Available A percentage of the overall Arts Development budget, together with other external funds through partner organisations. Community Officer plan. 50% funded Museum budget. 50% external funding (t.b.c. April 2008)</p>

<p>Access to transport;</p>	<p>MTCBC; Schools; 14-19 co-ordinator</p>	<p>A Guide to Policy and Admissions covers school transport Our Road Safety Strategy 2006-2010 outlines the CBC's policy of working with schools to develop school travel plans and Safer Routes to School projects</p>	<p>Next ANDP bid for transport for collaborative courses</p>
<p>Appropriate recreational, sporting, arts and cultural experiences provided through youth support services that deliver the entitlements to:</p>			
<p>recreational and social activities, and..</p>	<p>Library Services may equally belong under Arts and Culture Activities include links with the following Local: All schools, Esis, MTCBC School Improvement, Health visitors The Welsh Academi, Y Canolfan Cymraeg, Play schemes, Youth and community clubs, Cwm Golau Family Programmes, Nursery and playgroups, The Registrars Service, Flying start Y Gwyl Feithrin National: Bookstart The Basic Skills Agency National Reading Scheme Vital Link BBC Raw National Literacy Trust The Welsh Books Council Read a Million Words Wales Project</p>	<p>Library strategic plans to support and promote personal reading developments and information needs</p>	<p>Varied. Some less easy to identify. Specific amounts are linked to core library work, not usually age specific, usually ongoing within available revenue budgets Projects generally funded by full and partial grants, usually linked to specific targets and outreach work (generally literacy promotions like Read a Million Words</p>
<p>sporting, artistic, musical and outdoor experiences; and</p>			

<p>participating in volunteering and active citizenship;</p>	<p>VAMT- provides volunteering opportunities to young people within the Merthyr Tydfil area. VAMT Youth Volunteering Advisor works with organisations to develop opportunities for young people as well as raising awareness of volunteering to young people. The Advisor also encourages youth led opportunities and promotes the Millennium Volunteers Initiative 16-24 yrs olds.</p>		
<p>Walking and cycling routes to school and play areas that integrate appropriately and safely with other means of transport.</p>	<p>MTCBC; Rights of Way and Road Safety teams</p>	<p>Road Safety Strategy 2006-2010; school travel plans and Safer Routes to School projects</p>	<p>WAG funding for walking and cycling routes</p>

Core Aim 5		National Policies and Strategies	
<ul style="list-style-type: none"> • Article 12 of the Un Convention • NSF universal key actions 2.1-2.3 • National standards for Participation • Local participation strategy guidance • Plan must include • Local participation arrangements and to ensure inclusion • Complaints procedures and advocacy arrangements 			
Key area being addressed Core Aim 5	Key strategic services responsible for delivering this element including partners responsible?	Name of the operational plan through which change will be delivered?	Planned completion dates and finance involved in driving change
Participation arrangements and the role of partners, including measures to ensure inclusivity Local partnership Strategy Guidance	Merthyr Council, the Framework partnership with Tros Gynnal	Participation Strategy	2008/9
Complaints and advocacy arrangements for children and young people	MTCBC with Tros Gynnal	Social Services Business Plan	

Core Aim 6		National Policies and Strategies	
<ul style="list-style-type: none"> • Community safety partnership • Youth justice Plan and policing Plans as they affect C&YP • Substance Misuse Action Plan • Tackling Domestic Abuse-All Wales strategy- A joint Agency Approach • The National housing Strategy and the local Housing Strategy-as it affects C&YP • Measures aimed at prevention or reduction of accidents 			
Key area being addressed Core Aim 6	Key strategic services responsible for delivering this element including partners responsible?	Name of the operational plan through which change will be delivered?	Planned completion dates and finance involved in driving change
Work of Community Safety Partnerships with children and young people.	Merthyr Tydfil County Borough Council	Community Safety Plan	
Youth justice and policing plans as they affect children and young people.		Youth Crime Prevention Strategy 2006	
The local housing strategy as it affects children young people and their families.	MTCBC Housing Division, Planning, Estates, Public Health, IAS, ICS, Finance, YOT. Partners Llamau, Shelter Cymru, CAB, SW Police, Gofal Cymru	Housing Strategy Operational Plan	Draft Local Housing Strategy covers the financial years 2007-2012, the Homelessness Strategy covered the financial year 203-2008 Finance Various – S 180 funding, SHG, SHMG, general fund
Measures aimed at prevention and reduction of accidents to children.	Merthyr Tydfil County Borough Council	Merthyr Tydfil Road Safety Strategy	

Core Aim 7		National Policies and Strategies	
<ul style="list-style-type: none"> • Child Poverty Implementation Plan • Eradicating Child Poverty in Wales 			
Key area being addressed Core Aim 7	Key strategic services responsible for delivering this element including partners responsible?	Name of the operational plan through which change will be delivered?	Planned completion dates and finance involved in driving change
Reducing the disadvantage caused by poverty	Communities First, with all partners	Communities First Action Plans	Communities First Funding, Cymorht Funding and mainstream budgets across the partners

<p>Nod Craidd 7</p> <p>Polisiau a Strategaethau Cenedlaethol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Gweithredu Tlodi Plant • Cael Gwared ar Dlodi Plant yng Nghymru 	<p>Nod Craidd 7</p> <p>Maes allweddol yr eir i'r afael sy'n gyfrifol am gyflwyno'r elfen hon, gan gynnwys y partneriaid cyfrifol?</p>	<p>Enw'r cynllun gweithrediadol y cyflwynir newid trwyddo?</p>	<p>Dyddiad cwblhau ar-faethedig a'r cyllid a fydd yn gysylltiedig â sbarduno newid</p>	<p>Gwasanaethau strategol allweddol hon, gan gynnwys y partneriaid cyfrifol?</p>	<p>Cynlluniau Gweithredu Cymunedau yn Gyntaf</p>	<p>Cymunedau yn Gyntaf, gyda'r holl bartneriaid</p>	<p>Lleiau'r antantais a achosir gan dlodi!</p>
<p>Cyllid Cymunedau yn Gyntaf, cyllid Cymorth a chyllidebau prif ffrwd ar draws yr holl bartneriaid</p>								

Nod Craidd 6 | **Polisiau a Strategaethau Cenedlaethol**

- Partneriaeth Diogelwch Cymunedol
- Cynllun Cyfiawnder Ieuenctid a Chynlluniau Plismona sy'n effeithio ar blant a phobl ifanc
- Cynllun Gweithredau Camddefnyddio Sylweddau
- Mynd i'r Afael a Chamdrin yn y Cartref – Strategaeth Cymru Gyfan – Ymagwedd Asiaentaethau ar y cyd
- Y Strategaeth Tai Cenedlaethol a'r Strategaeth Tai Lleol – fel y maent yn effeithio ar blant a phobl ifanc
- Mesurau sydd â'r nod o atal neu leihau damweiniau

<p>Maes allweddol yr eir i'r atael Nod Craidd 6</p>	<p>Gwasanaethau strategol allweddol sy'n gyfrifol am gyflwyno'r eiflen hon, gan gynnwys y partne- riaid cyfrifol?</p>	<p>Enw'r cynllun gweithrediadol y cyflwynir newid trwyddo?</p>	<p>Dyddiad cwblhau ar- faethedig a'r cyllid a fydd yn gysylltiedig â sbarduno newid</p>
<p>Gwaith Partneriaethau Diogelwch Cymunedol</p>	<p>Cynllun Diogelwch Cymunedol</p>		<p>gyda phlant Cymunedol Diogelwch Partneriaethau a phobl ifanc</p>
<p>Cynlluniau cyfiawnder ieuenctid a plismona, fel y maent yn effeithio ar blant a phobl ifanc</p>	<p>Strategaeth Atal Troseddau Ieuenctid 2006</p>		<p>Y Strategaeth Tai Lleol, fel y mae'n effeithio ar blant a phobl ifanc a'u teu- luoedd</p>
<p>Y Strategaeth Is-dran Tai CBSMT, Cynllunio, Ystadau, lechyd Cyhoeddus, IAS, ICS, Cyllid, Gwasanaeth Troseddau Ieuenctid Partneriaid Llamau, Shelter Cymru, CAB, Hed- dlu De Cymru, Gofal Cymru</p>	<p>Cynllun Gweithredol y Strategaeth Tai</p>	<p>Maer Strategaeth Tai Lleol ddriff yn cwrpasu blynd- doedd ariannol 2007-2012, roedd y Strategaeth Ddigar- trefedd yn cwrpasu'r blynddoedd arian- nol 2003-2008 Cyllid Amrywiol – cyllid S 180, Grant Tai Cym- deithasol, SHMG, cronfa gyffredinol</p>	<p>Mesurau sydd â'r nod o atal a lleihau dam- weiniau ymhlith plant</p>
	<p>Strategaeth Diogel- wch y Ffyrdd Merthyr Tudful</p>	<p>Cyngor Bwrdeistref Siroi Merthyr Tudful</p>	

<p>Nod Craid 5</p>	<p>Polisiau a Strategaethau Cenedlaethol</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Erthygl 12 o Gyfundeb y Cenhedloedd Unedig • Camau gweithredu allweddol cyffredinol 2.1 – 2.3 y FFGC • Safonau cyfranogiad cenedlaethol • Arweiniad y strategaeth gyfranogiad leol • Rhaid i gynlluniau gynnwys • Trefnidau cyfranogiad lleol a sicrhau cynhwysiad • Gweithdrefnau cwyno a threfnidau eirioli 	
<p>Maes allweddol yr eir i'r atael ag ef Nod Craid 5</p>	<p>Gwasanaethau strategol allweddol sy'n gyfrifol am gyflwyno'r elfen hon, gan gynnwys y partneriaid cyfrifol?</p>
<p>Enw'r cynllun gweithrediadol y cyflwynir newid trwyddo?</p>	<p>Dyddiad cwblhau ar-faethedig a'r cyllid a fydd yn gysylltiedig â sbarduno newid</p>
<p>Trefnidau cyfranogiad a rôl partneriaid, gan gynnwys mesurau er mwyn sicrhau cynwysoldeb Arweiniad y strategaeth gyfranogiad leol</p>	<p>Cyngor Merthyr, Partneriaeth y Fframwaith a Trosgynnol Strategaeth Gyfranogiad</p>
<p>Trefnidau cwyno ac eirioli blant a phobl ifanc</p>	<p>CBSMT gyda Trosgynnol Cynllun Busnes y Gwasanaethau Cymdeithasol</p>

<p>chymrwyd rhan mewn gwirfoddoli a dinasyddiaeth weithredol;</p>	<p>Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful - yn darparu cyfleoedd gwirfoddoli i bobl ifanc yn ardal Merthyr Tudful. Mae Ymg-yng-horodd Gwirfoddoli Ieuenctid GMT yn gweithio gyda sefydliadau i ddatblygu cyfleoedd i bobl ifanc yn ogystal â chodi ymwybyddiaeth o wirfoddoli ym-hith pobl ifanc. Mae'r ymgynghorodd hefyd yn annog cyfleoedd dan arweiniad pobl ifanc ac yn hyrwyddo Menter Gwirfoddolwyr y Mileniwm i bobl ifanc rhwng 16 a 24 oed.</p>	<p>Llybrau cerdded a beicio i'r ysgol a manau ysgol a manau chwarae sy'n integreiddio'n briodol ac yn ddiogel â mathau eraill o gludiant.</p>
<p>Cyflid LICC ar gyfer llwybrau cerdded a beicio</p>	<p>Strategaeth Diogelwch y Ffyrdd 2006-2010; cynlluniau teithio i'r ysgol a phrosiectau Llybrau Diogelwch i'r Ysgol</p>	<p>CBSMT: Timau Hawiau Tramwy a Diogelwch y Ffyrdd</p>

<p>phrofiadau chwaraeon, artistig, cerddorol ac awyr agored; a</p>			
<p>weithgareddau hamdden a chymdeithasol, a...</p> <p>Gallai Gwasanaethau Llyfrgell berthyn i'r Celfyddydau a Diwyli- Gweithgareddau yn cynnwys cy- syltiadau a'r canlynol:</p> <p>Bob ysgol, ESIS, Gwella Ysgo- lion CBSMT, ymwelwyr iechyd, Yr Academi Gymreig, y Ganolfan Gym- raeg, cynlluniau chwarae, clybiau ieuencid a chymunedol, Rhaglenni Teulu Cwm Golau, meithrinfeydd a chylchoedd chwarae, y Gwasana- eth Cofrestrwyr, Dechrau'n Deg Yr y! Feithrin Dechrau Da Cenedlaethol Asiantaeth Sgiliau Sylfaenol Cynllun Darllen Cenedlaethol Vital Link BBC Raw Ymddiriedolaeth Llythrennedd Gen- edlaethol Cyngor Llyfrau Cymru Prosiect Darllenwch Ffilw'n o Eiriau</p>	<p>Yn gyffredinol, arennir prosiectau gan grantiau llawn a rhanol, sydd fel arfer yn gysylltiedig â thargedau peno- dol a gwaith allgy- morth (hyrwyddi- adau llythrennedd yn gyffredinol, megis Darllenwch Ffilw'n o Eiriau).</p>	<p>Cynlluniau strate- gol llyfrgelloedd i anoddach eu nodi. Mae symiau peno- dol yn gysylltiedig â gwaith craidd darllen personol ac do datblygidau a anghenion gwbo- daeth</p>	<p>Amrwyol. Rhai yn anoddach eu nodi. Mae symiau peno- dol yn gysylltiedig â gwaith craidd darllen personol ac do datblygidau a anghenion gwbo- daeth</p> <p>Yn gyffredinol, arennir prosiectau gan grantiau llawn a rhanol, sydd fel arfer yn gysylltiedig â thargedau peno- dol a gwaith allgy- morth (hyrwyddi- adau llythrennedd yn gyffredinol, megis Darllenwch Ffilw'n o Eiriau).</p>
<p>Darparu profiadau hamdden, chwaraeon, celfyddydau a diwyllianol priodol trwy wasanaethau cymorth ieuencid sy'n cyflenwi'r hawliau i:</p>			
<p>Mynediad at gludiant;</p> <p>CBSMT; Ysgolion; Cydlynedd 14-19</p>		<p>Mae Canllaw i Bolisi a Derbyni- adau yn cwrpasu cludiant ysgol. Mae ein Stratega- eth Diogelwch y Ffyrdd 2006-2010 yn amlinellu polisi'r CBS o weithio gyd- ag ysgolion i ddat- blygu cynlluniau teithio i'r ysgol a phrosiectau Ll- wybrau Diogelach i'r Ysgol.</p>	<p>Cynig nesaf y Cynllun Datblygu Rhwydwaith Blyn- ddol ar gyfer cludi- ant ar gyfer cyrsiau cydweithredol</p>

<p>Adolygirtargedau'n fflynyddol yn unol â chanfyddiadau'r Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant Cyllid Mae cyllid i gyflawni'r strategaethau hyn yn tros-gwyddo oddi wrth Cymorth i Grant Cynnal Refeniw ym mis Ebrill 2008. Mae'r cyllid canlynol ar gael yn 2008-2009, £385,442.</p>	<p>2010 (dyma pryd y daw cyllid i ben ar hyn o bryd) Grant LICC hyd £44,000 at £179,000 i gyd ar gyfer PIE)</p>	<p>Cynllun Strategol y Blynnyddoedd Cynnar a Gofal Plant 2008-2011, a gefnogir gan gynllun gweithredu blynnyddol.</p>	<p>Cynllun Strategol y Cynllun Grŵp Strategol Pobol Ifanc Egniol 2010 (dyma pryd y daw cyllid i ben ar hyn o bryd) Grant LICC hyd £44,000 at £179,000 i gyd ar gyfer PIE)</p>
<p>Gofal plant y doedd Cynnar a Gofal Plant ar y cyd â'r sectorau gwirfoddol ac luniau chwarae yn ystod y gwylliau;</p>	<p>Camau i hyrwyddo gweithmewn Ysgolion Addysg Gofforol a Chwaraeon Cynngor Chwaraeon Cymru</p>	<p>Partneriaeth Datblygu'r Blynnyddoedd Cynnar a Gofal Plant ar y cyd â'r sectorau gwirfoddol ac luniau chwarae yn ystod y gwylliau;</p>	<p>Cyfluoedd cel-fyddau a datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>
<p>Gofal plant y doedd Cynnar a Gofal Plant ar y cyd â'r sectorau gwirfoddol ac luniau chwarae yn ystod y gwylliau;</p>	<p>Partneriaeth Datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>	<p>Partneriaeth Datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>	<p>Cyfluoedd cel-fyddau a datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>
<p>Gofal plant y doedd Cynnar a Gofal Plant ar y cyd â'r sectorau gwirfoddol ac luniau chwarae yn ystod y gwylliau;</p>	<p>Partneriaeth Datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>	<p>Partneriaeth Datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>	<p>Cyfluoedd cel-fyddau a datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>
<p>Gofal plant y doedd Cynnar a Gofal Plant ar y cyd â'r sectorau gwirfoddol ac luniau chwarae yn ystod y gwylliau;</p>	<p>Partneriaeth Datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>	<p>Partneriaeth Datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>	<p>Cyfluoedd cel-fyddau a datblygu'r Celfyddydau a Wwasanaethau Llyfrgell Amgueddfeydd Gwasanaeth Ieuenctid Y ddarpariaeth amgueddfeydd;</p>

Cynllun y Swyddog Cymunedol. Arfennir 50% gan gyllideb yr amgueddfeydd a 50% gan gyllid allanol (i'w gadarnhau ym mis Ebrill 2008).

2010 (dyma pryd y daw cyllid i ben ar hyn o bryd) Grant LICC hyd £44,000 at £179,000 i gyd ar gyfer PIE)

Adolygirtargedau'n fflynyddol yn unol â chanfyddiadau'r Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant Cyllid Mae cyllid i gyflawni'r strategaethau hyn yn tros-gwyddo oddi wrth Cymorth i Grant Cynnal Refeniw ym mis Ebrill 2008. Mae'r cyllid canlynol ar gael yn 2008-2009, £385,442.

<p>Nod Craidd 4</p>	<p>Polisiau a Strategaethau Cenedlaethol</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Polisi Chwarae a Chynllun Gweithredu Chwarae 2006 • Dringo'n Uwch: Y Camau Nesaf • Safonau llyfrgelloedd cyhoeddus CyMal • Framwaith Ysbrydoli Dysgu 	
<p>Maes allweddol yr eir i'r atfael sy'n gyfrifol am gyflwyno'r elfen Gwasanaethau strategol allweddol hon, gan gynnwys y partneriaid cyfrifol?</p>	<p>Enw'r cynllun gweithrediadol y cyflwynir newid trwyddo?</p>
<p>Strategaethau Grŵp Llywio Amfasiantaeth, CBSMT a'r Fforwm Chwarae</p>	<p>Strategaeth Chwarae ddrifft</p>
<p>Cyfluedd hamdden a chwaraeon;</p>	<p>Gwasanaethau Hamdden (datblygu hamdden a chwaraeon)</p>
<p>Datblygu a chynnal portffolio o gyflusterau hamdden hygyrch o ansawdd uchel, ynghyd â staff ac offer perthynol.</p> <p>Darparu mynediad agored at ystod eang o gyflusterau hamdden a chwaraeon yn ogystal â chyrstiau a dosbarthiadau wedi'u strwythuro.</p> <p>Hamdden - Cyflusterau yn rhan uchaf y Cwm, Cyflusterau yn rhan isaf y Cwm, Rhydyccar, digwyddiadau arbennig a Dol-y-gaer.</p>	<p>Strategaeth Hamdden 2004/2008</p> <p>Strategaeth Hamdden 2008/2011</p> <p>Cynllun Datblygu Chwaraeon</p> <p>Blynyddol Cynlluniau Busnes</p> <p>Cyflusterau Cynllun Dwr</p> <p>Cynllun Cyflenwidi Cynllun Pobl Ifanc Egniol Cynllun Gweithredu Ymarfer Corff</p>
<p>Buddsoddiad cyfalaf sylweddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf er mwyn datblygu cyflusterau newydd ac uwchraddio hen (tua £5m) a'r buddsoddiad o £15m yn y datblygiad newydd yn Rhydyccar.</p>	<p>Partneriaid Is-adrn Gwasanaethau Hamdden</p> <p>Cyngor Chwaraeon Cymru FAW URC</p> <p>Pal-rwyd Cymru Partneriaid mewno Bwrdd Iechyd Lleol Sector gwirfoddol Fforwm Chwarae</p>
<p>Buddsoddiad cyfalaf sylweddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf er mwyn datblygu cyflusterau newydd ac uwchraddio hen (tua £5m) a'r buddsoddiad o £15m yn y datblygiad newydd yn Rhydyccar.</p>	<p>Datblygu Chwaraeon - gwaith cyffredinol, Campau'r Ddraig, rhaglen 5 x 60, chwaraeon anabled, chwaraeon penodol - pêl-droed, pêl-rwyd, rygbi a chynlluniau datblygu chwaraeon a chynlluniau chwarae 3 G</p>

<p>Plant a phobl Gwasanaethau Cymdeithasol ! Blant Gwasanaethau Cymorth ! Deiuoedd Gofal Cymdeithasol ! Blant Gwasanaethau Rheoli! Troseddwy'r Cenedlaethol</p>			<p>Plant a phobl Gwasanaethau Cymdeithasol ! Blant Gwasanaethau Cymorth ! Deiuoedd Gofal Cymdeithasol ! Blant Gwasanaethau Rheoli! Troseddwy'r Cenedlaethol</p>
<p>Cyngor a gwy- bodaeth am iechyd, gan gynnwys gwas- anaethau sy'n gysylltiedig â gwasanaethau cymorth ieuenc- tid trwy hawl naw;</p>	<p>Canolfan Gwybodaeth Plant, ar y cyd ag asiantaethau Partneriaeth y Fframwaith</p>	<p>Nid oes cynllun ar wahân – mae hyn yn rhan o Gymorth ! Deiuoedd</p>	
<p>Darpariaeth iechyd rhywiol; Bwrdd Iechyd Lleol Partneriaid Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol (GIC) Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Morgannwg (Ymddiriedolaeth GIG Cwm Taf o 01-04-08) Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful gan gynnwys: Awdurdod Addysg Lleol/ Ysgolion Bwrdd Iechyd Lleol Partneriaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles</p>	<p>Dim cynllun partneriaeth Cynlluniau sefydiadau unigol Cynllun Gweithredu Iechydol Rhywiol y Bill – cynllun 2 flynedd 07 – 09 Cynllun Cyflenwi Blynddol GIC Fframwaith Gweithredol Blynddol 08-09</p>	<p>Ni nodwyd y cos- tau llawn o roi'r cynllun ar waith. Fodd bynnag, mae costau amcangy- frifedig ar gael ar gyfer rhai elfen- nau o'r gwaith gweithredu, set rhwyng 50,000 a 100,000.</p>	

<p>Cyflun Maeth Lleol - o 2007-2011, 3 is-grŵp pob un ohonynt yn ymdrin â gwahanol ran o'r cynllun gweithredu h.y. plant 0-4 oed, plant a phobl ifanc (5-25 oed) - Ebrill 2007-Ebrill 2011 Strategaeth Methyr Egniol Strategaeth Chwarae Methyr Tudful Cynlluniau datblygu chwaraeon gan gynnwys AGChY a Champau'r Ddraig</p>	<p>Cynllun Gweithredu CAHMS Cynllun Comisi- ynu Rhanbar- thol CAHMS a Fframwaith Gweithredol Blyneddol 08-09 AOF: targedau 08-09</p>	<p>CBSMT, Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Partneriaid Y Cynllun Ysgolion Iach lleol a nifer o sefydliadau ieuencid, cymunedol a gwirfoddol. Partneriaid Y Cynllun Ysgolion Iach lleol a nifer rwyddo bwytan iach ac ymarfer corff i blant a phobl ifanc yng Nghymru]; cynl- lun gweithredu 5 mlynedd gan gynnwys cysyll- tiadau â gweith- fardau dan nod craidd 4;</p>	<p>lechyd meddwl plant a phobl ifanc; Ymddiriedolaeth GIG Pontypridd a Rhondda - o 1 Ebrill Ymddiried- olaeth GIG Cwm Taf Haen 1 : Tm Iechyd Meddwl Cych- wynnol Haen 3: Tm CAHMS Cymunedol Haen 3: Tm Therapi Dwy i Blant</p>
<p>Cynlluniau parhaus Cyllid yn cael ei gy- tuno ar hyn o bryd trwy Gynllun Arian- nol y Bill ac nid yw cyllid posibl ar gyfer datblygu rhanbarthol yn uniongyrchol trwy LlCC wedi'i gadarn- hau.</p>	<p>Cymorth funds for Drugaid</p>	<p>Is-grŵp A'tal, Addysg a Hyfforddi- ant Grŵp Alcohol a Thybaco Cam- ddefnyddio Sylweddau, Tm GICC, swyddog rhoi'r gorau i ysmegu, y gwasanaeth nyrso i ysgolion, athrawon a staff eraill yn ysgolion uwchradd y fwrdeistref</p>	<p>Gwasanaethau camddefnyddio sylweddau;</p>

<p>Nod Craidd 3</p>	<p>Polisiau a Strategaethau Cenedlaethol</p>
<p>Effennau allweddol i'r strategaethau lleol perthnasol a gynhwysir: • lechyd, gofal cymdeithasol a lles pobl ifanc • Bwrdd Amdiffiyn Plant Lleol a chyfraniad gwahanol bartneriaid • Bwd a Ffiriwydd – gweithredu'n lleol • lechyd meddwl plant a phobl ifanc • Gwasanaethau camddefnyddio sylweddau • Darpariaeth iechyd rhywiol • Cyngor a gwybodaeth am iechyd, gan gynnwys Gwasanaethau Cymorth Ieuencid • Gwasanaethau ar gyfer teuluoedd rhieni sy'n gwahanu, gan gynnwys teuluoedd trosedd- dwyr</p>	
<p>Maes allweddol yr eir i'r atael dol sy'n gyfrifol am gyflwyno'r effen hon, gan gynnwys y partneriaid cyfrifol?</p>	<p>Nod Craidd 3</p>
<p>• Awdurdod Lleol • Ymddiriedolaeth y GIG • Gwasanaeth lechyd • Cyhoeddus Cenedlaethol • Bwrdd lechyd Lleol • Sector gwirfoddol</p>	<p>lechyd, gofal cymdeithasol a lles pobl ifanc;</p>
<p>• Strategaeth a Chynllun Gweithredu lechyd, gofal cymdeithasol a lles 2005-2008 Mae Cynllun Gweithredu lechyd, Gofal Cymdeithasol a lles 2008 – 2011 yn y broses o gael ei gwblhau</p>	<p>lechyd, gofal cymdeithasol a lles a'r Tim Cynllunio Strategol</p>
<p>• Strategaeth a Chynllun Gweithredu lechyd, gofal cymdeithasol a lles 2005-2008 Mae Cynllun Gweithredu lechyd, Gofal Cymdeithasol a lles 2008 – 2011 yn y broses o gael ei gwblhau</p>	<p>Partneriaid fel yr uchod ac yn gynnwys:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful • Cymunedau yn Gyntaf • Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc • Partneriaeth Diogelwch Cymunedol • Fforwm lechyd a Gofal Cymdeithasol (sector gwirfoddol)
<p>• Strategaeth a Chynllun Gweithredu lechyd, gofal cymdeithasol a lles 2005-2008 Mae Cynllun Gweithredu lechyd, Gofal Cymdeithasol a lles 2008 – 2011 yn y broses o gael ei gwblhau</p>	<p>lechyd, gofal cymdeithasol a lles a'r Tim Cynllunio Strategol</p>
<p>• Strategaeth a Chynllun Gweithredu lechyd, gofal cymdeithasol a lles 2005-2008 Mae Cynllun Gweithredu lechyd, Gofal Cymdeithasol a lles 2008 – 2011 yn y broses o gael ei gwblhau</p>	<p>lechyd, gofal cymdeithasol a lles a'r Tim Cynllunio Strategol</p>
<p>• Strategaeth a Chynllun Gweithredu lechyd, gofal cymdeithasol a lles 2005-2008 Mae Cynllun Gweithredu lechyd, Gofal Cymdeithasol a lles 2008 – 2011 yn y broses o gael ei gwblhau</p>	<p>lechyd, gofal cymdeithasol a lles a'r Tim Cynllunio Strategol</p>
<p>• Strategaeth a Chynllun Gweithredu lechyd, gofal cymdeithasol a lles 2005-2008 Mae Cynllun Gweithredu lechyd, Gofal Cymdeithasol a lles 2008 – 2011 yn y broses o gael ei gwblhau</p>	<p>lechyd, gofal cymdeithasol a lles a'r Tim Cynllunio Strategol</p>
<p>• Strategaeth a Chynllun Gweithredu lechyd, gofal cymdeithasol a lles 2005-2008 Mae Cynllun Gweithredu lechyd, Gofal Cymdeithasol a lles 2008 – 2011 yn y broses o gael ei gwblhau</p>	<p>lechyd, gofal cymdeithasol a lles a'r Tim Cynllunio Strategol</p>

			Rhaglenni ar gyfer dysgu heb fod yn ffurfiol.
	Cynllun Gwella Ysgolion	Ysgolion Cyngor Bwrdeistref Siro Merthyr Tudful, Rhwydwaith 14-19	Asesu a darparu ar gyfer anghenion dysgu ychwanegol plant a phobl ifanc;
	Cynllun Strategol y Tîm Troseddau leuenticid	CBSMT a Bwrdd Rheoli y Tîm Troseddau leuenticid	Cyfrannu at waith byrddau rheoli y Tîmau Troseddau leuenticid;

<p>2007 - 2010 Cyllideb gradd y Gwasanaeth Ieuenticid Cymorth Cymunedau yn Gyntaf Grant hyfforddiant LLC Cyllid PIG Grant Ysgolion Bro Grant Ysgolion Bach Gwledig</p>	<p>Strategaeth Cymorth Ieuenticid Merthyr Tudful Strategaeth Ysgolion Bro 2008 - 2011 Canllaw Pobl Ifanc! Ferthyr, sef cyfeirlyfr gwasanaethau a gwybodaeth am hawliau pobl ifanc.</p>	<p>Gwasanaeth Ieuenticid MT, gwas- anaethau ieuenticid y sector gwir- foddol, gwasanaethau cymorth Ieuenticid Y Gwasanaeth Ieuenticid a'r Siop Wybodaeth, ysgolion, y Siop Wy- bodaeth a'r Rhwydwaith 14-19</p>	<p>Darparu gwas- anaethau cy- morth ieuenticid yn unol ag Yme- styn Hawliau a'r Gwasanaeth Ieuenticid fel y nodir yn Strate- gwaeth Gwasa- naethau Ieuenc- tid Cymru;</p>
	<p>Cynllun Llwybrau 14-19 Cynllun Ol-arolygiad y Gwasanaethau Cymorth Ieuenticid Med! 2007 Cynllun Gweithredu Arolygiad Ardal 14-19</p>	<p>Rhwydwaith 14-19</p>	<p>Darllygu dar- pariaeth 14-19 fel y nodir yng Nghyllun Dat- blygu Blynddol y Rhwydwaith 14-19;</p>
<p>Disgwyli'r i gyfnod 1 gwaith grwp PAWB dded i ben ym mis Rhagfyr 2008. Yna, bydd cynydd yn cael ei adolygu a blaeno- riaethau newydd yn cael eu nodi. Ariennir PAWB gan Cymorth a chytiraniadau gan barthneriaid</p>	<p>Sefdlwyd y Grwp Presenoldeb a Les Disgybion (PAWB) a gortfen i ystyried strategaethau priodol sy'n cefnogi ac yn ategu at yr ymgyrch barhaus i fynd i'r atael a lefelau absenoldeb annerbyniol ymhlith disgybion yn y pedair ysgol uwchradd ym Merthyr Tudful.</p>	<p>Grwp Presenoldeb a Les Dis- gybion Bydd y llinyn penodol hwn o PAWB yn adeiladu ar lwyddiant y Fenter Ysgolion Iach a ddarpar- wyd yn ein holl ysgolion. Fodd sy'n cefnogi ac yn ategu at yr ymgyrch canolbwyntio'n benodol ar fate- rion yn ymwneud ag iechyd a les sy'n effeithio'n uniongyrchol ar dau, hyrwyddo bobl ifanc o oed ysgol uwchradd. Bydd hyn yn cynnwys: • Camddefnyddio alcohol • Camddefnyddio sylweddau • Iselder ysbryd • Les emosiynol Partneriaid Ysgolion Gwasanaeth Integredig i Blant Sector gwirfoddol Bwrdd Iechyd Lleol Cymunedau yn Gyntaf Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Morgannwg Gwasanaeth Integredig i Oedolion Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc</p>	<p>Cyfraniad ys- golion, yn cy- dweithio a'r heddlu, iechyd a'r sector gwir- foddol at ad- dysg iechyd, gan gynnwys mynd i'r atael a chamddefn- ddio sylwed- dau, hyrwyddo ffordd iach o fyw a mynediad at wybodaeth a chynghor cyfrina- chol</p>

<p>Strategaeth Mynediad a Chynhwysiad (Mehefin 2008) Cyfnod 1 PAWB (Rhagfyr 2008) Ariennir PAWB gan Cymorth a chyfraniadau gan bartneriaid</p>	<p>Cynllun Strategol Mynediad a Chynhwysiad</p>	<p>Partneriaid Ysgolion Gwasanaeth Integredig i Blant Rhwydwaith Dysgu 14-19 Achub y Plant Sefydliad Pacific Fairbridge Sgiliau Sylfaenol Cymru Sector gwirfoddol Bwrdd Iechyd Lleol Cymunedau yn Gyntaf Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Morgannwg Gwasanaeth Integredig i Oedolion Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc</p>	<p>Presenoldeb mewn ysgolion a monitro ym- hle mae plant a phobl ifanc nad ydynt yn mynychu'r ysgol am ba bynnag reswm;</p>
		<p>Tim Mynediad a Chynhwysiad, gan gynnwys y Gwasanaeth Les Addysg (datblygu strategaethau i wella presenoldeb disgyblion) Swyddogion Cynhwysiad (hysrw- yddo cynhwysiad disgyblion trwy ddulliau arloesol a chydweithredol o fynd i'r afael ag ymddieithrio); Y Gr-p Presenoldeb a Les Dis- gyblion, "PAWB" (yn mynd i'r afael â materion sy'n ymwneud ag abse- nolïaeth, gan gyfeirio'n arbennig at salwch); Gr-p Plant Allan o'r Ysgol, "COOS" (olrhain disgyblion nad ydynt yn mynd i'r ysgol neu gylt- luniau derbynol o ddarpariaethau amgen); Gr-p Gorchwyl a Gortfen Ysgolion Uwchradd (mynd i'r afael â materi- on sy'n ymwneud ag absenoldebau mewn ysgolion uwchradd, trwy gy- tuno ar strategaethau i hyrwyddo lletiau presenoldeb derbynol)</p>	<p>Partneriaid Ysgolion, Gwasanaeth Integredig i Blant, Seicoleg Addysg, Cefnogi- Ymddygiad, Gwasanaethau Inte- gredig i Oedolion, TTI, Amddit- fyn Plant, Cymunedau yn Gyntaf, Bwrdd Iechyd Lleol, Ymddiriedola- th GIG Gogledd Morgannwg, Part- neriaeth Plant a Phobl Ifanc.</p>

<p>2005-8 2005-8</p>	<p>Strategaeth bwydo o'r ffron ar gyfer gwasanaethau ysbty Strategaeth bwydo o'r ffron ar gyfer gwasanaethau cymunedol</p>	<p>Ymddiriedolaeth Gogledd Morgannwg</p>	<p>Strategaeth leol ar gyfer bwydo o'r ffron</p>
<p>Cyfredol</p>	<p>Cynllun busnes yr Ymddiriedolaeth ar gyfer gwasanaethau cyn-geni a mamolaeth ac arweiniad ar famolaeth a chamddethyddio sylweddau, iechyd meddwl a thrais teuluol</p>	<p>Ymddiriedolaeth Gogledd Morgannwg</p>	<p>Gwasanaethau cyn-geni a mamolaeth</p>
<p>Cynllun Busnes y CBI – adolygir yn gwasanaethau yn flynyddol</p> <p>Cronfa Gynde- ithasol Ewrop, Grant Cynnal Refeniw, Cymorth, Dechrau'n Deg, Asiantaeth Sgiliau Sylfaenol, NIACE, Cymorth i Deu- lloedd, incwm y CBI, Genesis Cymru</p>	<p>Cynllun Busnes y CBI</p>	<p>Canolfan Biant Integredig, model craidd a chlwestwr</p> <p>Gwasanaethau cysylltiedig Cymorth i Deuluoedd, rhaglenni! deuluoedd, Tim Ymgynghorol! Dadau, darpariaeth gofal plant (gofal plant sesynol a diwrnod llawn, clybiau brecwast a chlybiau ar ôl ysgol), Hyfforddiant (gal- wedigaethol ac analwedigaethol), Sgiliau Sylfaenol, gweithgareddau iechyd, llyfrgell deganau, CIS, cymorth Dechrau'n Deg.</p> <p>Partneriaid Awdurdod Lleol, Meithrinfa Ddydd Footsteps, PPA Cymru, MYM, NCMA, Ymddiriedolaeth y GIG, Asiantaeth Sgiliau Sylfaenol, NIACE, LICC, Coleg Merthyr, Genesis Cymru, SNAP Cymru, ysgolon, ESIS.</p>	<p>Integredid gwasanaethau yn raddol, wedi'u seilio o gwmpas can- olfannau plant ymagweddau cydlynol tuag at fodloni anghen- ion plant a theu- lloedd unigol</p>

Atodiad 1

Gweithredu polisiau a strategaethau priodol y DU a Chymru gyfan, a blaenoriaethau lleol mewn perthynas â phob nod craidd

Llunwyd yr adran hon i ymateb i'r gofyniad penodol yn yr arweiniad er mwyn darparu'r wybodaeth isod am bob maes blaenoriaeth cenedlaethol

Nod Craidd 1		Polisiau a Strategaethau Cenedlaethol
<p>Maes allweddol yr eir i'r atfael ag eif Nod Craidd 1</p>	<p>Gwasanaethau strategol allweddol sy'n gyfrifol am gyflwyno'r elfen hon, gan gynnwys y partneriaid cyfrifol?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dechrau'n Deg • Ar Gyfer Plant y mae Gofal Plant • Addysg y Cyfnod Sylfaen • Cynllun Gweithredu Magu Plant • Integreiddio Gwasanaethau – Canolfan Blant Integredig • Gwasanaethau cyn-geni a mamolaeth • Strategaeth Bwydo o'r Fron
<p>Maes allweddol Blasoriaeth sy'n codi o'r asesiad digo- noirwydd go- fal plant a gw- blhawyd dan Ddeddf Gofal Plant 2006.</p>	<p>Partneriaeth Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant, gyda'r sectorau preifat, gwirfoddol ac annibynnol. Mae gwasanaethau'n cynnwys: Cyngor ar ddatblygu gofal plant Gwasanaeth Gwybodaeth Plant Cynllun lleoedd gofal plant a chymorth Gwasanaethau cynhwysol i blant anabl Addysg y blynyddoedd cynnar Darpariaeth gofal plant (gofal plant sesynol a diwrnodau llawn, clybiau brewast a chlybiau ar ôl ysgol), rha! ar gael trwy gyfrwng y Gymraeg Hyfforddiant Y partneriaid allweddol yw: Clybiau Plant Cymru Law yn Law Mudiad Ysgolion Meithrin Cymdeithas Cylichroedd Chwarae Cyn-ysgol Cymru Cymdeithas Genedlaethol Gwarchod Plant CBSMT Partneriaeth y gwasanaethau integredig i blant</p>	<p>Cynllun Strategol y Blynyddoedd Cyn- nar a Gofal Plant yn flynyddol yn unol â chanfyddiadau'r Asesiad Digonol- rwydd Gofal Plant blynyddol Cyllid Mae cyllid i gyflawni'r stratega- ethau hyn yn tros- glwyddo oddi wrth Cymorth i Grant Cynnal Refeniw ym mis Ebrill 2008. Mae'r cyllid can- lynol ar gael yn 2008-2009, £385,442.</p>
<p>Enw'r cynllun gweithrediadol y cyflwynir newid trwyddo?</p>	<p>Dyddiad cwblhau ar- faethedig a'r cyllid a fydd yn gysylltiedig â sbarduno newid</p>	<p>Cynllun Strategol y Blynyddoedd Cyn- nar a Gofal Plant yn flynyddol yn unol â chanfyddiadau'r Asesiad Digonol- rwydd Gofal Plant blynyddol Cyllid Mae cyllid i gyflawni'r stratega- ethau hyn yn tros- glwyddo oddi wrth Cymorth i Grant Cynnal Refeniw ym mis Ebrill 2008. Mae'r cyllid can- lynol ar gael yn 2008-2009, £385,442.</p>

Blwyddyn 1

Ym Mwyddyn 1 byddwn yn:

- pennu grŵp cynllunio'r gweithlu amlasiantaeth fel is-grŵp o'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc
- enwi aelod o Fwrdd y Bartneriaeth i noddi'r prosiect datblygu'r gweithlu;
- enwi cadeirydd y grŵp cynllunio, sef yr unigolyn â'r rôl uchaf yng ngweithlu'r plant o'r holl asiantaethau partner;
- nodi adnoddau'r prosiect, yn enwedig amser staff i gwblhau'r gwaith, gan nad yw'r rhain yn bodoli ar hyn o bryd;
- pennu cylch gorchwyl grŵp cynllunio'r gweithlu sy'n canolbwyntio ar anghenion y gweithlu sy'n gysylltiedig â blaenoriaethau'r Cynllun Plant a Phobl Ifanc;
- ymgysylltu â gofynion Strategaeth y Gweithlu Plant a Phobl Ifanc yng Nghymru sy'n cael ei datblygu gan Rwydwaith Datblygu'r Gweithlu Paphl Cymru, a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, wedi iddi gael ei chyhoeddi; a
- mynd i'r afael ag unrhyw anghenion brys yn ymwneud â gweithlu.

Blwyddyn 2

Ym Mwyddyn 2 byddwn yn:

- archwilio'r daddansoddiad cyfredol o anghenion y gweithlu, cynlluniau'r gweithlu a chynlluniau datblygu staff;
- gweithio gyda'r Gwasanaeth Gwyboddaeth Plant i ddatblygu cronfa ddata rannedig;
- nodi gofynion hyfforddiant o bolisiau Cymru gyfan, er enghraifft amddiffyn plant a'r fframwaith cymwysterau;
- ymgysylltu â phrifysgolion a darparwr hyfforddiant eraill;
- datblygu fframwaith comisiynu;
- ymchwilio i'r posibilrwydd o gydwethio neu gomisiynu'n rhanbarthol; a
- mynd i'r afael ag unrhyw anghenion brys yn ymwneud â'r gweithlu.

Blwyddyn 3

Ym Mwyddyn 3 byddwn yn:

- cwblhau'r cynllun;
- parhau i weithredu; a
- monitro ac adolygu'r cynllun.

Pennod Deg CYNLLUNIO A DATBLYGU'R GWEITHLU

CYNLLUN PLANT A PHOBL IFANC MERTHYR TUDFUL 2008 - 2011

Cynllunio a Datblygu'r Gweithlu

10.1 Ble ydym ni nawr?

Mae gan ein holl wasanaethau i blant a phobl ifanc gynlluniau gweithlu ar gyfer recriwtio a datblygu staff. Mae'r cynlluniau hyn yn amrywio'n fawr o ran eu manylder ynghylch anghenion y gweithlu nawr ac yn y dyfodol a gaddau'r cynlluniau i fynd i'r afael â diffygion. Maent hefyd yn amrywio o ran ehangder eu cynlluniau datblygu a hyfforddi staff ar gyfer y dyfodol agos. Ar y cyfan, mae'r cynlluniau hyn yn benodol i'r gwasanaeth neu'r sector. Nid oes gennynt gynllun datblygu'r gweithlu integredig ar hyn o bryd sy'n cwrpasu pob sector ac sy'n edrych ar anghenion cyffredinol y gweithlu i blant, boed hynny'n gyffredol neu yn y tymor hir.

10.2 Mae ein heriau strategol ar gyfer datblygu'r gweithlu yn cynnwys:

- Rheoli'r gofynion o gyflwyno lleoedd hanner amser i blant 3 oed yn y cyfnod sylfaen yn llawn, gan y bydd angen 107 o Gynorthwyr Cymorth Dysgu ychwanegol a hyfforddi athrawon i reoli eu staff cymorth ychwanegol. Gallai staff ymfudo o'r sector na chynhelir i ysgolion, gan roi pwysau ar y sector na chynhelir. Felly, mae recriwtio a hyfforddi Cynorthwyr Cymorth Dysgu ychwanegol a staff Blynddoedd Cynnar a Gofal Plant Lefel 3 yn hanfodol;
- Yr angen i fynd i'r afael â chyfraddau dargadw gwael mewn perthynas â chymwysterau gofal plant;
- Recriwtio a hyfforddi gweithwyr chwarae ar gyfer y gwaith o ymeslyn y ddarpariaeth gofal plant y tu allan i'r ysgol a nodwyd yn yr Aseiad Digonolrwydd Gofal Plant;
- Bodloni anghenion cais cydgyfeiriant Llywodraeth Cynulliad Cymru i fynd i'r afael â Gweithlu'r Blynddoedd Cynnar, Gofal Plant a Chwarae;
- Mynd i'r afael â goblygiadau'r fframwaith sgiliau cenedlaethol a chyflwyno'r cwrwicwlwm diwygiedig i rai 3-19 oed i ysgolion;
- Gweithredu Llwybrau Dysgu 14-19 a'r goblygiadau i'r fethodoleg addysgu a hyfforddiant mewn disgyblaethau newydd;
- Yn y sector iechyd, bydd ail-lunio'r gwasanaeth a Chyfarwydddeb Amser Gweithio Ewrop yn ffactorau mewn atgyfnerthu gwasanaethau cymunedol a gwella sgiliau arbenigol nyrsys a staff meddygol;
- Mae'r ymgyrch i wneud Merthyr Tudful yn gymuned ddwyieithog yn mynnu bod hyfforddi-ant i'w staff yn barhaus;
- Hyfforddiant creiddiol mewn amddiffyn plant ac amddiffyn anghenion plant i bob aelod staff a gwirfoddolwr, a
- Mynd i'r afael â diffygion hysbys o ran gweithwyr cymdeithasol cymwysedig a gofalwyr maeth.

10.3 Sut byddwn yn symud agenda cynllunio'n gweithlu yn eu blaen?

Ein blaenoriaeth fydd pennu'r strwythur a'r adnoddau er mwyn cynllunio a datblygu'r gweithlu mewn modd systematig, gan ganolbwyntio'n arbennig ar flaenoriaethau ein cynllun.

9.3 Canlyniadau: Nod Craidd 7

Nad yw plant a phobl ifanc dan anfantais oherwydd fforddi plant

Mesurau Canlyniadau / Mesurau Canlyniadau Lleol Ychwanegol	Perfformiad Cyfredol Medi' fesur yn erbyn awdurdodau lleol eraill	Targedau Lleol	Blaenoriaeth / Cyfrifoldeb
7.1 Yn rhydd rhag fforddi oherwydd incwm isel			
% y plant sy'n byw mewn aelwydydd di-waith		13.5% erbyn 2010/11	
% y rhieni unigol sy'n gweithio		70% erbyn 2016	

9.2 Nod Craidd 7, Blaenoriaeth 9 Gwella cyfleoedd bywyd plant a phobl ifanc trwy leihau effaith tlodi ac anfantais

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Merthyr Tudful yw un o'r bwrdeistrefi sirol mwyaf difreintiedig yng Nghymru, gyda chyfran uchel o'i phlant a'i phobl ifanc dan anfantais oherwydd tlodi.

Beth yw ein ffocws?

Leihau effaith tlodi ar blant yn yr 11 ardal Cymunedau yn Gyntaf.

Sut byddwn yn gwychod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?

Byddwn yn asesu a ydym yn cyflawni hyn trwy fesur:

- A yw llai o blant yn byw mewn cartrefi sy'n dibynnu ar fudd-daliadau'r wladwriaeth neu sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim.
- Mynediad plant a phobl ifanc sydd dan anfantais ariannol at brofficiadau cadarnhaol sy'n gwrthweithio anfantaision tlodi.

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

Bydd cydweithio agos rhwng y rhaglen Cymunedau yn Gyntaf a'r Barneriaeth Plant a Phobl Ifanc yn datblygu ymateb lleol i dlodi plant yn unol â'r arweiniad sydd ar ddod gan LlCC i ra-glenni Cymunedau yn Gyntaf a strategaeth LlCC ar gyfer lleihau tlodi plant.

Y ffocws fydd:

- Gwella cyfleoedd bywyd plant sydd dan anfantais;
- Mentrau cynhwysiad ariannol; ac
- Annog mwy o bobl i ymuno â systemau cymorth trethi a budd-daliadau Llywodraeth y DU.

Tanategir y llinynau hyn gan fwy o bwyslais ar y canlynol:

- Cefnogi'r blynyddoedd cynnar ac addysg;
- Cymorth cyflogaeth;
- Ymyriadau i wella iechyd;
- Gwella cyfleoedd bywyd; a
- Chyfranogiad plant a phobl ifanc ac ymyriadau cymunedol.

9.1.5 Ein cynlluniau ar gyfer Nod Craidd 7

- Mae gwledigaeth ac amcanion cyffredinol Cyngor Bwrdeistref Siroi Merthyr Tudful, gan gynnwys adfywio economïdd a dysgu gydol oes, yn anelu at godi ffyniant y fwrdeistref sirol a chreu economi cyfoes a chystadleuol, sy'n gallu darparu twf cynaliadwy ac at wella sgiliau a chyrhaeddiddiad ar draws pob lefel a gallu, pob cymuned a phob cyfnod bywyd.
- Hefyd, ein her yw trefnu ein gwasanaethau fel ein bod yn lleihau effaith tiodi cymaint ag y gallwn i blant unigol a'u teuluoedd, gan leihau'r rhwysterau rhag cael mynediad at gyfleoedd i gael profiadau cadarnhaol mewn addysg, iechyd, chwarae a hamdden a chyfranogiad.

- Bydd ffocws Cymunedau yn Gyntaf ar leihau tiodi yn ffactor sylweddol yn ein gwath i fynd i'r atfael â thiodi plant a'i effeithiau, gydag 1 o bartneriaethau lleol, i gyd yn datblygu eu Cynllun Gweithred Cymunedau yn Gyntaf. Bydd ein cynlluniau ar gyfer y 6 nod craidd cyniatu a'n gweithgareddau adfywio economïdd yn lleihau effaith tiodi ym Merthyr Tudful.
- Bydd cynlluniau i ymestyn mynediad at ddarpariaethau gofal plant yn nod craidd 1 a'r ddarpariaeth ar ôl ysgol ac yn ystod gwyliau yn nod craidd 4 yn cynorthwyo mwy o rieni i gael neu gadw swydd.
- Bydd ymryddau Cymorth i Deuluoedd yn lleihau effaith tiodi trwy ddarparu adnoddau a gwasanaeth e.e. cludiant a gofal plant i gynorthwyo mynediad at wasanaethau.
- Bydd ein blaenoriaeth i wella cyrhaeddiddiad y rheiny sydd fwyaf tebygol o ymddieithrio oddi wrth addysg yn nod craidd 2 yn helpu mwy o bobl i fanc ennill y cymwysterau hynny sydd eu hangen arnynt i ddod o hyd i waith.
- Bydd blaenoriaeth y Gwasanaethau Cymorth Ieuenctid i wella cyflogadwyedd pobl i fanc yn helpu pobl i fanc dod o hyd i waith.
- Bydd dysgu i oedolion a dysgu yn y gymuned yn rhoi cyflie a chymorth i bobl i fanc godi eu hunain allan o diodi.
- Bydd ein blaenoriaeth i wella iechyd rhywiol a lleihau cyfraddau beichiogrwydd ymhlith pobl i fanc yn eu harddegau yn nod craidd 3 yn lleihau nifer y rhieni i fanc iawn sy'n byw mewn tiodi.
- Bydd ein cynlluniau mynediad ar gyfer cyfheusterau hamdden yn nod craidd 4 yn cefnogi cyfranogiad gan blant a phobl i fanc na fyddai'n gallu ei fforddio fel arall.
- Bydd ein Strategaeth Chwarae yn helpu lleihau tiodi o ran cyflie.
- Mae gwasanaeth Cymorth i Deuluoedd Barnados yn darparu cymorth i reoli cyllideb. Gwnaed cais rhanbarthol i gydgyfeirid o'r enw 'Bridges into Work', a gefnogir gan gynllun busnes lleol.

Pennod Naw NOD CRAIDD 7

9.1 Nod Craidd 7

Nad yw plant a phobl ifanc dan anfantais oherwydd tlodi

9.1.1 Ein profifi

Mae gan Fferthyr Tudful un o'r cyfraddau uchaf o amddifadedd yng Nghymru. Mae 35% o'n poblogaeth (19,000 o bobl) yn byw mewn Ardaloedd Cynryrch Ehangach Is (ACEI) o fewn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae 36.8% o'n plant yn byw mewn teuluoedd sy'n dibynnu ar fudd-daliadau diweithdra. Mae effaith gyfunol iechyd gwael, sgiliau isel a chyfradd dibynnu ar fudd-daliadau diweithdra. Mae effaith gyfunol iechyd gwael, sgiliau isel a chyfradd uchel o ddiweithdra yn golygu bod llawer o blant ym Mherthyr Tudful yn cael profiad o effaith tlodi bob dydd. Mae'r gyfradd gweithgarwch economaidd wedi gwella yn ystod y 5 mlynedd diwethaf. I gydnabod y lefel hon o amddifadedd, mae rhaglen Cymunedau yn Gyntaf Mherthyr Tudful yn cwmpassu pob un o'r 11 ward.

9.1.2 Ein hanghenion

- Mae 8% o oedolion yn ddi-waith, set y 4edd cyfradd uchaf yng Nghymru, ac mae llai o oedolion mewn swyddau rheoli neu broffesiynol
- Mae 36.8% i blant yn byw mewn teuluoedd sy'n dibynnu ar fudd-daliadau diweithdra, o'u cymharu â 20.9% yng Nghymru a Lloegr. Mae 3 ward dros ddwywaith yn uwch na'r cyfraddded cenedlaethol. Y rhain yw Gurnos 58.2, Penndarren 44.9, Bro Mherthyr 43.6
- Mae 1/3 o blant dan 16 oed mewn cartrefi sy'n dibynnu ar Gymhorthdal Incwm, set y gyfradd uchaf yng Nghymru
- Mae gan 24.5% o'r holl blant hawl i gael prydau ysgol am ddim, o'u cymharu â 13.5% yng Nghymru (ICS 2005/2006). Hon yw'r lefel uchaf yng Nghymru, ond nid yw llawer o blant yn manteisio ar y prydau bwyd hyn
- Nid oes gan 26% o aelwydydd gar, set y gyfradd uchaf yng Nghymru
- Mae gan 2,231 o aelwydydd, set 9.6%, rieni unigol. Hon yw'r gyfradd uchaf yng Nghymru a'r 6ed uchaf yng Nghymru a Lloegr
- Nid oes gan 32% o aelwydydd gynilion, set y ganran uchaf yng Nghymru
- Roedd 42.97% o'r rheiny sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith yn 2007 dan 25 oed – y cyfradded yng Nghymru yw 36.1%

9.1.3 Ein gwasanaethau

- Mae mentrau i ymestyn mynediad at weithgareddau chwaraeon a hamdden i blant sy'n byw mewn aelwydydd ag incwm isel yn cynnwys noffio am ddim, Cîpfa, athlet-wyr eilaidd, pasbort hamdden a'r gostyngiadau setylliadau.
- Mae holl brosiectau Pobl Ifanc Egniol ar gael i bob plentyn sy'n mynychu ysgol ym Mherthyr Tudful.
- Mae ein llyfrgell a phrosiectau allgymorth y llyfrgell yn ceisio targedu eu hadnoddau er mwyn annog mynediad i blant y mae llythrennedd yn elfen allweddol o'u datblygiad.
- Mae prosiect Genesis yn cynorthwyo merched i ddod o hyd i waith.

9.1.4 Ein heriau strategol

- Mae lefel bresennol yr amddifadedd a'r diweithdra ymhlith oedolion yn ffactor allweddol sy'n effeithio ar ganlyniadau addysgol ac iechyd gwael i blant ym Mherthyr Tudful.
- Mae codi plant Mherthyr Tudful allan o'r tlodi presennol yn her strwythurol anferth i adfywio'r economi lleol.

Canlyniadau: Nod Craidd 6

Bod plant a phobl ifanc yn cael cartref diogel a chymuned sy'n cefnogi lles corfforol ac emosiynol

Mesrau Canlyniadau / Mesrau Canlyniadau Lleol Ychwanegol	Perfformiad Cyfredol Wed'i fesur yn erbyn Targedau Lleol	Blaenoriaeth / Cyfrifoldeb
6.1 Yn ddiogel rhag troseddau ac ef- feithiau troseddau Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.51, 2.52, 2.53, 2.54, 2.55, 2.56, 2.57, 2.58, 2.59, 2.60, 2.61, 2.62, 2.63, 2.64, 2.65, 2.66, 2.67, 2.68		
Nifer y plant a phobl ifanc rhwng 10 a 17 oed sy'n ymuno â'r system cyfiawnder ieuenctid ar lefel cerdd neu'n uwch		lechyd Meddwl ac Emosiynol
Amlder a difrifoldeb aildroseddau ymhlith plant a phobl ifanc rhwng 10 a 17 oed sydd eisoes yn rhan o'r system cyfi- awnder ieuenctid		lechyd Meddwl ac Emosiynol
6.2 Yn ddiogel rhag anafiadau a mar- gellir eu hatal Cam Gweithredu Allweddol y FFGC 2.38		
Cyfradd yr anafiadau ymhlith plant sy'n cerdedd		
6.3.3 Yn ddiogel rhag llygredd am- gylcheddol Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.46, 2.39		
Mesrau canlyniad lleol ychwanegol i'w penderfynu		
6.4 Yn byw mewn cartref gweddus Cam Gweithredu Allweddol y FFGC 2.39		Digartrefedd
% y bobl ifanc a oedd yn blant y gofeli'r amdanant y ma'e'r awdurdod lleol mewn cysylltiad â nhw ac y gwyddys eu bod mewn llely addas nad yw'n llely brys yn 19 oed		Digartrefedd
Nifer y teuluoedd â phlant dibynol sy'n byw mewn llely dros dro		

<p>Y ddarpariaeth bresennol yw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 uned â chymorth yn ôl yr angen (a ariennir gan SPRG ar y cyd â Chymdeithas Tai Merthyr Tudful) • 5 uned y cyngor â chymorth tenantiaeth (a ariennir gan SPRG ar y cyd â CBSMT) • 5 uned breifat â chymorth tenantiaeth (a ariennir gan SPRG) <p>...gan ddangos nad oes digon o le i fodloni anghenion y bobl ifanc hynny sy'n ddigartref a phlant a phobl ifanc teuluoedd sy'n ddigartref yn lleol.</p>
<p>Beth yw ein ffocws?</p> <p>Llety a chymorth i ymadawyr gofal.</p>
<p>Sut byddwn yn gwychbod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?</p> <p>Byddwn yn asesu a ydym yn cyflawni hyn trwy fesur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pryd y bydd unedau llety ychwanegol ar gael • Bod gweithwyr achos yn mynegi ei bod yn haws dod o hyd i lety addas a bod mwy o ddewis o lety ar gael i bobl ifanc sy'n agored i niwed.
<p>Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?</p> <p>Byddwn yn cyflawni hyn trwy Gynllun Gweithredol y Strategaeth Tai Lleol drafft, gan ddatblygu cynllun llety i bobl ifanc rhwng 16 a 25 oed a pharhau i gefnogi'r prosiect cyfryngu.</p>

Mae diffyg llely i bobl ifanc 16-17 oed ac mae tystiolaeth o'r arolwg Cymunedau sy'n Gofalu fod pobl ifanc yn fwy tebygol o fod yn byw oddi wrth eu rheini nag mewn unrhyw le arall yng Nghymru.

8.1.5 Ein cynlluniau ar gyfer Nod Craidd 6

Mae ein blaenoriaethau strategol ar gyfer y Cynllun Plant a Phobl Ifanc yn cynnwys llely ar gyfer pobl ifanc.

Mae ein cynlluniau ar gyfer Nod Craidd 6 hefyd yn cynnwys:

- Mae ein Strategaeth Atal Troseddau Ieuencid yn disgrifio ein dyheadau i gyflwyno ymri-adau wedi'u targedu ledled y fwrdeistref trwy'r Prosiect Cynhwysiad Ieuencid, fel y mae adnoddau'n caniatáu, a chynnal proffil uchel yn y grŵp atgyfeirio amlasiantaeth sy'n ym-drin ag atgyfeirio'r holl blant a phobl ifanc mewn angen
- Mae diogetwch yn y cartref ac asesu risg wedi'u hymgortfori yng ngwasanaethau Cychwyn Cadarn Cymorth i Deuluoedd – gan gynnwys Ymweliadau Iechyd a Chymorth i Deuluoedd gan Barnados
- Cynllun Lleol Cyngor Bwrdeistref Sirof Merthyr Tudful a pholisiau sydd â'r nod o wella ac amddiffyn amgylchedd y fwrdeistref
- Trwy'r Cynllun Bioamrywiaeth, byddwn yn codi ymwybyddiaeth o faterion amgylcheddol a'r angen i bobl ifanc gymryd rhan mewn datblygiad cynaliadwy a hyrwyddo addysg bio-amrywiaeth. Mae hyn yn cynnwys gweithio gydag ysgolion ar Wythnosau Amgylcheddol, defnyddio'r Ganolfan Addysg Amgylcheddol yng Nghilfrynudd ar gyfer ymweliadau ysgol a chynnwys ysgolion ym mhrosiect Eco-ysgolion Cadwch Gyrru'n Dacus.

Anelwn at ddatblygu cynllun llely i bobl ifanc rhwng 16 a 25 oed trwy ddriff y Cynllun Gweithred Strategaeth Tai Lleol.

8.2 Nod Craidd 6, Blaenoriaeth 8

Tai a llely

Rydym am leihau digartfedd ymhlith pobl ifanc a sicrhau bod pobl ifanc sy'n dod yn ddigartref, neu sy'n byw mewn llely amhriodol, yn cael eu cymorth i sicrhau a chadw llely dioget.

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Mae nifer y bobl ifanc y mae'n debygol y bydd angen llely â chymorth arnynt yn ystod y flwyddyn nesaf yn fwy na chylfenwad y llely sydd ar gael. Nodwyd bod 17 o bobl ifanc sy'n gadael gofal yn debygol o fod angen llely ac mae angen cymorth ychwanegol ar 7 o'r rhain er mwyn iddynt fyw yn annibynnol. Nid yw hyn yn cynnwys pobl ifanc nad ydynt wedi bod yn y system ofal neu sydd wedi dod yn ddigartref am resymau eraill. Mae tystiolaeth o'r gweithdai yn aw-grymu ei bod yn anodd dod o hyd i lely addas â chymorth i bobl ifanc.

Mae dod o hyd i lely addas i'r ymadawyr gofal ifanc hyn yn gymhleth oherwydd:

- Anghenion llely a chymorth amrywiol ymadawyr gofal.
- Y gallu i gynnig rhyw fath o ddewis i lely a darpariaeth gynlluniedig o lely dioget a fforddiadwy.
- Yr angen am drefniadau wrth gefn.

- Mae trais teulol yn ffactor mewn traean o'r achosion hyn
- Yn ystod yr un cyfnod, roedd 14 o bobl ifanc dan 25 oed yn ddigartref, 12 ohonynt yn ferched
- Gwasanaethau i sipsiwn - mae safle'r Awdurdod Lleol yn Glyn Mill wedi'i orlenwi ac mae grwpiau dros dro yn ymweld â safleoedd anawdurdodedig o bryd i'w gilydd. Nid yw'r plant yn dueddol o fynd i'r ysgol ar ôl iddynt gyrraedd 12-13 oed
- Nid oes unrhyw lely mynediad uniongyrchol i bobl ifanc 16-17 oed

8.1.3 Gwasanaethau

- Mae gan Fferthyr Wasanaeth Troseddau leuenctid sy'n perfformio'n dda ac sydd yn anelu am y targed o leihau nifer y bobl ifanc sy'n mynd ynghlwm wrth y system cyfi-awnder troseddol 5%
- Mae'r Prosiect Cynhwysiad leuenctid yn cwmpasu gogledd y fwrdeistref yn unig
- Penodwyd swyddog trais domestig yn ddiweddar
- Mae'r Cynllun Gweithredau Amgylcheddol yn cynnwys gweithio gydag ysgolion ar Wyth-nosau Amgylcheddol, defnyddio'r Canolfan Addysg Amgylcheddol yng Nghilffrynudd ar gyfer ymwelidau ysgol, cynnwys ysgolion ym mhrosiect Eco-ysgolion Cadw Cymru'n Da-clus a chynhelir prosiect amgylcheddol i blant yr awdurdod lleol y tu allan i ortau ysgol
- Datblygwyd gwasanaeth cyfringu (llamau) yn ddiweddar i bobl ifanc rhwng 16 a 25 oed a'u teuluoedd, er mwyn helpu lleihau'r perygl o allgau cymdeithasol a digartrefedd
- Mae gwymbodaeth o'r ymarfer mapio gwasanaeth a'r gweithdai yn awgrymu bod prinder llely addas i bobl ifanc rhwng 16 a 18 oed
- Gwasanaethau i deithwyr a sipsiwn. Mae gan yr awdurdod lleol 1 safle yn Glyn Mill gyda 14 o leiniau ac 20 o deuluoedd mewn tai. Mae 1 teulu ar safle preifat
- Mae gwasanaeth tai y cyngor yn comisiynu Llamau i gynnal gwasanaethau cyfringu i deuluoedd â phlant 16 a 17 oed yn bennaf, er eu bod hefyd yn gweithio gyda phlant 14 oed neu'n hyn. Gall y gwasanaeth hwn alluogi unigolyn ifanc i ddychweilyd adref, gan atal digartrefedd
- Mae gwasanaeth tai y cyngor yn comisiynu Shelter Cymru a CAB i ddarparu cyngor an-nibynol am dai, er mwyn atal teuluoedd rhag cael eu troi allan o'u cartrefi oherwydd ô-ddyledion rhent neu ymddygiad gwrthgyrmddeithasol
- Fel rhan o'r broses ABCh, mae'r Swyddog Byw â Chymorth wedi ymweld â'r holl ysgolion cyfun yn y fwrdeistref sirol, yn ogystal â rhai cynlluniau ieuencid, gan ddefnyddio Agor Drysau i helpu pobl ifanc deall y broses tai/digartrefedd. Ailadroddwyd y broses hon, a oedd yn cynnwys pobl ifanc 16 oed i ddechrau, gyda phobl ifanc 15 oed yn ystod haf 2007
- Mae Cymorth i Deuluoedd yn rheoli Cynllun Diogelwch yn y Cartref ar y cyd â Chy-munedau yn Gyntaf
- Mae Swyddog Diogelwch y Ffordd CBSMT yn rhoi cyfarwyddiadau i ddisgyblion o bob oed er mwyn datblygu eu sgiliau, gwymbodaeth a'u hymrwylbuddiaeth o ddiogelwch y ffordd
- Mae'r CBS yn gweithio gydag ysgolion i ddatblygu cynlluniau teithio i'r ysgol a Llwybrau Diogelach i'r Ysgol. Mae cysylltiadau yn cael eu meithrin â'r timau Hawliau Tramwy a Diogelwch y Ffordd

8.1.4 Ein heriau strategol

Mae troseddau ieuencid sy'n cael eu canfod yn disgyn ac atgyfeiriadau i'r Cydlynudd Ymd-dygiad Gwrthgyrmddeithasol yn disgyn, ond mae troseddau lefel isel yn cynyddu ac mae teimlad bod ymddygiad gwrthgyrmddeithasol yn bryder gweithredol i bobl ym Mertyr Tudful.

Pennod Wyth NOD CRAIDD 6

8.1 Nod Craidd 6: Bod plant a phobl ifanc yn cael cartref diogel a chymuned sy'n cefnogi lles corfforol ac emosiynol

- Canlyniadau a Blaenoriaeth
- 6.1 Yn ddiogel rhag troseddau ac effeithiau troseddau
- 6.2 Yn ddiogel rhag anafiadau a marwolaeth o ganlyniad i ddamweiniau y gellir eu hatal
- 6.3 Yn ddiogel rhag llygredd amgylcheddol
- 6.4 Yn byw mewn cartref gweddus

8.1.1 Ein profi!

Mae pobl ifanc ym Morthyr Tudful yn llai tebygol fod yn gysylltiedig â throseddau nag yn unrhyw le arall ac yn gyffredinol maent yn crybwyll eu bod yn teimlo'n ddiogel. Credir bod cyfradd uwch o lawer o ddamweiniau yr adroddir amdanynt mewn unedau damweiniau ac argyfyngau yn ymwneud yn rhannol â lleoliad uned damweiniau ac argyfyngau yn agos at ystad ddi-ntiedig iawn. Ni chofnodwyd unrhyw farwolaethau o ganlyniad i ddamweiniau ffordd neu gludiant, damweiniau eraill, boddi neu dan ym Morthyr Tudful yn 2006. Mae amgylchedd naturiol Morthyr Tudful yn amrywiol ac yn weddol anllygredig o gymharu â rhannau eraill o Gymru. Mae tra-niferedd o dai teras, gyda llai o dai par a thai sengl neu unedau llai, megis fflatiau, o gymharu â gweddill Cymru. Mae mwy o bobl ifanc yn byw oddi wrth eu rhieni na'r cyfartaledd yng Nghymru ac mae diffyg lleth addas i bobl ifanc.

8.1.2 Anghenion

- Mae troseddau yr adroddir amdanynt yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru a lloegr, ond mae'n is ar gyfer byrgleriaeth, troseddau yn ymwneud â chyffuriau, lladrata a throseddau rhywiol
- Mynegodd arolwg Cymunedau sy'n Gofalu o bobl ifanc bod pobl ifanc ym Morthyr Tudful yn fwy tebygol o ddweud eu bod wedi cael eu harestio, ond yn llai tebygol o ddweud eu bod wedi dwyn unrhyw beth erioed neu wedi gwerthu cyffuriau anghyfreithlon, o'u cymharu â sampl genedlaethol. Roeddent yn llai tebygol o ddweud eu bod wedi siopladrata, dwyn rhywbeth arall, trin nwyddau wedi'u dwyn, ymosod ar rywun neu gario arf yn ystod y fflyddyn ddiweithaf
- Mae troseddau ieuencid sy'n cael eu canfod yn disgyn, o 172 o blant yn cyflawni 441 o droseddau yn 2003/04 i 117 o blant yn cyflawni 215 o droseddau yn 06/07
- Mae ymddiglad gwrthgyrfaethasol yn flaenoriaeth i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol, ond mae atgyfeiradau i'r Cydlynedd Ymddiglad Gwrthgyrfaethasol yn disgyn. Ni wnaed unrhyw orchmynion yn 2007/08
- Roedd 1,750 o dderbyniadau i ysbysai o ganlyniad i argyfyngau anafu neu wenwyno o bob 100,000 o blant a phobl ifanc rhwng 0 a 24 oed (2005), sef y ffigur uchaf o lawer yng Nghymru, ac o'i gymharu â'r cyfartaledd cenedlaethol o 1,209. Credir fod hyn yn gysylltiedig â lleoliad yr uned damweiniau ac argyfyngau yn agos at gymuned ddi-ntiedig a mynediad gwael at wasanaethau meddyg teulu
- Mae damweiniau ymhlith plant sy'n cerdded draean yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru, ond yn disgyn o ffigur cyfartalog 94-98, ond nid mor gyflym ag mewn rhannau eraill o Gymru
- Mae nifer y perchnogion ceir yn isel
- Mae ymatebion arolwg Cymunedau sy'n Gofalu yn dangos bod pobl ifanc ym Morthyr Tudful yn fwy tebygol o rannu ystafell wely a bod cyfradd uwch o bobl ifanc yn byw oddi wrth eu rhieni!
- Chwahu perthynas yw un o'r prif resymau dros ddigartrefedd ym Morthyr Tudful, gyda 39 o aelwydydd digartref, yn cynnwys 14 o blant dibynnol, 1 unigolyn ifanc 16-17 oed a 2 fferch feichiog heb blant eraill yn ystod y cyfnod o fis Gorffennaf hyd fis Hydref 07

Canlyniadau: Nod Craidd 5			
<p>Bod plant a phobl ifanc yn cael eu clywed, eu trin â pharch, a bod eu hill a'u hunaniaeth ddiwyllianol yn cael eu cydnabod</p>			
Mesrau Canlyniadau / Mesrau Canlyniadau Lleol Ychwanegol	Perfformiad Cyfredol Wedi'i fesur yn erbyn awdurdodau lleol eraill	Targedau Lleol	Blaenoriaeth / Cyfrifoldeb
<p>5.1 Yn cytrannu at benderfyniadau ystyrion am faterion sy'n effeithio ar eu bywydau Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.1, 2.2, 2.5, 2.7, 2.17, 2.48, 2.49, 2.50, 5.1</p>	<p>FFGC 2.6: sgôr 3 (2007/08) Mae gwasanaeth eiriolaeth annibynnol fel arfer ar gael yn benodol i blant sydd mewn cysylltiad â'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r rheiny sydd ag anghenion arbennig. Mae eiriolaeth ar gael trwy Tros-gymal, SNAP a Gwasanaethau Eiriolaeth AAA.</p>	Amherth-nasol	Cyfranogiad
<p>Mesrau canlyniadau lleol ychwanegol</p>			
<p>5.2 Yn gybod am eu hawliau a sut i'w harfer Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.3, 2.5, 2.6, 2.7</p>			
<p>Mesrau canlyniadau lleol ychwanegol</p>			
<p>5.3 Yn cael eu gwerthfawrogi a'u par-chu fel aelodau o'r gymuned Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.3, 2.5, 2.6, 2.7</p>			
<p>Mesrau canlyniadau lleol ychwanegol</p>			
<p>5.4 Yn rhydd i fynegi eu hunaniaeth ddiwyllianol a'u hill Cam Gweithredu Allweddol y FFGC 2.5</p>			
<p>Mae plant a phobl ifanc sy'n derbyn gwasanaethau yn cael eu cynnwys yn y gwaith o'u hadolygu yn eu dewis iaith (FFGC 2.2)</p>	<p>FFGC 2.2: sgôr 2 (2007/08) Mae disgrifiad llawn o'r sgôr ar gael trwy offeryn archwilio hunanasesu'r FFGC</p>	Amherth-nasol	Cyfranogiad

7.2 Nod Craidd 5, Blaenoriaeth 7 Cyfranogiad
 Rydym am gynyddu dylanwad plant a phobl ifanc a'u rhieni ar y gwasanaethau y maent yn eu derbyn a thros wasanaethau a luniwyd ar eu cyfer - cael llais a chael dewis

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Mae gan blant hawl gyfreithiol i gael eu cynnwys mewn ymgynghoriadau ar benderfyniadau sy'n effeithio arnynt. Ym Morthyr Tudful rydym yn ymraddedig i'r egwyddor o rymuso plant, pobl ifanc a'u teuluoedd wrth i ni ddarparu ein holl wasanaethau i blant. Mae hyn yn cefnogi datganiad y Cenhedloedd Unedig ar hawliau'r plentyn. Mae hefyd yn ymarferol. Mae tystiolaeth y bydd pob gwasanaeth sy'n cynnwys plant, pobl ifanc a'u teuluoedd yn llawn yn cael eu llunio'n well ac felly'n bodloni'r anghenion a nodwyd yn fwy effeithiol.

Mae grymuso plant a phobl ifanc i gyfranogi'n llawn ym mhob agwedd ar fywyd y gymuned hefyd yn datblygu sgiliau, yn cynyddu eu hyder a'u dylhadadau ac yn helpu pobl ifanc i gyflawni'n uwch pan fônt yn oedolion, gan eu helpu i ddod yn fwy ymwybodol o'u rôl fel dinasyddion lleol a byd-eang. Mae gennyf rai enghreifftiau ardderchog o gyfranogiad yn y sectorau gwirtodol a statudol ym Morthyr Tudful, ond nawr, rydym am sicrhau bod cyfranogiad yn cael ei ymgorffori'n systematig ym mhob sefydliad a gwasanaeth sy'n cynnig cymorth i pobl ifanc. Mae gennyf strategaeth gyfranogiad bresennol y mae angen ei hadnewyddu.

Beth yw ein ffocws?

Adolygu ein strategaeth gyfranogiad a sicrhau ei bod yn cael ei mabwysiadu'n systematig a'i rhoi ar waith gan yr holl asiantaethau sydd â chyfrifoledd dros blant a phobl ifanc.

Sut byddwn yn gwychbod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?

Byddwn yn asesu pa mor dda yr ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn trwy fesur neu fonitro'r canlynol ym mhob gwasanaeth:

- Tystiolaeth o newidiadau yn y modd y darperir gwasanaethau, naill ai i unigolyn ifanc neu'r gwasanaeth yn gyffredinol, o ganlyniad i gymryd rhan
- Tystiolaeth o roi adborth i bobl ifanc, os na ellir gwneud newidiadau
- Nifer y plant a'r bobl ifanc sy'n cymryd rhan yn weithredol
- Ystod y plant sy'n cymryd rhan yn weithredol
- Byrddau perthnasol gyda phobl ifanc fel aelodau
- Defnydd o weithdrefnau cwyno
- Canran y staff sydd wedi cael hyfforddiant mewn hawliau plant
- Nifer y bobl ifanc sy'n cymryd rhan yn wirfoddol, gan symud ymlaen i swydd mewn gwasanaethau sy'n talu ym Morthyr

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

Byddwn yn cyflawni hyn trwy:

- Adolygu'r strategaeth gyfranogiad, yr addewid gyfranogiad a'r pecyn offer, a'u diweddaru yn unol ag arweiniad diweddara'r Llywodraeth Cynulliad Cymru
- Pob asiantaeth partner yn mabwysiadu'r fframwaith
- Datblygu cynllun gweithred ym mhob asiantaeth sy'n briodol i'r asiantaeth honno
- Cynnwys proses ym mhob cynllun gweithred lle rhoddir cyflie i blant a phobl ifanc ddilysu cynydd e.e. y Nod Barcud ar gyfer cyfranogiad
- Cynhyrchu gwybodaeth am hawliau i blant mewn fformat sy'n hawdd ei ddefnyddio/deall
- Parhau i gefnogi'r Fforwm Ieuenctid

7.1.4 Ein heriau strategol

Mae gennym 2 her strategol allweddol.

Sicrhau bod hawliau pobl ifanc a'r prosesau iddynt gyfrannu'n weithredol mewn pob agwedd ar eu gwasanaethau eu hunain a chyfrannu at fywyd cymunedol ym Menthyr Tudful yn cael eu hymgorffori'n systematig yn yr hyn a wnawn.

Mae llawer o'n gwasanaethau presennol sy'n cefnogi cyfrannogiad ac ymgysylltiad yn cael eu hariannu o ffynonellau byrdymor ac ansicr.

Darbygu Menthyr fel cymuned ddwyieithog sy'n cyfrannu at yr uchelgais leol a chenedlaethol o fod yn wlad ddwyieithog. Daw ein hail flaenoriaeth strategol o gydnabod bod y galw am wasanaethau cyfrwng Cymraeg yn gyflyng ac mai ein tasg yw sbarduno diddordeb yn yr iaith, annog dwyieithrwydd yn weithredol a chefnogi mynegiant o ddiwylliant Cymreig.

Mae Menthyr Tudful yn fwrdeistref fach a'n trydedd her yw sicrhau gwasanaethau i leiafrifoedd, p'un a ydynt yn lleiafrifoedd hiliol, diwylliaanol, anabl neu dueddtrud rhywiol. Mewn rhai achosion, gallai fod angen i ni gomisiynu gwasanaethau ar draws ffiniau'r sir neu'n rhanbarthol.

7.1.5 Ein cynlluniau ar gyfer Nod Craidd 5

Blaenoriaeth strategol y Cynllun Plant a Phobl Ifanc ar gyfer Nod Craidd 5 yw cynyddu cyfrannogiad. Mae ein cynlluniau hefyd yn cynnwys

Ymstyng Gwasanaethau Cymorth Ieuenctid a gwasanaethau'r Rhwydwaith 14-19 a ddarperir trwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae cynlluniau'n cynnwys:

- Darpariaeth benodol ar gyfer pobl ifanc sy'n siarad Cymraeg yn rhugl
- Cyfleoedd i bobl ifanc sy'n dysgu Cymraeg yn ein 4 ysgol gyfun
- Cyfleoedd i ddathlu hanes, diwylliant a threftadaeth Menthyr Tudful

Addasu ein gwasanaethau i alluogi plant sydd newydd ymfudo i chwarae rhan lawn yn y gymuned
Gweithio gyda gwasanaethau i blant a phobl ifanc er mwyn hyrwyddo cynlluniau cydraddoldeb asiantaethau Partneriaeth y Fframwaith a chynlluniau cydraddoldeb y fwrdeistref sirol, sef:

- Cynllun Cydraddoldeb Hiliol 2008-2011
- Cynllun yr Iaith Gymraeg 2008 - 2011
- Cynllun Cydraddoldeb Anabl 2006 - 2009
- Cynllun Cydraddoldeb Rhyw 2007 - 2010
- Cynllun Cydraddoldeb Corfforaethol, sy'n cael ei adolygu i lunio Cynllun Cydraddoldeb Unigol

Pennod 7 NOD CRAIDD 5

7.1 Nod Craidd 5
**Bod plant a phobl ifanc yn cael eu clywed, eu trin â pharch, a bod eu hil a'u hunaniaeth ddiwyli-
 liannol yn cael eu cydnabod**

- Canlyniadau â Blaenoriant
- 5.1 Yn cyfrannu at benderfyniadau ystyrlon am faterion sy'n effeithio ar eu bywydau
- 5.2 Yn gwybod am eu hawliau a sut i'w harfer
- 5.3 Yn cael eu gwerthfawrogi a'u parchu fel aelodau o'r gymuned
- 5.4 Yn rhydd i fynegi eu hunaniaeth ddiwylliannol a'u hil

7.1.1 Ein profil

Mae gennym ymagwedd weithredol tuag at sicrhau bod plant a phobl ifanc yn arfer eu hawliau, yn gallu cymryd rhan ac yn cael eu gwerthfawrogi fel aelodau o'r gymuned. Mae sawl gwasanaeth wedi mabwysiadu'r Strategaeth Gyfranogiad a'r addewid. Mae tua 10-12% o boblogaeth Merthyr yn nodi eu bod yn siarad Cymraeg, sef ffigur sy'n is na'r cyfartaledd yng Nghymru. Cynyddodd y ffigur hwn 2.7% rhwng 1991 a 2001. Mae niferoedd cynyddol o ymudwyr o Ewrop wedi ymgarrethu ym Merthyr yn ddiweddar gyda'u plant. Mae gennym boblogaeth breswyl fach o sipsiwn a theithwyr a phoblogaeth fwy o sipsiwn a theithwyr heb gartref parhaol.

7.1.2 Ein hanghennion

- Mae'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc wedi cwblhau archwiliad cyfranogiad yn 2033 ac mae Archwiliad FfGC Merthyr Tudful, Cam Gweithredu Allweddol 2.2 wedi archwilio cyfranogiad plant, pobl ifanc a'u teuluoedd.
- Mae sawl enghraifft o weithgareddau a phrosiectau cyfranogiad da yn y sector statudol a'r sector gwirfoddol.
- Mae rhai asiantaethau, ond nid pob un ohonynt, wedi mabwysiadu'r strategaeth a'r addewid cyfranogiad. Nid yw wedi'i weithredu'n systematig hyd yma, heblaw mewn prosiectau a arlenitr gan Cymorth.
- Mae tystiolaeth nad yw pobl ifanc yn gwybod am eu hawliau a'u cyfrifoldebau.
- Mae ymdeimlad mawr o falchder yn ein diwylliant yng nghymoedd Cymru, ond canran isel o'r boblogaeth sy'n siarad Cymraeg, er bod y ffigur hwn yn cynyddu, ac mae tystiolaeth gyfyngedig o olw am wasanaethau cyfrwng Cymraeg nad yw'n cael ei fodloni.

7.1.3 Ein gwasanaethau

- Mae gan bob ysgol yn CBSMT gyngor ysgol, a ddefnyddir yn weithredol i hyrwyddo am-canon strategol e.e. cyngor ysgol pontio sy'n dod â chyngor Ysgol Uwchradd Pen y Dre a chynghorau ysgol ei hysgolin bwydol at ei gilydd
- Mae'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc wedi comisiynu Tros gynnal i ddarparu ei hagenda cyfranogiad
- Mae cyfleoedd gwirfoddol i ar gael i bobl ifanc yn ardal Merthyr Tudful trwy Gweithredu Gwirfoddol Merthyr. Mae'r Ymgynghorydd Gwirfoddol Ieuenctid yn datblygu cyfleoedd i bobl ifanc yn ogystal â chodi ymwybyddiaeth o wirfoddol i ymhillth pobl ifanc, yn anodd cyfleoedd dan arweiniad pobl ifanc ac yn hyrwyddo menter Gwirfoddolwyr y Mileniwm i bobl ifanc rhwng 16 a 24 oed
- Ychydig iawn o'r prosiectau [Cymorth] sy'n atrodd bod grwpiau ethnig/ieithyddol lleiafrifol neu deithwyr yn eu defnyddio
- Mae 2 ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg, ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg y tu allan i'r fwrdeistref (Ysgol Rhydlywau), 1 darparwr gofal plant cyfrwng Cymraeg, 7 cych meithrin a 4 darpariaeth Ti a Fi
- Un safle parhaol sydd ar gael i sipsiwn ac mae'n orlawn

Canlyniadau: Nod Craidd 4			
Bydd gan blant a phobl ifanc fynediad at weithgareddau chwarae, hamdden, chwaraeon a diwyllianol			
Mesurau Canlyniadau / Mesurau Canlyniadau Lleol Ychwanegol	Perfformiad Cyfredol Wedi'i fesur yn erbyn awdurdodau lleol eraill	Targedau Lleol	Blaenoriaeth / Cyfrifoleb
4.1 Yn cymryd rhan mewn chwarae sy'n briodol i'w hoedran Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.43, 2.44, 2.38, 5.2			Chwarae Gwasanaethau Hamdden, CBS Merthyr Tudful
4.2 Yn cymryd rhan mewn gweithgareddau chwaraeon, hamdden a diwyllianol Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.43, 2.44, 2.38, 5.2, 5.34, 5.35	○ leiaf unwaith yr wythnos 7-11 oed, 59% 11-16 oed, 48%		Chwarae Gwasanaethau Hamdden, CBS Merthyr Tudful
% y bobl ifanc rhwng 7 ac 11 oed ac 11 ac 16 oed sy'n ymweld â chanolfannau hamdden / amlder yr ymweliadau	Cyfranogiad rheolaidd 7-11 oed, 58% (10/22)		Chwarae Gwasanaethau Hamdden, CBS Merthyr Tudful
% y bobl ifanc rhwng 7 ac 11 oed ac 11 ac 16 oed sy'n cymryd rhan mewn chwaraeon allgyrsiol	11-16 oed, 35% (20/22)		Chwarae Gwasanaethau Hamdden, CBS Merthyr Tudful
% 7 y bobl ifanc rhwng 7 ac 11 oed ac 11 ac 16 oed sy'n anweithredol			Chwarae Gwasanaethau Hamdden, CBS Merthyr Tudful
4.3 Bod rhwystrau rhag cyfranogi mewn gweithgareddau chwarae, hamdden, chwaraeon a diwyllianol yn cael eu nodi a'r goresgyn Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.1, 2.2, 5.2			
I'w penderfynu			
4.4 Yn gallu gwirredu eu potensial Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 5.34, 5.35			
I'w penderfynu			

6.2 Nod Craidd 4, Blaenoriaeth 6

Rydym am i'n holl blant fyynhau chwarae, ennill sgiliau gymdeithasol a deallusol, gwella eu lles a datblygu eu hymarfer corff trwy chwarae hunangyfeiriol

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Trwy chwarae hunangyfeiriol, mae plant yn dysgu sut i gymysgu â'u cyfoedion ac yn gwella eu sgiliau symud, eu ffitrwydd a'u hiechyd yn gyffredinol. Mae chwarae hunangyfeiriol yn cyfrannu at blant yn cyflawni sawl canlyniad cadarnhaol. Mae prydron oedolion ynghylch diogelwch eu plant, traffig, prydron ynghylch bwlio, prydron ynghylch dieithriaid a cholli manau agored diogel dros y blynyddoedd wedi cyfyngu ar gyflleoedd i chwarae. Mae grŵp amlasiantaeth, gyda chymorth Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a'r Fforwm Chwarae, wedi bod yn datblygu strategaeth chwarae amlasiantaeth er mwyn gosod rhaglen i wella mynediad at gyflleoedd chwarae i blant ledled y fwrdeistref.

Beth yw ein ffocws?

Cwblhau, mabwysiadu a gweithredu ein strategaeth chwarae ar gyfer pob plentyn a sicrhau bod gennym yr amser datblygu i'w rhoi ar waith.

Sut byddwn yn gwychod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?

Byddwn yn gwychod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn trwy fonitro neu fesur:

- Cynnydd yn erbyn ein strategaeth wedi iddi gael ei mabwysiadu
- Mynediad at:
 - o Gyflleoedd chwarae
 - o Mynediad at ddigon o fannau agored diogel i chwarae ynddylnt
 - o Mynediad at gyfluesterau chwarae dan do ac yn yr awyr agored
 - o Mannau chwarae wedi'u goleuo gyda'r nos
 - o Ansawdd y ddarpariaeth mynediad agored
 - Mwy o gyfluesterau, pwell nofio a thrac

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

Er mwyn cyflawni hyn, byddwn yn:

- Cwblhau a blaenoriaethu ein strategaeth chwarae
- Penodi swyddog datblygu chwarae ar gyfer y fwrdeistref, fel y mae adnoddau'n caniatáu
- Gweithredu'r blaenoriaethau uchaf yn y strategaeth

- Mae gwasanaethau cymorth ieuencid yn sicrhau bod cyfleoedd ar gael ledled y fwrdeistref e.e. mae Gwobr Dug Caeredin yn cael ei chefnogi'n dda, fodd bynnag, dim ond lleiafrif o bobl ifanc (24-36%) sy'n defnyddio'r gwasanaethau cymorth ieuencid
- Mae caeau chwarae yn cael eu defnyddio i'r eithaf ar hyn o bryd ac yn ôl Dadansoddiad o Alw am Gyfleusterau CChC, mae darpariaeth ddigonol o gaeau pob tywydd ar hyn o bryd. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi amnewid un cae maint llawn am 2 gae hanner maint a 4 ardal gemau amlddefnydd
- Nid yw plant anabl yn defnyddio darpariaethau prif ffrwd megis clybiau ieuencid, er bod gan 77% o'r lleoliadau fynediad addas
- Mae Fforwm Chwarae Merthyr Tudful yn darparu 3 gwasanaeth a ariennir gan Cymorth: Y prosiect chwarae cynhwysol, y prosiect datblygu chwarae a'r prosiect hyfforddiant chwarae

6.1.4 Ein heriau strategol

Ein her strategol yn y maes hwn yw datblygu'r gallu i edrych ar fynediad i blant a phobl ifanc at gyfleusterau chwarae, hamdden, chwareon a diwyllianol, asesu'r angen a gwneud cynlluniau i lenwi'r rhain ar sail strategol, gan ganoilbwytio'n arbennig ar anghenion y plant a phobl ifanc fwyaf difreintiedig.

Yn y cyd-destun hwn, mae cyllid byrdymor a phrosiect ar gyfer gwasanaethau ieuencid a gwasanaethau eraill dan Nod Craidd 4 yn cyflwyno her o ran blaenoriaethau ar gyfer adnoddau cyfyngedig.

6.1.5 Ein cynlluniau ar gyfer Nod Craidd 4

Ein blaenoriaeth strategol ar gyfer Nod Craidd 4 yw cadarnhau'r Strategaeth Chwarae. Bydd hyn hefyd yn cyfrannu at Nod Craidd 1.

Yn ogystal â'r flaenoriaeth hon, mae ein cynlluniau ar gyfer Nod Craidd 4 hefyd yn cyfrannu at Nod Craidd 1, 2 a 3 ac yn cynnwys:

- Strategaeth Hamdden a Chwaraeon 2004 – 2008
- Strategaeth Hamdden a Chwaraeon 2008 – 2011
- Cynllun Gweithredu Ymarter Corff
- Cyfundeb Partneriaeth yr Awdurdod Lleol i symud y rhaglen Pobl Ifanc Egniol (AGChY, 5x60 a Champau'r Ddraig) a'r fenter Nofio am Ddim yn eu blaenau
- Strategaeth Maeth Merthyr Tudful a'r Cynllun Gweithredu ar gyfer 2007-2011, sy'n canolbwyntio ar ffitrwydd yn ogystal â bwyd
- Mae Strategaeth Merthyr Egniol yn cefnogi mwy o weithgarwch, sydd â Chynllun Gr-p Strategaeth Pobl Ifanc Egniol
- Strategaeth Chwarae Merthyr Tudful ac integreiddio chwarae yng nghynlluniau strategol y PDBCGrF a Chymorth i Deuluoedd
- Cynllun Datblygu Chwaraeon sy'n cynnwys Addysg Gofforol a Chwaraeon mewn Ysgo-lion a Champau'r Ddraig
- Strategaeth Celfyddydau (drafft)
- Datblygu allgymorth cymunedol gan y Gwasanaeth Amgueddfeydd
- Cynllun Strategol y Llyfrgell sy'n cynnwys datblygiadau darllen personol ac anghenion gwlybodol, gan gynnwys hyrwyddiadau llythrennedd megis Darllenwch Ffilwn o Eiriau a Book Wave
- Sbarduno'r ddarpariaeth gofal plant cyn ac ar ôl ysgol a'r ddarpariaeth ofal yn ystod y gwyliau o gwmpas pob clwstwr o ysgolion
- Bydd y ganolfan hamdden newydd sydd wedi'i chynllunio ar gyfer Merthyr Tudful gyda thri phyll yn gwellia ein cyfleusterau yn sylweddol

Pennod Chwch NOD CRAIDD 4

6.1 Nod Craidd 4 Bydd gan blant a phobl ifanc fynediad at weithgareddau chwarae, hamdden, chwaraeon a

- Canlyniadau â Blaenoriaeth:
- 4.1 Yn cymryd rhan mewn chwarae sy'n briodol i'w hoedran
- 4.2 Yn cymryd rhan mewn gweithgareddau chwaraeon, hamdden a diwylliaannol
- 4.3 Yn gallu gwireddu eu potensial

6.1.1 Ein profiil

Mae gennym ymagwedd weithredol tuag at sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cael pob cyfle i brofi a mwynhau chwaraeon, ymarfer corff a chwarae o oedran ifanc iawn tan y byddant yn oedolion. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi datblygu portffolio o gyfleusterau, gwasanaethau a strwythur staffio a fydd yn ein galluogi i gynnal a gwella'r cyfleoedd hyn yn y dyfodol. Mae'r dyheadau hyn yn unol â'r amcanion a gynhwysir yn 'Dringo'n Uwch', strategaeth 20 mlynedd Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer chwaraeon ac ymarfer corff a Chynllun Gweithredu Chwarae LLC ar gyfer 2006.

6.1.2 Ein hanghenion

- Mae defnydd ein pobl ifanc o ganolfannau chwaraeon/hamdden yn agos at y cyfartaledd cenedlaethol ar gyfer plant rhwng 7 ac 11 oed a phobl ifanc rhwng 11 ac 16 oed, ond ychydig yn is. Ond, mae nifer y bobl ifanc nad ydynt byth yn defnyddio canolfan chwarae-on/hamdden yn fwy nag yn unrhyw le arall yng Nghymru
- Mae cyfranogiad plant ysgol gynradd mewn chwaraeon allgyrsiol o gwmpas y cyfartaledd ar gyfer cyfranogiad rheolaidd mewn chwaraeon allgyrsiol, ond yr isaf ond dau ar gyfer unrhyw fath o gyfranogiad
- Cyfranogiad mewn chwaraeon allgyrsiol mewn ysgolion uwchradd yw'r 4ydd isaf ar gyfer unrhyw fath o gyfranogiad, ond mae'n is na'r cyfartaledd ar gyfer cyfranogiad rheolaidd Defnyddiodd 36% o bobl ifanc rhwng 11 a 25 oed wasanaeth ieuencid yn 2004 a 24% yn 2005
- Mae cyfraddau defnyddio canolfannau chwaraeon/hamdden yn agos at y cyfartaledd cenedlaethol ar gyfer pobl ifanc rhwng 11 ac 16 oed, ond ychydig yn is
- Mae nifer y bobl ifanc nad ydynt byth yn defnyddio canolfan chwaraeon/hamdden yn fwy na'r cyfartaledd cenedlaethol
- Nid oes gennym gyfleusterau chwarae antur â staff yn y fwrdeistref
- Nid oes gan y Canolfan Plant Integredig ddarpariaeth chwarae agored yn ei rhwydwaith o wasanaethau

6.1.3 Ein gwasanaethau

- Mae ystod eang o adnoddau ar gael ar gyfer gweithgareddau chwarae, chwarae-on, hamdden a diwylliaannol trwy'r Gwasanaeth Cymorth Ieuencid, ysgolion, gwasanaethau hamdden, y sector gwirfoddol a'r gwasanaethau Cymorth i Deuluoedd a Cychwyn Cadarn
- Canolfan Addysg Awyr Agored Dol-y-gaer
- Rydym yn darparu nofio am ddim i bobl ifanc dan 17 oed trwy gydol o flwyddyn, a ni yw un o'r unig awdurdodau sy'n darparu'r gwasanaeth hwn o hyd
- Parhad o'r Cynllun Athletwyr Eitaid
- Mae cronfa Cymorth yn cefnogi 3 phrosiect sy'n rhan o'r nod craidd hwn, sef Fforwm Chwarae MT, y clybiau Pyramid a chlybiau Byddin yr Iachawdwriaeth ar gyfer plant rhwng 5 a 12 oed a phobl ifanc 13 oed am un noson yr wythnos

Blaenoriaeth / Cyfrifoldeb	Targedau Lleol	Perfformiad Cyfredol Wedi'i fesur yn erbyn gwdurdodau lleol eraill	Mesurau Canlyniadau / Lleol Ychwanegol Mesurau Canlyniadau
			<p>3.2.3.2 Yn ddiogel ac yn cael eu hamd- diffyn rhag cael eu cam-drin, eu herid a'u hecsbloethio</p> <p>Camau Gweithredu Allweddol y FFC 2.51, 2.52, 2.53, 2.54, 2.55, 2.56, 2.57, 2.58, 2.59, 2.60, 2.61, 2.62, 2.63, 2.64, 2.65, 2.66, 2.67, 2.68</p>
Plant sy'n Agored ! Niwed GIB, CBS Merthyr Tudful	Plant sy'n Agored ! Niwed GIB, CBS Merthyr Tudful	<p>a) 88%, 2006/07 (2/15)</p> <p>b) 27%, 2006-07 (7/15)</p>	<p>% yr asesiadau cychwynnol a gynhaliw- yd yn ystod y flwyddyn pan fo tystiolaeth:</p> <p>a) Bod y plentyn wedi gweld y Gweithiwr Cymdeithasol</p> <p>b) Bod y plentyn wedi gweld y Gweithiwr Cymdeithasol ar ei ben ei hun</p>
Plant sy'n Agored ! Niwed GIB, CBS	Plant sy'n Agored ! Niwed GIB, CBS	<p>a) 81%, 2006-07 (5/22)</p> <p>b) 27 diwrnod, 2006-07 (19/22)</p>	<p>a) Canran yr asesiadau cychwynnol a gwblhawyd o fewn 7 niwrnod gwaiith</p> <p>b) Yr amser cyfartalog a gymerwyd i gwblhau asesiadau cychwynnol a gymerodd yn fwy na 7 niwrnod gwaiith i'w cwblhau</p>
Plant sy'n Agored ! Niwed GIB, CBS	Plant sy'n Agored ! Niwed GIB, CBS	<p>a) 71%, 2006-07 (2/22)</p> <p>b) 47 diwrnod, 2006-07 (2/22)</p>	<p>a) Canran yr asesiadau craidd angen- rheidiol a gwblhawyd o fewn 35 diwrnod gwaiith</p> <p>b) Yr amser cyfartalog a gymerwyd i gwblhau'r asesiadau craidd hynny a gymerodd yn fwy na 35 diwrnod i'w cwblhau</p>
		<p>a) 100% (=1/22) a) 94% (16/22) a) 64% (14/22)</p> <p>b) 100% b) 100% (Holl ffigurau 2006-7)</p>	<p>a) Canran yr achosion agored lle mae gan blant weithiwr cymdeithasol penodedig ym mhob un o'r grw- piau canlynol:</p> <p>b) Canran yr achosion agored lle mae gan blant rywun heb law gweithiwr cymdeithasol a lle mae'r plentyn yn derbyn gwasanaeth ym mhob un o'r grwpiau canlynol:</p> <p>i) Plant ar y Gofrestr Amdiffryn Plant ii) Plant y gofelltir amdanynt iii) Plant sydd mewn angen (SSC/013)</p>

Canlyniadau: Nod Craidd 3

Bydd plant a phobl ifanc yn mwynhau'r iechyd corfforol a meddyliol, cymdeithasol ac emosiynol gorau posibl, gan gynnwys rhyddid rhag cael eu cam-drin, eu herlid na'u

Mesurau Canlyniadau / Mesurau Canlyniadau Lleol Ychwanegol	Perfformiad Cyfredol Wed'i fesur yn erbyn awdurdodau lleol eraill	Targedau Lleol	Blaenoriaeth / Cyfrifoldeb
3.1 Ffordd iach o fyw Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 2.19, 2.33, 2.34, 2.35, 2.36, 2.38, 2.39, 2.40, 2.41, 2.42, 2.43, 2.44, 2.45, 2.46, 2.47, 2.48, 2.49	85.3%, 2005-06 (16/22)		BILL
% y bobl ifanc 17 oed sydd wedi ymweld â deintydd yn ystod y tair blynedd diwethaf	39%, 2003-05 (22/22)		BILL
Pdredd dannedd ymhlith pobl ifanc 14 oed	73% DMFT>0, 2004-05 (21/22)		BILL
3.1.2 Mabwysiadu ymddygiad rhywiol Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 2.36, 2.37, 2.46, 3.21			
Cyfraddau beichiogrwydd ymhlith merched ifanc dan 16 oed	11.9/1,000 o ferched rhwng 15 o 17 oed 2000-05 (20/22)		techyd Rhywiol BILL
3.1.3 Mynediad at wasanaethau arbenigol Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 4.1, 4.5, 4.11, 4.12, 4.13, 4.14, 4.19, 5.8, 5.9, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, 5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 5.21, 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 5.30, 5.31			
I'w penderfynu			

Beth yw ein ffocws?

Gwella canlyniadau i'r plant hynny sydd fwyaf agored i nived

Ein prif ffocws ar gyfer y nod craidd hwn yn gwella canlyniadau i blant yn y teuluoedd hynny y mae eu plant yn fwyaf tebygol o fod angen eu hamddiffyn, bod mewn gofal neu ar fin cael eu cymyrd i mewn i ofal, neu sy'n debygol o ddod i gysylltiad â'r gwasanaeth troseddau ieuencid. Mae'r plant hyn yn Haen 3. Rydym am wellia diogelwch, iechyd a chyflawniad yr holl blant hyn, ond rydym am ganolbwyntio hefyd ar grŵp llai o blant sydd wedi bod mewn cysylltiad ag asiantaethau ers tro.

Sut byddwn yn gwychod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?

Byddwn yn gwychod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn trwy fesur neu fonitro:

- Nifer yr archwiliadau, cofrestradau a daddogfrestradau amddiffyn plant
- Nifer y plant y gofelfir amdanynt ac am ba hyd y maent mewn gofal
- Cyrhaddiad addysgol plant y gofelfir amdanynt
- Troseddau neu ymddygiad gwrthgymerdeithasol
- Presenoldeb mewn ysgolion
- Taldra a phwysau
- Brechiadau
- Presenoldeb mewn unedau damweiniau ac argyfyngau
- Lefelau ymgysylltiad ag asiantaethau

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

Er mwyn cyflawni hyn, byddwn yn:

- Adolygu ac ad-drefnu fforymau a grwpiau cynllunio presennol i blant sydd ag anghenion cymhleth – fforymau ar gyfer cynlluniau gwasanaethau ac adnoddau a fforymau sy'n cynllunio ar gyfer anghenion plant unigol fel ei gilydd (anghenion arbennig – cyfarfoddydd am blant nad ydynt yn yr ysgol – cyfarfod MARG)
- Cytuno ar sail amlasiantaeth pa blant sydd ag anghenion sy'n eu rhoi yn Haen 3
- Datblygu cronfa ddata i olrhain ymgysylltiadau gan asiantaethau niferus
- Cytuno ar brotocol rhannu gwybodaeth a'i roi ar waith
- Gweithio tuag at fodel newydd ar gyfer gwasanaethau gan gydlyn'r adnoddau ar gyfer atal o gwmpas ysgolion bro
- Datblygu gwasanaeth cymorth dwys i deuluoedd
- Gwella'r gwaith o recriwio gofalfwr maeth lleol ym Merthyr Tudful
- Datblygu'r cysyniad o brosiect ymyrraeth i deuluoedd er mwyn gweithio gyda'r teuluoedd mwyaf cymhleth, gan ddefnyddio'r holl ddulliau statudol a'r adnoddau ar gyfer newid gyda thim o weithwyr profffesiynol allweddol
- Gweithio gyda'r rhieni ac oedolion eraill sy'n agos atynt
- darparu mynediad gwell at yr ystod o wasanaethau
- cydlynu darpariaeth ar gyfer plant unigol a'r holl blant yn yr un teulu
- penodi eiriolwyr i'r plentyn neu'r plant yn y teulu
- adolygu'n rheolaidd o safbwynt y teulu cyfan, nid o safbwyntiau'r asiantaethau unigol
- datblygu ein rôl fel rhieni corfforaethol ar gyfer plant mewn gofal
- Datblygu gwaith y Bwrdd Amddiffyn Plant Lleol
- Datblygu achosion ailadroddus o nived sylweddol
- lleihau'r achosion o rai troseddwyr ifanc yn y ddalfa
- lleihau'r achosion o rai troseddwyr ifanc yn y ddalfa

Ein Bwrdd Amddiffyn Plant Lleol fydd â'r rôl arweiniol ar gyfer y canlyniad hwn.

Er mwyn cyflawni hyn, byddwn yn:
• Gwella gwybodaeth gyfeirio a gwasanaethau cynnigwr i blant a phobl ifanc, gan gynnwys datblygu rôl eirioliwyr disgyblion a chynghorau ysgol wrth atgyfnerthu mynediad at wasanaethau
• Cynyddu nifer y gwasanaethau iechyd meddwl cychwynnol, yn enwedig mynediad at wasanaethau cwnsela a gwasanaethau seicoleg i blant a gwasanaethau a dreftir o gwmpas ysgolion, gan adeiladu ar y gwasanaeth cwnsela peilot sy'n cael ei arfarnu ar hyn o bryd
• Cytuno ar flaenoriaethau ar gyfer gwella'r ddarpariaeth CAHMS yn Haen 2 a 3
• Gwella ein sail wybodaeth am atal hunanladdiadau
• Datblygu gwasanaethau i blant a phobl ifanc sydd wedi cael eu cam-drin yn rhywiol
• Cynyddu'r hyfforddiant i weithwyr proffesiynol mewn gwasanaethau prif ffrwd a rhoi cy-morth i ddwynt er mwyn i ddwynt roi cymorth i blant
• Cyflwyno'r strategaeth AbCh newydd yn ystod y ddwy flynedd nesaf
• Gwella'r modd yr ydych chi'n adnabod gofaliwyr ifanc ac yn eu cynorthwyo
• Cyflwyno'r strategaeth ar gyfer anhwylderau yn y sbectwm awtistig
• Gwella cymorth seicolegol i blant y gofeli'r amdanant sy'n dod â nifer o heriau, a'u gofaliwyr Rhoi cymorth i bobl ifanc sy'n gofalu am riant neu aelod o'r teulu y mae'n bosibl bod gan-ddyn nhw eu hunain problemau iechyd meddwl, problemau gydag alcohol neu gyffuriau neu andbleddu corfforol neu andbleddu dylusgu

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

5.2.3 Nod Craidd 3, Blaenoriaeth 4

Gwella diogelwch a lles y plant sydd fywaf agored i niwed
Rydych chi am i Fferthyr Tudful fod yn gymuned ddiogel i bob plentyn, ond yn enwedig y rheiny sydd angen eu diogelu a'u hamddiffyn fywaf.
Rydych chi am wella canlyniadau mewn diogelwch, iechyd, datblygu a chytrhaeddiad i'r plant sydd fywaf agored i niwed ac rydych chi am i'r teuluoedd hynny allu cefnogi eu hunain gyda llai o gy-morth gan asiantaethau.

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Mae genym y gyfradd uchaf o blant mewn gofal a phlant sydd ar y Gofrestr Amdiffyn Plant yng Nghymru. Hyd yn oed pan gaiff y gyfraddau hyn eu haddasu er mwyn ystyried amddifadedd, mae'n yn uwch o lawer na'r gyfraddau mewn ardaloedd tebyg o hyd.
Mae gan y plant hyn lefel uchel o anghenion ac mae'n yn cael profiad o iechyd gwael a lefelau cytrhaeddiad is na phlant eraill yn gyffredinol. Mae atiechyd meddwl, camddeffnyddio alcohol a thrais teuluoel yn effeithio ar ganran uchel o deuluoedd sydd â phlant mewn gofal neu ar y Gofrestr Amdiffyn Plant. Dangosodd ein gwaith mapio fod 80 o'n plant mewn angen yn dod o gwmpas bach o deuluoedd sydd â phoblemâu hirsefydllog a chydgyssylltiedig, sydd weithiau wedi bodoli rhwng cenedlaethau. Mae troseddau ac ymddygiad gwrthgymerdeithasol hefyd yn problemau i rai teuluoedd.

I'r teuluoedd hyn, nid yw ymglymiad presennol na blaenorol gan asiantaethau wedi arwain at welli-ant parhaus i'r plant na'r bobl ifanc.
Mae genym gydwethrediad da eisoes rhwng asiantaethau, gyda staff iechyd wedi'u cydlleoli â staff iechyd, ond rydych chi am ddatblygu proses systematig fwy dwys er mwyn newid y modd lleoli a staff iechyd, ond rydych chi am ddatblygu proses systematig fwy dwys er mwyn newid y modd yr ydych chi'n gweithio gyda'r teuluoedd, y plant a'r bobl ifanc hyn i fodloni eu hanghenion yn well.

<ul style="list-style-type: none"> • Cyflwyno'r strategaeth ABC newydd yn ystod y 2 flynedd nesaf • Gwella'r ddarpariaeth addysgol i ferched ifanc sy'n feichig a mamau ifanc dan 16 oed ac i'r rheiny sydd rhwng 16 a 18 oed, a gwella mynediad at wasanaethau iechyd cyffredinol i famau/gofalwyr a babanod • Cynorthwyo pobl ifanc sydd â thueddfryd rhywiol gwahanol i gael y wybodaeth sydd ei hangen arnynt am iechyd rhywiol <p>Byddwn yn gweithio tuag at fodol ar gyfer gwasanaethau sydd wedi'i seilio ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gydlynw'r gwaith o adnabod y rheiny sydd mewn mwyafrif o berygl a gweithio'n well rhwng asiantaethau gan gynnwys ysgolion a'r holl asiantaethau eraill • Amplio gwasanaethau o gwmpas ysgolion uwchradd e.e. y ddarpariaeth nryrsys ysgol a'r ddarpariaeth ieuencid • Gwasanaethau amgen i'r rheiny sydd wedi ymddieithrio oddi wrth yr ysgol h.y. y strategaeth cymorth ieuencid a thrwy ddarpariaeth iechyd benodol i bobl ifanc, yn enwedig y Clinigau Ymgynghorol i Bobl Ifanc 	<p>5.2.2 Nod Craidd 3, Blaenoriaeth 3</p>	<p>Gwella iechyd meddwl ac emosiynol pobl ifanc Ryddm am wella iechyd meddwl ac emosiynol yr holl bobl ifanc ym Merthyr Tudful yn enwedig y rheiny sydd â'r anghenion mwyaf</p>	<p>Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol? Ryddm yn gwychbod bod iechyd meddwl gwael a phroblemau gydag alcohol yn broblem sylweddol i'n hoedolion. Amlygodd yr ymarfer mapio gwasanaeth a'r gweithda i ddiffyg mynediad at wasanaethau i bobl ifanc. Amlygodd hefyd diffyg mynediad at gyngor a hyfforddiant arbenigol i weithwyr proffesiynol prif ffrwd a gofalwyr sy'n cefnogi pobl ifanc sy'n dioddef o anawsterau emosiynol neu ymddygiadol fel problemau sylweddol. Mae iechyd emosiynol da wrth wraidd cyflawniad a lles.</p>	<p>Beth yw ein ffocws? Ryddm am wella iechyd meddwl pob unigolyn ifanc ond ryddm yn canolbwyntio'n benodol ar y modd yr yddm yn cynorthwyo'r plant a'r bobl ifanc hynny sy'n dioddef o ofid emosiynol neu ymddygiadol sylweddol, gan gynnwys y rheiny sydd mewn perygl o ladd eu hunain neu'r rheiny sy'n defnyddio alcohol neu gyffuriau, ond nad oes ganddynt afiechyd meddwl sydd wedi derbyn diagnosis.</p>	<p>Sut byddwn yn gwychbod a yddm yn cyflawni'r canlyniad hwn? Byddwn yn gwychbod a yddm yn cyflawni'r canlyniad hwn trwy fesur neu fonitro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nifer yr achosion o hunan niweidio yr adroddir amdanynt • Nifer y plant sy'n cael meddygiaeth gan feddyg ar gyfer problemau emosiynol • Nifer yr atgyfeiriadau i wasanaethau CAHMS Haen 2 a 3 • Canlyniadau llwyddiannus o atgyfeiriadau i wasanaethau CAHMS • Atgyfeiriadau i wasanaethau cwnsela a gwasanaethau seicoleg • Atgyfeiriadau i wasanaethau cefnogi ymddygiad • Presenoldeb mewn ysgolion • Ymgysylltu â'r ysgol yn frwdfrydig • Atgyfeiriadau i wasanaethau alcohol neu gyffuriau • Canlyniadau llwyddiannus o wasanaethau alcohol neu gyffuriau • Cyfradd yr atgyfeiriadau i'r grwp llywio anghenion arbenig • Hyder gweithwyr proffesiynol prif ffrwd wrth gynorthwyo pobl ifanc sydd ag anghenion cymhleth
--	--	---	---	---	--

Gwella iechyd rhywiol pobl ifanc
 Rdydym am i bob unigolyn ifanc gael gwymbodaeth dda am iechyd rhywiol ac am weld cyfradd is o feichlogiaidau ymhlith pobl ifanc yn eu harddegau, gweithgarwch rhywiol cymatf ar oedran uwch a llai o glefyddau a drosglwyddir yn rhywiol ymhlith pobl ifanc

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?
 Cyfraddau beichiogtrwydd ymhlith merched dan 16 oed ym Morthyr Tudful oedd y trydydd uchaf yng Nghymru yn 2000-5, sef 11.8 o bob 1,000 o ferched ifanc rhwng 15 a 17 oed. Roedd dros 1% o ferched dan 16 oed wedi dod yn feichlog yn ystod y pum mlynedd rhwng 2000 a 2005, sef mwy na dwywaith y gyfradd mewn rhai awdurdodau.

I'r rhai dan 18 oed, y cyfraddau beichiogtrwydd oedd y 4ydd uchaf yng Nghymru a'r uchaf ond un yng Nghymru ar gyfer y rheiny dan 20 yn 2004. Mae ffigurau cenedlaethol ar gyfer clefyddau a drosglwyddir yn rhywiol yn dangos cynydd rhwng 04/05. Er enghraifft, roedd 70% o'r achosion o glamydia ymhlith pobl ifanc dan 25 oed.

Mae cyfraddau uwch o feichlogiaidau ymhlith pobl ifanc yn eu harddegau yn gysylltiedig â babanod sy'n cael eu geni dan eu pwysau a lefelau cyrhaeddied a chyflawniad isel ymhlith pobl ifanc. Mae rhai gwasanaeth iechyd rhywiol i bobl ifanc ym Morthyr Tudful sy'n cael eu defnyddio'n dda, yn enwedig y Clinigau Ymgynghorol i Bobl Ifanc a rhai cynlluniau arloesol megis y cynllun cerdyn condomau yn y Gwasanaethau Cymorth Ieuenctid, ond nid oes strategaeth partneriaeth hyd yma ar gyfer gwella iechyd rhywiol pobl ifanc. Cydnabu gweithdai cynllunio bod angen strategaeth amlasiantaeth wedi'i datblygu'n dda, gan gynnwys ysgolion a'r holl wasanaethau i blant a phobl ifanc.

Mae genym wybodaeth dda am farn pobl ifanc o'r arolwg a gynhaliwyd ar ran y bartneriaeth. Dywedasant wrthym fod cyfrinachedd yn fater pwysig, bod diffyg gwymbodaeth a deallwriaeth ymhlith llawer o bobl ifanc o hyd a bod cludiant ac oriau agor rhai gwasanaethau yn ei gwneud yn anodd cael mynediad atynt.

Beith yw ein ffocws?
 Mae genym ddwy boblogaeth darged ar gyfer y flaenoriaeth hon. Yn gyntaf, yr holl bobl ifanc h.y. Haen 1, ac yn ail, y bobl ifanc hynny sydd fwyaf tebygol o gymryd rhan mewn gweithgarwch rhywiol yn gynatf. Mae pobol ifanc yn atrodod eu bod yn cymryd rhan mewn gweithgarwch Byddwn yn gwdbod ein bod yn cyflawni'r canlyniad hwn trwy fonitro neu fesur:

- Yr oed y mae pobl ifanc yn atrodod eu bod yn cymryd rhan mewn gweithgarwch rhywiol am y tro cymatf
- Cyfradd y beichiogiaidau ymhlith pobl ifanc yn eu harddegau
- Cyfradd y clefyddau a drosglwyddir yn rhywiol ymhlith pobl ifanc
- % y merched ifanc beichlog a'r mamau ifanc sy'n parhau gyda'u haddysg

Beith byddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

- Er mwyn cyflawni hyn byddwn yn:
- Cytuno ar strategaeth iechyd rhywiol amlasiantaeth ar gyfer y fwrdeistref, nid strategaeth Ymgynghori a phobl ifanc wrth gyflwyno a llunio gwasanaethau
- Hyfforddi staff y rheng flaen mewn gwasanaethau cyffredinol

Mae angen i ni ei gwneud yn bosibl i deuluoedd, yn enwedig y rheiny sydd ag incwm isel, wella eu maethiad a mynd i'r atfael ag arferion bwytia cenhedlaeth.

Mae angen i ni:
• wella iechyd rhywiol pobl ifanc
• lleihau achosion o gamddefnnyddio alcohol a chyffuriau
• lleihau achosion o drais teulol mewn aelwydydd sydd â phlant
• mynd i'r atfael â'r gyfradd eithriadol o uchel o blant y gofelir amdanynt a phlant ar y Gofestr Amddifyn Plant
Mae'r rhain yn aml yn cydgyssylltu â'i gilydd, gan ei gwneud yn anoddach gwella canlyniadau ar gyfer un ohonynt yn unig.
Mae cyfradd yr atgyfeiriadau amddifyn plant i'r gwasanaethau cymdeithasol yn uchel iawn, gan awgrymu nad yw cymorth i deuluoedd a gwasanaethau eraill yn cael eu trefnu'n effeithiol er mwyn darparu ymateb i blant mewn angen yn hytrach nag ymateb amddifyn plant.

5.1.5 Ein cynlluniau

Mae ein Strategaeth Iechyd a Les yn nodi iechyd meddwl a chamddefnnyddio alcohol fel 2 o'r blaenoriaethau strategol. Mae'r rhain yn ategu at y blaenoriaethau ar gyfer plant a phobl ifanc.

Mae'r Cynllun Plant a Phobl Ifanc hwn yn nodi 3 blaenoriaeth strategol ar gyfer Nod Craidd 3:

- Iechyd rhywiol
- Iechyd meddwl ac emosïynol pobl ifanc
- Diogelwch a les y plant sydd fywat agored i niwed

Yn oystal â'r blaenoriaethau hyn, mae ein cynlluniau ar gyfer gwella iechyd a les plant a phobl ifanc yn cynnwys:

- Datblygu'r Strategaeth Ysgolion Iach, gydag un ysgol dertynol yn ymuno â Phobol Ifanc a Bwyd a Ffitrwydd Merthyr Tudful erbyn mis Medi 2008. Y strategaeth hon yw prif ddull Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Lleol o hyrwyddo iechyd gyda phlant a phobl ifanc.
- Rhoi polisi ysgolion iach ar waith ym mhob ysgol erbyn mis Medi 2008, gyda chymorth y Gronfa Ysgolion Gwell.
- Rhoi Strategaeth Maeth Merthyr Tudful ar waith.
- Gwella'r bwyd a'r ddiod sy'n cael eu bwytia a'u hfyfed yn ystod y diwrnod ysgol. Mae 22 o ysgolion yn cymryd rhan ym menter breccwast am ddim LLC a bydd Merthyr Tudful yn cymryd rhan mewn safle peilot ar gyfer 'Bias ar Fwyd', sy'n rhan o beilot ymchwil dwy flynedd, o fis Medi 2008 ymlaen.
- Gweithredu Strategaeth Merthyr Egniol, sy'n rhan o Nod Craidd 4.
- Gweithio trwy'r cynlluniau hyn i wella iechyd corfforol, gan gynnwys iechyd dannedd, a lleihau lefelau gordewdra ymhlith plant ym Merthyr Tudful.

Ar y lefel nesaf, mae sawl her strategol i'r nod craidd hwn.

Ein her strategol yw gweithio ar bob un o'r rhain ar unwaith a gweithio gyda'n gilydd er mwyn gwella'r 3 chanlyniad i oedolion a phlant. Trwy gydlynw'n effeithiol, gall y Cynllun Cymunedol, y Strategaeth Les a'r Cynllun Plant a Phobl Ifanc ymgeisio i wneud y gwahaniaeth gyda'i gilydd.

Mae iechyd pobl, eu gweithgarwch a'u ffyniant economaidd a'u cyrhaeddiad addysgol i gyd yn gysylltiedig yn agos, er bod yr achos a'r effaith yn llai amlwg.

5.1.4 Ein heriau strategol

Mae'r gwasanaethau sy'n effeithio ar nod craidd 3 yn eang ac yn anodd eu crynhoi, o ystyried cymhlethdod yr agenda a gwmpeisir gan Nod Craidd 3. Mae gofal cychwynol, gwasanaethau nyrsys ysgol, clinigau ymgynghorol i bobl ifanc, gwasanaethau hybu iechyd, cymorth i deuluoedd a'r cwrwicwlwm AbCh i hyd yn darparu gwasanaeth sydd ar gael i bob plentyn.

Mae 24 o 34 o ysgolion ym Morthyr Tudful yn cynnig clybiau brecwast Setydlwyd gwasanaeth iechyd meddwl cychwynol Haen 1 a 2 yn ddiweddar Mae gwasanaethau Dechrau'n Deg yn darparu gwasanaeth cynhwysfawr ar Haen 1 a 2 i bob plentyn rhwng 0 a 4 oed yn eu dalgylchoedd

Mae prosesau atgyfeirio amlasiantaeth da ac ystod dda o fentrau amlasiantaeth ar gael i blant sydd ag anghenion mwy cymhleth yn Haen 3 a 4. Fodd bynnag, mae'r ymarfer mapio gwasanaeth yn dangos diffygion sylweddol i'r plant hyn. Mae gwasanaethau CAHMS Haen 3, gan gynnwys cymorth i weithwyr proffesiynol sy'n gofalu am blant sydd ag anawsterau meddyliol, emosïynol neu ymddwygadol, gan gynnwys plant y gofelir amdanynt, yn gylfng.

I blant anabl hŷn, mae'r adroddiad mapio gwasanaeth yn amlgu mynediad cyflyng at ddarpariaethau ieuencid prif ffrwd, trosglwyddiadau anodd i wasanaethau i oedolion, diffyg tai a chymorth i bobl ifanc ag anawsterau dysgu, dim gofal seibant, dim cymorth i frodyr a chwiorydd mewn teuluoedd sydd â phlant anabl a chyfluesterau newid gwael mewn canolfannau hamdden.

I blant y mae angen eu hamddiffyn a phlant y gofelir amdanynt, mae prinder gweithwyr cymdeithasol medrus a phrofiadol. Fodd bynnag, mae tîm amlasiantaeth da ar gyfer plant y gofelir amdanynt, sef LACES, a chymorth iechyd da i blant y gofelir amdanynt. Mae prinder arbenng o gymorth dwys i deuluoedd ar gyfer plant sydd ar fin cael eu cymryd mewn i ofal.

Mynegodd y Cydadolygiad o Wasanaethau Cymdeithasol 2008 fod y diffygion yn yr achosion mwyaf cymhleth.

Mae is-grŵp addysg a hyfforddiant atal y Tîm Gweithreded Camddeffnyddio Sylweddol yn cydlynu gwasanaethau rhoi'r gorau i ysmegu, ymwybyddiaeth o alcohol a chyffuriau gyda Drugaid, y gwasanaeth nyrsio i ysgolion, Support to Quit a gwasanaethau eraill.

Mae Tîm Partneriaeth Teulu yn datblygu gwasanaeth cam-drin domestig integredig unigol ar gyfer deffnyddwyr ac asiantaethau sy'n atgyfeirio.

Mae Ymddiriedolaeth Gogledd Morgannwg wedi arwain y ffordd yng Nghymru wrth gyflwyno'r llwybr Cam-drin Domestig er mwyn adnabod a chynorthwyo merched beichiog sy'n cael profiad o gam-drin domestig.

Penodwyd cydlynedd cam-drin domestig ym Morthyr Tudful yn ddiweddar. Mae ymwelydd iechyd penoddedig hefyd sy'n rhoi cymorth i lochesau i ferched.

5.1.3 Ein gwasanaethau

Pennod Pumpnod CRAIDD 3

5.1 Nod Craidd 3
Bydd plant a phobl ifanc yn mwynhau'r iechyd corfforol a meddyliol, cymdeithasol ac emosiynol gorau posibl, gan gynnwys rhyddid rhag cael eu cam-drin, eu herlid na'u hecsbloethio

Canlyniadau â Blaenoriaeth
3.1.1 Ffordd iach o fyw
3.1.2 Mabwysiadu ymddygiad rhywiol iach
3.1.3 Mynediad at wasanaethau arbenigol

3.2 Yn ddiogel ac yn cael eu hamddiffyn rhag cael eu cam-drin, eu herlid a'u hecsbloethio

5.1.1 Ein profiil

Mae iechyd ein plant yn cael ei effeithio gan iechyd eu rhieni neu ofalwyr ac iechyd y gymuned i gyd. Mae ein data yn dangos mai disgwyliaid oes Mertyr Tudful yw'r isaf ond un yng Nghymru; yng Nghyfrifiad 2001, dywedodd 18% o oedolion nad oedd eu hiechyd yn dda, sef y ffigur uchaf o lawer yng Nghymru. Mae gan Mertyr Tudful y sgôr isaf yng Nghymru o ran pobl sy'n dweud nad yw eu hiechyd meddwl yn dda. Mae lefelau ysmegu, gordeudra ac yfed alcohol yn uwch o lawer na'r cyfartaledd yng Nghymru – Arolwg Iechyd Cymru (2003-4).

5.1.2 Ein hanghenion

- Mae gan 14% o bobl ifanc 14 oed bydredd dannedd, sef yr ail lefel uchaf yng Nghymru. Y gyfradd yng Nghymru yw 59.8%.
- Nid oes unrhyw ddata penodol ar gyfer plant, ond mae gan Mertyr y drydedd gyfradd uchaf o oedolion gordeu neu dros eu pwysau yng Nghymru.
- Nid yw tua 50% o bobl ifanc 15 oed yng Nghymru yn bwyta breccwast – mae'r ganran hon yn is i fechgyn.
- Mae gan tua 20% o bobl ifanc problemau iechyd meddwl.
- Roedd gan Mertyr Tudful y drydedd gyfradd uchaf o feichlogiadau ymhlith merched dan 16 oed yng Nghymru o 2000-5, sef 11.8% i bob 1,000 o ferched rhwng 15 a 17 oed.
- Mae ysmegu ymhlith merched beichlog, gan gynnwys merched ifanc beichlog, yn cael ei ystyried yn broblem.
- Mae gan Mertyr Tudful y gyfradd uchaf yng Nghymru o oedolion sy'n yfed alcohol. Nid oes unrhyw ffigurau ar wahân ar gyfer pobl ifanc, ond fe'i hystyritr yn broblem sylweddol yn lleol.
- Y gyfradd driniaeth ar gyfer camddehnyddio cyffuriau yw'r ail uchaf yng Nghymru.
- Nid oes unrhyw gronfa ddata ranedig sy'n rhoi nifer nac anghenion y plant anabl.
- Y gyfradd uchaf o blant y gofeli'r amdanant yng Nghymru, sef 122 i bob 10,000 o bobl dan 18 oed ym mis Mawrth 06. Roedd y gyfradd uchaf nesat ati yng Nghymru dan 100. Cynyd-dodd y gyfradd i 138 i bob 10,000 o bobl ym mis Mawrth 07. Manceinion yn unig sydd â chyfradd uwch a'r cyfartaledd yng Nghymru yw 69.
- Mae cyfradd y plant y gofeli'r amdanant yn cynyddu. Y nifer wirioneddol ym mis Mawrth oedd 157 a gododd i 178 ym mis Mawrth 07.
- Sefydllogrwydd gwael mewn lleoliadau, wedi gwaeithygu yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Amddiffyn Plant
- Roedd 54 o bob 10,000 o blant dan 18 ar y Gofestr Amddiffyn Plant ym mis Mawrth 06, sef y gyfradd uchaf yng Nghymru o grym dipyn.
- Y nifer wirioneddol ym mis Mawrth 06 oedd 69 o 30 o aelwydydd.
- Ym mis Mawrth 07, y nifer oedd 63 o 24 o aelwydydd.

Mae cam-drin domestig yn broblem sylweddol sy'n effeithio ar ddiogelwch plant ym Mertyr Tudful. Mae'r Bwrdd Amddiffyn Plant Lleol yn cofnodi 50 o achosion yn cynnwys plant a thrais teuluo a adroddir gan yr heddlu bob mis ar gyfartaledd.

Blaenoriaeth / Cyfrifoldeb	Targedau Lleol	Perfformiad Cyfredol Weddi fesur yn erbyn awdurdodau lleol eraill	Mesurau Canlyniadau / Mesurau Canlyniadau Lleol Ychwanegol
			<p>2.3 Yn cyflawni eu potensial dysgu llawn Camau Gweithredu Allweddol y FFCG 2.19, 5.11, 6.7</p>
Gwella cyrhaeddad GIB, CBS Merthyr Tudful		288, 2006-07 (22/22)	<p>Y sgor pwyntiau cyfartalog fesul disgybl 15 oed ar gyfer yr holl gymwysterau a gymeradwy'r i'w defnyddio cyn 16 oed yng Nghymru i wella bob blwyddyn</p>
Gwella cyrhaeddad GIB, CBS Merthyr Tudful		4.05%, 2005-06 (21/22)	<p>% y disgyblion sy'n gadael addysg am- ser llawn ac ati heb gymhwyster cymer- adwy</p>
Gwella cyrhaeddad GIB, CBS Merthyr Tudful		12%, 2006-07 (13/22)	<p>% y disgyblion mewn gofal sy'n gadael addysg amser llawn ac ati heb gymhw- yster cymeradwy</p>
			<p>2.4 Nodi a goresgyn y rhwystrau rhaeg dysgu yn gynnar Camau Gweithredu Allweddol y FFCG 2.45, 5.28, 5.29, 5.30, 5.8, 5.9, 5.11, 5.15, 5.18</p>
Plant anabl GIB, CBS Merthyr Tudful			<p>% y datganiadau AAA terfynol a ddos- berthir o fewn 26 wythnos</p>
			<p>2.5 Bydd pob disgybl ac unigolyn ifanc (16-19) yn ymgysylltu ag addysg ffurfiol ac anffurfiol pwrpasol, hyfforddiant neu gyflogaeth Camau Gweithredu Allweddol y FFCG 2.19, 5.28, 5.29, 5.34, 5.35</p>
Gwella cyrhaeddad GIB, CBS Merthyr Tudful		23%, 2006-07 (6/22)	<p>% y bobl ifanc 19 oed a oedd mewn gofal yn flaenorol, y mae'r awdurdod lleol mewn cysylltiad â nhw a gwyddys eu bod mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant</p>

Canlyniadau: Nod Craidd 2		Bydd gan blant a phobl ifanc fyned i at ystod gynhwysfawr o gyflleoedd addysg, hyfforddiant a dysgu, gan gynnwys caffael sgiliau personol a chymdeithasol hanfodol	
Mesurau Canlyniadau / Mesurau Canlyniadau Lleol Ychwanegol	Perfformiad Cyfredol Wed'i fesur yn erbyn awdurdodau lleol eraill	Targedau Lleol	Blaenoriaeth / Cyfrifoleb
2.1 Yn cyflawni nodau dysgu cynnar Cam Gweithredu Allweddol y FfGC 2.48			
% y plant sy'n cyflawni'r DPC yng Nghyfnod Allweddol 2	69%, 2006 (22/22)	71%, 2007/08	Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful
% y plant sy'n cyflawni'r DPC yng Nghyfnod Allweddol 3	52%, 2006 (19/22)	53%, 2007/08	Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful
2.2 Yn ymgysylltu ag addysg amser llawn Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 5.28, 5.29			
% presenoldeb disgyblion mewn ysgolion cynradd	91.2%, 2006-07 (21/22)	92%, 2007/08	Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful
% presenoldeb disgyblion mewn ysgolion uwchradd	89.1%, 2006-07 (21/22)	90%, 2007/08	Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful
Gwaharddadau parhaol fesul 1,000 o ddisgyblion mewn ysgolion uwchradd	1.05/1,000 disgybl, 2006-07(7/22)	0.3/1,000 disgybl, 2007/08	Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful
% presenoldeb plant y gofeli'r amdanant mewn ysgolion cynradd tra y maent mewn gofal	95%, 2006-07 (7/22)		Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful
% presenoldeb plant y gofeli'r amdanant mewn ysgolion uwchradd tra y maent mewn gofal	92%, 2006-07 (2/22)		Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful
% y dyddiau a gollir oherwydd gwaharddadau am gyfnod penodol	0.1%, 2006-07 (18/22)		Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful
% y troseddau'r ifanc sy'n cyflawni cosbau cymunedol mewn addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth	75%, 2006-07 (9/16)		Gwella cyrhaedd iad GIB, CBS Merthyr Tudful

Er mwyn sicrhau bod disgyblion yn cael cymorth amlasiantaeth ar yr adeg gywir, byddwn yn gweithio tuag at fodol ar gyfer gwasanaethau sy'n canolbwyntio cymorth o gwmpas clystyrau o ysgol gyda:

- Dulliau o adnabod plant y mae angen cymorth ychwanegol arnynt yn gynnar
- Tîmau amlasiantaeth integredig
- Ymgysylltu â rhieni fel oedolion sy'n dysgu
- Cymorth i rieni

Er mwyn cyflawni hyn, byddwn yn canolbwyntio ein hymdrechion ar:

- Godi dyheadau plant a phobl ifanc
- Gwella profiadau plant o drawsnewid ym mhob cyfnod
- Datblygu cynlluniau dysgu unigol cyn i blant fod yn 14 oed
- Gwella perthnasedd y cwricwlwm, creu mwy o ddewis cyn TGAU gyda mwy o gydbwysedd rhwng y cwricwlwm, sgiliau sylfaenol a phynciau galwedigaethol
- Ymgortori Safonau Ansawdd Sgiliau Sylfaenol y dyfodol yn y cynllun
- Mynodi'r afael â'r diwylliant ysgol
- Gwella mynediad at raglenni amgen i flwyddyn 10/11
- Cynnal ffocws y Gwasanaeth Cymorth Ieuenctid a'r Rhwydwaith 14-19 ar wella cyflogadwyedd
- Sicrhau bod gwasanaeth priodol ar gael i blant ag anghenion dysgu ychwanegol
- Cyflwyno'r strategaeth a'r cynllun ar gyfer anhwylderau yn y sbectrwm awtistig
- Cynorthwyo plant sydd ag ymddygiad heriol
- Adnabod a chefnogi gofaliwyr ifanc
- Datblygu'r cynllun gweithredu presenoldeb ar gyfer y fwrdeistref gyfan
- Lleihau nifer y sesiynau a gollir oherwydd gwaharddiadau
- Cynyddu cyfranogiad pobl ifanc rhwng 16 a 19 oed mewn addysg
- Cefnogi'r trawsnewid o addysg ffurfiol i fywyd cymunedol fel oedolion, gweithgarwch economaidd a pharhau i ddysgu fel oedolion trwy'r Rhwydwaith 14-19

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

Byddwn yn gwybod ein bod yn cyflawni'r canlyniad hwn trwy fonitro neu fesur:

- Canlyniadau ym mhob cyfnod allweddol
- Nifer y plant 16 oed heb gymwysterau
- Nifer y plant rhwng 16 a 19 oed nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant
- Cyflawniadau heb law cymwysterau ffurfiol
- Presenoldeb mewn ysgolion
- Sesiynau a gollir oherwydd gwaharddiadau
- Mesurau targedau sylfaenol ar gyfer sgiliau bywyd, sgiliau cymdeithasol

Bydd angen i ni nodi sut y gallwn fonitro canlyniadau sylfaenol, megis sgiliau cymdeithasol.

Sut byddwn yn gwybod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?

Rydym yn ymroddedig i weithio er mwyn cynyddu cyrhaeddiant ym mhob cyfnod allweddol i blant a phobl ifanc ym Morthyr Tudful, ond rydym am ganolbwyntio ar y plant a'r bobl ifanc hynny sydd fyraf tebygol o ymddieithrio oddi wrth addysg, gan ddod yn oedolion heb y cymwysterau a'r sgiliau bywyd i'w paratoi ar gyfer gwaith, bywyd fel oedolion na bod yn rhieni. Mae hyn yn cynnwys y plant hynny sydd ag anghenion dysgu ychwanegol ac yn cynnwys plant y mae'r Cyngor yn gofalu amdanynt. Mae'r plant hyn yn Haen 2 neu'n uwch.

Beth yw ein ffocws?

- Cyflwyno cynnig y Cyfnod Sylfaen o hanner lle i bob plentyn 3 oed y mae ei rieni'n gofyn amdano
- Rhoi cymorth i blant sydd ag anghenion dysgu ychwanegol, gan gynnwys y rheiny sy'n aw-tistig, i oresgyn ystod o rwystrau rhag cyflawni'n uwch a monitro eu cynnydd cyffredinol
- Lleihau'r bwlch rhwng yr ysgolion a'r cyflawniad gorau a gwaethat
- Mabwysiadu'r cysyniad o wasanaethau amasiantaeth (gweithwyr ieuencid, swyddog-ion lles addysg, nyrsys ysgol, gweithwyr o'r tîm troseddau ieuencid) wedi'u hamlapio o gwmpas clystyrau o ysgolion er mwyn dod â chymorth i bob plentyn, ond yn enwedig y plant hynny sydd fwyaf agored i niwed, er mwyn bodloni eu hanghenion a sicrhau eu bod yn parhau i ymgysylltu'n bwrpasol ag addysg
- Gweithredu arweiniad LLC, Amdiffyn Plant mewn Addysg
- Cynnwys Swyddogion Lles Addysg yn y Bartneriaeth Cymorth i Deulioedd a'r gwasanaeth Rheoli effaith add-refnu dysgu ôl-16 a'i effaith ar ddarpariaeth ysgolion uwchradd
- Datblygu'r cysyniad o Ardal Ddysgu Merthyr

4.2 Nod Craidd 2, Blaenoriaeth 1

Gwella cyrhaeddad, cymwysterau a sgiliau bywyd
Rydym am i fyw o blant gyrraedd yr oedran gadael yr ysgol gyda'r sgiliau a'r cymwysterau i'w paratoi i weithio ac i fyw fel oedolion

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Mae gan Fferthyr Tudful gyfradd isel o gyrrhaeddad ym mhob cyfnod allweddol ac mae canran uchel o bobl ifanc rhwng 16 a 19 nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant. Mae ein lefelau cyflawniad yn golygu ein bod yn yr 21 ain neu'r 22ain safle yng Nghymru, ond rydym wedi gwella yn ystod y 5 mlynedd diwethaf.

- Cyrhaeddad plant yn CA3 yw'r isaf ond tri yng Nghymru ar gyfer pob disgybl.
- Y pwyntiau cyfartalog fesul disgybl 15 oed ar gyfer yr holl gymwysterau cymeradwy yn 2006-07 oedd yr isaf yng Nghymru.
- Roedd gennynt yr ail nifer uchaf o ddisgyblion yn gadael addysg amser llawn heb gymhwyster cymeradwy yng Nghymru yn 2005-6.
- Roedd 42.97% o'r rheiny a oedd yn hawlio Lwfans Ceisio Gwaith yn 2007 dan 25 oed, o'i gymharu â'r cyfartaledd yng Nghymru o 36.1%.

Mae lefel uchel yr amddifadedd a lefel isel y sgiliau ymhlith oedolion yn ei gwneud yn arbennig o anodd codi lefel gyrrhaeddad y rheiny sydd â'r dyheadau isaf ar gyfer y dyfodol.

Y prif faterion yw'r trawsnewidiadau y mae plant yn cael profiad ohonynt, perthnasedd y cwricwlwm i rai plant, mynediad at raglenni amgen a pharatoi ar gyfer cyflogaeth. Mae blaenoriaethau strategol presennol y Gwasanaeth Cymorth Ieuencid a'r Rhwydwaith 14-19 yn cefnogi'r nod hwn yn llwyr.

Mae gwella faint o amser a dreulir yn ymgysylltu'n bwrpasol ag addysg a dysgu yn hanfodol i hyn. Felly, bydd ffocws y Fwrdeistref Sirol ar wella presenoldeb, gan fynd i'r afael ag abse-noldeb gyda chaniatâd rhieni yn arbennig, a lleihau'r amser a gollir o ganlyniad i waharddi-adau o'r ysgol yn parhau i fod yn flaenoriaeth.

Presenoldeb mewn ysgolion cynradd ac uwchradd yn 2006-7 oedd yr isaf ond un yng Nghymru, gydag absenoldebau gyda chaniatâd rhieni yn broblem benodol. Mewn cyferbyniad â hyn, mae presenoldeb Plant y Gofelir Amdanynt yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru. Canran y dyddiau a gollir o ganlyniad i waharddiadau yw'r 5ed uchaf yng Nghymru ar y cyfan.

- Darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ar draws ffin y sir yn RhCT
- Mae 9 ysgol, gan gynnwys 3 ysgol uwchradd yn ysgolion bro
- Mae'r Rhwydwaith Dysgu 14-19 a'r Strategaeth Cymorth Ieuenctid yn canolbwyntio ar wella cyflawniad a chyflogadwyedd
- Mae sawl darparwr yn darparu gwaith a dysgu yn y gymuned a gwasanaethau ieuenctid, gan gynnwys gwasanaeth ieuenctid y Cyngor ei hun
- Mae'r ddarpariaeth ieuenctid yn y sector gwirfoddol yn arbennig o gryf
- Mae'r prosiect Bridges to Work yn gwneud cyfraniad arbennig o gryf at gefnogi pobl ifanc dan anfantais i mewn i gyflogaeth

4.1.4 Ein heriau strategol

Mae'r cyd-destun ar gyfer y lefel bresennol o ddylheadau a chyflawniad ein pobl ifanc yn un sydd â chyflieoedd cyfyngedig ar gyfer cyflogaeth o ansawdd da ym Mertyr Tudful, syllfaen sgiliau isel ac iechyd gwael ymhlith poblogaeth yr oedolion.

Yr her yw mynd i'r afael â lefelau cyrhadeddiad isel rhwng cenedlaethau ym mhob cyfnod all-weddol a mynd i'r afael ag absenoldebau a ganiatatr gan rieni.

Mae'r anghenion cymhleth ym Mertyr yn deillio o broffil y gymuned, gyda chyfraddau uchel o anghenion arbennig ac anghenion dysgu ychwanegol.

Mae nifer y disgyblion ar gofrestrau ysgolion wedi bod disgyn ac yn parhau i ddisgyn.

Cefnogi datblygiad cyfrwng Cymraeg a dwyieithog mewn gymuned sydd â chyfradd isel o sgiliau Cymraeg.

Mae datblygu Ardal Ddysgu Mertyr, gyda Choleg Mertyr a Phrifysgol Morgannwg ac ail-ffurfweddur system ôl-16, yn gyflie sylweddol i effeithio ar lefelau sgiliau a chymwysterau; er budd dysgwyr, cymunedau ac economi'r fwrdeistref.

4.1.5 Ein cynlluniau

Gwellu cyrhadeddiad yw'r flaenoriaeth strategol allweddol y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc ar gyfer Nod Craidd 2. Bydd blaenoriaethau strategol allweddol eraill yn y Cynllun Plant yn cefnogi'r flaenoriaeth strategol hon o wella cyrhadeddiad, yn enwedig y rheiny sy'n ymwneud ag

- Iechyd rhywiol – Nod Craidd 3 blaenoriaeth 1
- Plant anabl – Nod Craidd 1 blaenoriaeth 2
- Iechyd meddwl ac emosiynol pobl ifanc – Nod Craidd 3 blaenoriaeth 2
- Diogelwch a lles y plant hynny sydd fwyaf agored i niwed – Nod Craidd 3 blaenoriaeth 3

Fel rhan o wella dysgu a chyflawniad i bob plentyn, byddwn yn:

- Uwchraddio ein cyfluesterau ysgol yn unol â'r rhaglen adeiladu ysgolion, gan adeiladu 4 ysgol gyrradd newydd erbyn 2010
- Parhau i gael gwared ar leoedd sydd dros ben mewn ysgolion uwchradd, fel y disgrifi-wyd yn ein cynllun ad-drefnu ysgolion
- Rhobi blaenoriaeth ar waith ledled y fwrdeistref i wella presenoldeb
- Adolygu ein prosesau ar gyfer rheoli gwaharddiadau er mwyn bod yn deg i bob plentyn
- Ymateb i nifer gynddodol y plant mewn rhai ysgolion nad ydynt yn siarad Cymraeg na Saesneg fel eu hiaith gyntaf

Penod 4 NOD CRAIDD 2

4.1 Nod Craidd 2
 Bydd gan blant a phobl ifanc fynied at ystod gynhwysfawr o gyflleoedd addysg, hyfforddiant a dysgu, gan gynnwys caffael sgiliau personol a chymdeithasol hanfodol

Canlyniad â Blaenoriaeth:

- 2.1 Yn cyflawni nodau dysgu cynnar
- 2.2 Yn ymgysylltu ag addysg amser llawn
- 2.3 Yn cyflawni eu potensial dysgu llawn
- 2.4 Nodi a dileu'r rhwysterau rhag dysgu yn gynnar
- 2.5 Bydd pob disgybl ac unigolyn ifanc (16-19) yn ymgysylltu ag addysg ffurfiol ac anffurfiol pwrpasol, hyfforddiant neu gyfllogeaeth

4.1.1 Ein profil

Mae 9,673 o ddisgyblion ar gofrestrau ysgolion ym Merthyr, 4,265 yn ysgolion uwchradd Merthyr a 389 yn ysgol cyfrwng Cymraeg Rhydywau yn RhCT. Mae 5,408 o ddisgyblion mewn ysgolion meithrin a chynradd, gyda 778 o blant o oed meithrin. Mae 2,660 o'r plant iau rhwng 0 a 7 oed yn cael eu cynnwys yn nod craidd 1. Mae 4,649 o bobl ifanc rhwng 14 a 19 oed ym Merthyr Tudful. Mae 2,889 neu 62% o'r grŵp oedran hwn wedi'u cotrestru yn y 4 ysgol uwchradd a'r ysgol arbennig. Mae 285 o ddysgwyr rhwng 16 a 19 oed wedi'u hym-gysylltu â'r Coleg Ab ac mae 134 o bobl ifanc rhwng 16 a 19 oed wedi'u hymgysylltu â dysgu yn y gwaith.

4.1.2 Ein hanghenion

- Mae cyflawniad cyffredinol yn debyg i'r ardaloedd hynny sydd â lefelau tebyg o amddi-fadedd, ond yn is o lawer na'r cyfartaledd yng Nghymru.
- Presenoldeb wedi'i feincnodi yn erbyn cymhwyster i gael prydau ysgol am ddim yw'r ail orau yng Nghymru, ond roedd presenoldeb gwirioneddol mewn ysgolion cynradd ac uwchradd yn 2006-7 yr isaf ond un yng Nghymru.
- Mae absenoldeb gyda chaniatâd rhieni yn broblem benodol. O gymharu â hynny, mae presenoldeb CLA yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru.
- Canran y dyddiau a gollwyd o ganlyniad i waharddadau yw 5ed uchaf yng Nghymru ar y cyfan.
- Mae'r boblogaeth mewn ysgolion cynradd yn parhau i ddirywio hyd 2012.
- Bydd boblogaeth y bobl ifanc rhwng 14 a 19 oed yn cyrraedd uchafbwynt yn 2008 ac yn a'n dirywio o 2,087 nawr i 1,705 erbyn 2017.

Mae'r rhain yn gosod y cyd-destun ar gyfer y ffaenoriaeth strategol i wella cyrhaeddiad addys-gol ac ar gyfer y cyfeiriad strategol o symud tuag at gysylltiad o wasanaethau amfasiantaeth wedi'u hamlapio o gwmpas clystyrau o ysgolion er mwyn dod â chymorth i bob plentyn, ond yn enwedig y plant hynny sydd fwyaf agored i niwed, er mwyn bodloni eu hanghenion a sicrhau eu bod yn parhau i ymgysylltu'n bwrpasol ag addysg.

4.1.3 Ein gwasanaethau

Er mwyn bodloni anghenion addysgol ei phlant, mae gan Merthyr:

- 3 ysgol feithrin a 28 ysgol gynradd, gan gynnwys 2 ysgol cyfrwng Cymraeg
- 4 ysgol uwchradd, 1 ysgolion anghenion arbennig
- 1 Uned Cyfeirio Disgyblion
- Opsiwn ar gyfer darparu addysg amgen
- Coleg Addysg Bellach Merthyr

Canlyniadau: Nod Craidd 1

Bod plant a phobl ifanc yn cael dechrau da mewn bywyd a'r sail orau posibl ar gyfer tyfu a datblygu yn y dyfodol

Mesurau Canlyniadau / Mesurau Canlyniadau Lleol Ychwanegol		Perfformiad Cyfredol Wedi'i fesur yn erbyn awdurdodau lleol eraill	Targedau Lleol	Blenorïaeth / Cyfrifoldeb
<p>1.1 Yn iach wrth gael ei eni a thrwy'r blynyddoedd cynnar Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.21, 3.22, 3.23, 3.24, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 3.31, 3.32, 3.33</p>				
<p>Cyfradd y babanod sy'n cael eu geni dan eu pwysau fesul 1,000 o bobl</p>		6.2% o'r holl enedigaethau o 2002-04 (15/22)		lechydd Rhywiol
<p>Cyfraddau bywdo o'r fron</p>		30% 2004 (21/22)		BILI
<p>Pydredd dannedd ymhlith plant 5 oed</p>		3.2 dmft fesul plentyn 2003-04 (20/22) 68% dmft > 0 2003-04 (20/22)		
<p>1.2 Yn cael ei faethu'n dda Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.33, 2.37, 2.40, 2.41, 2.42</p>				
<p>l'w penderfynu</p>				Gwella cyrhaeddiad
<p>1.3 Yn cyflawni cerrig milltir datblygiadol Cam Gweithredu Allweddol y FFGC 2.19</p>				
<p>l'w penderfynu</p>				Gwella cyrhaeddiad
<p>1.4 Yr eir i'r atfael ag unrhyw anghenion arbennig Cam Gweithredu Allweddol y FFGC 2.8</p>				Plant anabl GIB, CBS Merthyr Tudful
<p>l'w penderfynu</p>				
<p>1.5 Yn meithrin ymlyniad da a sicr Camau Gweithredu Allweddol y FFGC 2.48, 2.49</p>				Plant sy'n agored i niwed GIB, CBS Merthyr Tudful
<p>% y Plant y Gofelir Amdanant a fabwysiadir</p>		Mabwysiadwyd 14% o'r PGA o 2005-06 (11/22)		

3.2.3 Nod Craidd 1, Blaenoriaeth 3

Fel y bydd cyllid yn caniatáu, byddwn yn gweithio tuag at fodol ar gyfer gwasanaethau sy'n cynnig:

- Gwybodaeth o ansawdd i rieni wrth i blant dderbyn diagnosis ac ar adegau priodol, gan adeiladu ar y gwasanaethau a ddarperir eisoes;
- Adnabod plant ynghynt a chynnig cymorth i rieni wrth i blant dderbyn diagnosis, asesu'r holl anghenion a chynllun gweithredau amfasiantaeth ar gyfer y plentyn gyda gweithiwr allweddol;
- Llwybrau gofal clytun;
- Mwy o eiriolaeth, hunanngymorth i rieni a gwybodaeth a chynigor dan arweiniad rhieni a gwasanaeth seibianau byr yn ystod y dydd a thros nos.

Gwella a chynnal iechyd meddwl ac emosiynol plant a phobl ifanc

Rydym am osod y sylfeini ar gyfer iechyd meddwl da i blant a phobl ifanc trwy gefnogi'r broses magu plant a sicrhau bod plant ifanc iawn wedi'u hymlynu'n sicr wrth riant neu warcheidiwad gofargar.

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Mae'r sylfeini ar gyfer iechyd meddwl da yn cael eu gosod yn ystod blynyddoedd cynnar plentyn. Mae gan Ffertyr Tudful ganran uwch na'r arter o oedolion sy'n disgrifio eu hiechyd meddwl eu hunain yn wael ac mae camddefnyddio alcohol yn broblem sylweddol i oedolion. Mae'r rhain yn flaenoriaethau yn y Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles.

Beth yw ein ffocws?

Y plant ifanc hynny sy'n cael profiad o sgiliau magu plant gwael neu ansicr gydag ymlyniad ansicr wrth eu rhieni neu warcheidiwad. Mae anghenion y plant

Sut byddwn yn gwychu a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?

Byddwn yn gwychu ein bod yn cyflawni'r canlyniad hwn trwy fonitro neu fesur:

- Ansawdd y berthynas gyda rhieni trwy arsylwi yn ein lleoliadau i blant dan 7 oed;
- Nifer y plant sy'n dangos arwyddion o dynnu'n ôl neu ymddygiad isel-sbryd;
- Dilysiant a chyswnder cymorth profesiynol, er enghraifft dilysiant o ran ymweliadau iechyd â theulu gan yr un ymwelydd iechyd;
- Mwy o ymgysylltiad a diddordeb gan rieni;
- Nifer yr atgyfeiriadau i'r gwasanaethau cymdeithasol fel plant sydd mewn angen neu blant sydd mewn perygl;
- Canran y plant y gofali'r amdanynt; a
- Nifer yr atgyfeiriadau i'r Gwasanaeth Cymorth i Deuluoedd ar gyfer cefnogi ymddygiad.

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

Er mwyn cyflawni hyn, byddwn yn:

- Hyrwyddo cydlynied ein gwasanaethau ar gyfer y blynyddoedd cynnar, darpariaethau gofal plant a chymorth i deuluoedd ymhellach, ledled y fwrdeistref sirol;
- Addasu ein gwaith cymorth i deuluoedd er mwyn creu ethos o ymagwedd gyfannol tuag at gymorth i deuluoedd;
- Ymestyn dewislen y rhaglenni cymorth i deuluoedd sydd ar gael i rieni a gofalwyr; Datlygu proses atgyfeiriad unigol ar gyfer Gwasanaethau Cymorth i Deuluoedd (FFC);
- Canolbwyntio ein cefnogaeth ar y rhieni sy'n fwyaf agored i niwed, gan gynnwys rhieni ifanc dibrofiad;
- Pennu dichonolrwydd sefydlu ffrâm iechyd meddwl amenedigol er mwyn gwella'r gofal i ferched beichiog a mamau newydd sydd â phroblemau iechyd meddwl.

3.2.2 Nod Craidd 1, Blaenoriaeth 2

Gwellia cynhwysiad cymdeithasol i blant a phobl ifanc anabl a'u teuluoedd i Rydym am i blant a phobl ifanc anabl a'u teuluoedd gael yr un cyfluoedd i fwyndau bywyd a manteisio i'r eithaf ar eu potensial a'u cyfoedion nad ydynt yn anabl

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Mae tystiolaeth o'r ymarter mapio gwasanaeth a'r cydadolygiad o wasanaethau cymdeithasol yn dangos bod diffygion sylweddol mewn gwasanaethau i blant anabl a'u teuluoedd. Mae addysg a gwasanaethau cymdeithasol i blant ag anabledau wedi'u cyfuno dan un strwythur rheoli, ond nid oes unrhyw gynllun gwasanaeth ar y cyd gyda'r Bwrdd Iechyd Lleol. Mae rhestrau aros yn bodoli ar gyfer gwasanaethau Portage a gwasanaethau therapï iait h a lleferydd cymunedol ac ychydig iawn o ofal seibiant cymunedol neu breswyl neu seibianau byr sydd ar gael. Mae gan blant anabl lai o fynediad at ddarpariaethau gofal plant, chwarae a chyn-ysgol yn yr ysgol a thu allan i'r ysgol pan maent o dan yr oed ysgol statudol na'u cyfoedion nad ydynt yn anabl.

Beth yw ein ffocws?

Ein ffocws yw plant sydd ag anabledau corfforol neu feddyliol sylweddol a pharhaol. Bydd dulliau amlasiantaeth o adnabod y plant a'r bobl ifanc yn y grŵp hwn yn sail ar gyfer rhannu gwybodaeth ar y cyd rhwng iechyd, gofal cymdeithasol ac addysg am anghenion plant anabl, y gellir ei defnyddio i gytuno ar gynllun, blaenoriaethau a threfnïadau ar gyfer comisiynu ac arri-annu gwasanaethau i fodloni'r anghenion hynny. Plant yn Haen 3 yw'r rhain yn bennaf. Mae'r flaenoriaeth hon yn berthnasol i blant o bob oed.

Sut byddwn yn gwychod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?

Byddwn yn gwychod ein bod yn cyflawni'r canlyniad hwn trwy fesur:

- Lleihad yn y rhestrau aros ar gyfer gwasanaethau Portage a therapï iait h a lleferydd;
- Nifer neu ganran y plant anabl sy'n cael addysg cyn-ysgol ac addysg y blynyddoedd cyn-nar o'u cymharu â phlant nad ydynt yn anabl;
- Nifer y plant sy'n cael seibianau byr yn rheolaidd;
- Nifer y plant sy'n cael eu cadw rhag dechrau yn yr ysgol oherwydd oedi wrth asesu a rhoi cymorth.

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

Er mwyn cyflawni hyn byddwn yn:

- Dod i gyntundeb ynghylch pa blant a faint ohonynt sydd yn y grŵp yr ydym yn cynllunio ar eu cyfer;
- Ymgynghori â rhieni a phlant ynghylch eu hanghenion;
- Ymgynghori â sefydliadau gwirfoddol er mwyn llywio'r broses gynllunio;
- Dod i gyntundeb ynghylch ystod eang y gwasanaethau sydd eu hangen ar wahanol gr-w-piau o blant;
- Nodi cynllunydd i asesu'r bylechau a'r rhestrau aros presennol;
- Creu cofrestr rannedig ar gyfer plant anabl, a
- Datblygu cynllun hyfforddiant ar y cyd.

3.2.1 Nod Craid 1, Blaenoriaeth 1

Gwella cyrhaeddiad, cymwysterau a sgiliau bywyd i blant 0-7 oed
 Rydym am i fwy o blant gyrraedd 7 oed, mynychu'r ysgol yn rheolaidd, mwynhau'r profiad o ddysgu a chyflawni ar y lefel a ddisgwylir ganddynt

Pam y mae hon yn flaenoriaeth leol?

Mae'r cyswllt rhwng antantais a chyflawniad yn y blynyddoedd cynnar wedi'i hen sefydlu. Ceir cydraddoldebau o oedran cynnar iawn ac mae cefnidir economaidd-gymdeithasol a rhieniol plentyn yn hynod ragfynegol am ei les a'i gyfluoedd bywyd yn y dyfodol. Mae gan Mertyr gyfran uchel o oedolion heb sgiliau na chymwysterau ar gyfer gwaiith, cyfradd uchel o aelwyddyd di-waiith ac aelwyddyd â rhieni unigol a chyrrhaeddiad isel yn 16 oed. Er mwyn gwella cyflawniad a chyrrhaeddiad addysgol plant erbyn iddynt gyrraedd 16 oed, mae angen canolbwyntio ar allu'r plentyn i ymgysylltu â dysgu yn yr oedran ieuangaf posibl, gan gynyddu mynediad at ddarpariaethau cyn-ysgol a chynorthwyo rhieni i helpu eu plant fanteisio i'r eithaf ar y ddarpariaeth honno.

Beth yw ein ffocws?

Plant y mae angen cymorth ychwanegol arnynt i'w galluogi i ymgysylltu ag addysg y blynyddoedd cynnar

Sut byddwn yn gwrbod a ydym yn cyflawni'r canlyniad hwn?

Byddwn yn mesur hyn trwy:

- Fonitro canran y plant sy'n mynychu lleoliadau cyn-ysgol;
- Fonitro nifer y plant sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim sy'n mynychu darpariaethau cyn-ysgol;
- Aseiad yr athro a lefelau cyrhaeddiad plant 7 oed;
- Monitro presenoldeb ysgol a sesiynau a gollir oherwydd gwaharddiadau;
- Monitro cyfranogiad rhieni mewn lleoliadau cyn-ysgol;
- Monitro datblygiad iaith a llefydd plant wrth iddynt ddechrau yn yr ysgol.

Bydd angen i ni nodi sut y gallwn fonitro canlyniadau sylfaenol, megis sgiliau cymdeithasol.

Beth fyddwn yn ei wneud er mwyn cyflawni hyn?

Er mwyn cyflawni hyn byddwn yn:

- Cyflwyno'r Cytnod Sylfaen ar gyfer addysg i blant rhwng 3 a 7 oed;
- Cynnal ein darpariaeth bresennol ar gyfer y blynyddoedd cynnar, gofali plant a chymorth i deuluoedd trwy ddatblygu Cynllun Strategol Cymorth i Deuluoedd;
- Gwella'r Gwasanaeth Gwyboddeith Plant er mwyn cynyddu gwyboddeith rhieni am wasanaethau'r blynyddoedd cynnar, gofali plant a chymorth i deuluoedd a sicrhau bod gwyboddeith arall ar gael i gefnogi rhieni yn eu rôl;
- Gwella'r modd y mae ein gwasanaethau cymorth i deuluoedd presennol yn cael eu cydlynu trwy'r Barneriaeth Cymorth i Deuluoedd;
- Gweithredu a chynnal y rhaglen Dechrau'n Deg.

- Mae'r ddarpariaeth iechyd i blant 0 i 4 oed yn gweithio'n agos â Dechrau'n Deg mewn ardaloedd Dechrau'n Deg. Mae'r cynllun brwsio dannedd a'r rhaglen seilio tyllau yn rhan o'n hymateb i letfau uchel o bydredd dannedd.
- Mae gan Strategaeth Maeth Merthyr Tudful is-grŵp 0 i 4 oed.
- Ymestynnwyd y ddarpariaeth gofal plant ond erys galw nad yw'n cael ei ddiwallu o hyd yn y sector y tu allan i'r ysgol a gofal plant yn ystod gwyliau. Mae 8 o leodded i bob 100 o blant rhwng 0 a 14 oed, sef y 4ydd isaf yng Nghymru. Mae gan y pum awdurdod sydd â'r ddarpariaeth fwyaf yng Nghymru 15 o leodded i bob 100 o blant.
- Mae project Genesis yn rhoi cynngor, arweiniad a chymorth i ferched i'w helpu goresgyn y rhwystrau rhag cyfflogaeth a hyfforddiant. Darperir gofal plant.
- Mae'r rhaglen Ochr yn Ochr yn ariannu plant sydd ag oedi yn eu datblygiad neu sydd ag anghenion cymdeithasol i fynychu darpariaeth y blynyddoedd cynnar a gofal plant.
- Mae ffrwm wasanaethau cymdeithasol ac addysg integredig i blant anabl a gwasanaethau allgymorth i blant mewn ysgolion prif ffrwd gan ysgol arbennig Greenfields.
- Mae Ymddiriedolaeth Gogledd Morgannwg wedi ennill gwobr y Sefydliad Bwydo o'r Fron ar gyfer gwasanaethau mewn ysbysai.
- Mae'r fenter Cyfeillgar i Fabanod ar gyfer bwydo o'r Fron yn gweithio tuag at gael ei chydna-bod gan y gymuned, gan gynnwys meddygyfeydd meddygon teulu.
- Mae gwasanaethau mamolaeth arbenigol ar gael yn Ymddiriedolaeth Gogledd Morgannwg gyda bydwraig ymgynghorol ar gyfer merched sy'n agored i niwed, sy'n cefnogi merched beichiog a phroblemau gydag alcohol a chyffuriau.
- Mae'r rhaglen Magu Plant ledled y fwrdeistref sirol yn ymgorffori rhaglenni Y Blynyddoedd Rhyfeddol Webster Stratton a Parentline Plus.
- Mae Cymorth i Deuluoedd yn cydlynu'r gwaith o gyflwyno Speakeasy – rhaglen hyfforddiant a achredwyd gan FFA i rieni a gofaliwyr drafod materion sy'n ymwneud â rhyw gyda'u plant.

3.1.4 Ein heriau strategol

Mae cyrhadedd i'w gwael sy'n gysylltiedig ag amddifadedd yn amlwg iawn ym Merthyr Tudful. Mae angen i'n strategaethau i fynd i'r afael â hyn ganolbwyntio'n gryf ar yr ystod oed o 0 i 7 oed.

Ariennir ein gwasanaethau yn y Blynyddoedd Cynnar a gofal plant gan amryw o wahanol ffynonellau gyda gwahanol raddfeydd amser, cyfnyngiadau a chwmpas yn y fwrdeistref sirol.

Mae Archwiliad Digonolrwydd Gofal Plant 2008 yn dangos bod digon o ofal plant i fodloni'r galw yn gyffredinol, ond mae'r galw yn isel o ystyried cyfradd isel yr ymgysylltiad economaidd, sy'n golygu bod canran is o'n plant yn defnyddio darpariaethau'r blynyddoedd cynnar.

3.1.5 Ein cynlluniau ar gyfer Nod Craidd 1

- Ein 3 blaenoriaeth ar gyfer Nod Craidd 1 yw
- gwella cyrhadedd
- gwella gwasanaethau ar gyfer plant anabl
- gosod y sylfeini ar gyfer iechyd meddwl da trwy gynorthwyo magu plant a gwella ymlyniad plant ifanc wrth eu rhieni.
- Yn ogystal â'r rhain, ein cynlluniau yw
- Sicrhau cynaladwyedd, ansawdd a hygyrchedd ein darpariaeth ar gyfer y blynyddoedd cynnar a gofal plant, gan gynnwys ein darpariaeth gofal plant cyfrwng Cymraeg;
- Ennill gwobr y Sefydliad Bwydo o'r Fron ar gyfer gwasanaethau iechyd cy-munedol.

Pennod 3 NOD CRAIDD 1

3.1 Nod Craidd 1

Bod plant a phobl ifanc yn cael dechrau da mewn bywyd a'r sail orau posibl ar gyfer tyfu a datblygu yn y dyfodol

Canlyniadau â Blaenoriaeth:

- 1.1 Yn iach wrth gael ei eni a thrwy'r blynyddoedd cynnar
- 1.2 Yn cael ei faethu'n dda
- 1.3 Yn cyflawni cerrig milltir datblygiadol
- 1.4 Yr eir i'r arfael ag unrhyw anghenion arbenig
- 1.5 Yn meithrin ymlyniad da a sicr

3.1.1 Ein profil

Mae gan Fferthyr Tudful 3,261 o blant rhwng 0 a 4 oed a 2,196 o blant rhwng 5 a 7 oed, sef 5,457 i gyd. Mae hyn yn 9.75% o'r grŵp oedran 0-24. Mae'r ganran hon ychydig yn uwch na'r cyfartaledd yng Nghymru.

3.1.2 Ein hanghenion

Mae ein plant rhwng 0 a 7 oed yn wynebu heriau sylweddol.

- Mae genym y gyfradd uchaf o fabanod sy'n cael eu geni dan eu pwysau yng Nghymru - 9.2% o'i chymharu â'r cyfartaledd yng Nghymru o 7.2% o enedigaeithau byw - 60 o fabanod y flwyddyn.
- Mae ein cyfradd beichiogrwydd ymhiith pobl ifanc yn eu harddegau dros ddwywaith y gyfradd mewn rhai awdurdodau eraill. Daeth dros 1% o ferched 16 oed neu'n iau yn feichiog yn ystod y pum mlynedd o 2000 i 2005.
- Ein cyfradd bwydo o'r tron yw'r Sed isaf yng Nghymru.
- Y lefel pydredd dannedd ymhiith plant 5 oed yw'r uchaf yng Nghymru.
- Mewn rhai wardiau, aseswyd bod angen therapi iait h a lleferydd ar 50% o'r plant. Y bwlch rhwng cyrhaeddial bechgyn a merched yw 10.5%. Hwn yw'r bwlch 3ydd uchaf yng Nghymru.
- Mae'r Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant yn awgrymu bod angen 268 o leodd ychwanegol mewn cynlluniau chwarae yn ystod y gwyliau, ynghyd â 55 o leodd yn ystod y tymor.
- Mae prinder therapiâu iait h a lleferydd cymunedol a rhestr aros o 20 mis ar gyfer darpariaeth Portage.
- Mae mynediad at ddarpariaeth cyn-ysgol i blant cyn-ysgol anabl wedi'i gyfyngu i 2 ddiwrnod yr wythnos, o'i gymharu â 5 diwrnod yr wythnos i blant nad ydynt yn anabl.
- Mae'r ddarpariaeth offer i blant anabl yn dameidiog ac yn anodd ei chael. Mae problemau ariannol yn oedi darpariaeth yr offer.

3.1.3 Ein gwasanaethau

- Mae'r fenter Dechrau'n Deg yn cwmpasu tua 20% o'r fwrdeistref sirol, wedi'i lleoli yn y Gurnos, Galon Uchat a Gellideg.
- Mae Canolfan Plant Integredig a adeiladwyd yn bwrpasol, yn darparu ymyrraeth gynnar o ansawdd uchel a gwasanaethau cymorth sgiliau sylfaenol, y blynyddoedd cynnar a theuluo gan ddefnyddio model craidd a chlwsr.
- Defnyddiwyd grant Cymorth i sicrhau twf graddol mewn gwasanaethau cymorth i deuluoedd ledled y fwrdeistref (0 i 4 oed).

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 2.36, 3.21

- Proffil a throsolwg o'r anghenion, gwasanaethau, heriau strategol a'r cynlluniau ar gyfer pob nod craidd
 - Y blaenoriaethau ar gyfer y nod craidd
 - Y templed canlyniadau a ddarparwyd yn arweiniad Llywodraeth Cynulliad Cymru.
- Mae pob penod yn cynnwys 3 adran

2.29 Mae'r penodau sy'n dilyn yn edrych ar bob un o'r 7 nod craidd.

Cyflwyniad i'r Nodau Craidd

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 2.21, 2.22, 2.51, 2.62, 2.63,

2.28 Bydd ein blaenoriaethau yn y Cynllun Plant a Phobl Ifanc yn effeithio ar nifer a mathau'r staff a sgiliau a gwyboddaeth staff presennol. Mae gennynt ystod o gynlluniau gweithlu sy'n cwmpasu recriwtio a datblygu staff. Bydd angen integreiddio a diwedddaru'r cynlluniau hyn er mwyn creu cynllun sy'n cwmpasu pob sector, gan edrych ar anghenion cyffredinol ein gweithlu er mwyn cyflawni'n blaenoriaethau yn y cynllun.

Cynllunio a Datblygu'r Gweithlu

2.27 Mae'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc yn credu na ddylai unrhyw blentyn nac unigolyn ifanc fod dan anfantais am unrhyw reswm. Fodd bynnag, bydd y ffaenoriaeth hon yn can-olbwyntio at y teuluoedd hynny sydd â phlant â'r angen mwyaf oherwydd tlodi. Cydnabyddir y bydd camau gweithredu er mwyn mynd i'r afael â thlodi plant yn benodol, yn mynnu bod ystod eang o bartneriaid yn cydwethio â'i gilydd er mwyn sicrhau bod polisiau a rhaglenni yn gwneud y cyfraniad gorau posibl er mwyn mynd i'r afael â'r broblem.

Gwella cyfleoedd bywyd plant a phobl ifanc trwy ledthu effaith tlodi ac anfantais

Canlyniad Blaenoriaeth 9 (Nod Craidd 7)

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 6.8, 6.9
Hyrwyddwr: Cyfarwyddwr Gwasanaethau Gymunedol i Gwsmeriaid
Swyddog arweiniol: Pennaeth Tai

Gwella mynediad i bobl ifanc ddigartref at dai a chymorth a gwella ein gallu i adnabod y rheiny sydd mewn perygl o ddod yn ddigartref a'u hatal rhag dod yn ddigartref

Canlyniad Blaenoriaeth 8 (Nod Allweddol 6)

Canlyniad Blaenoriaeth 5 (Nod Craidd 3, Blaenoriaeth 1)

Gwella iechyd a lles yr holl blant a phobl ifanc, yn enwedig iechyd rhywiol pobl ifanc

2.24 Rydym am wella iechyd a lles pob plentyn ac unigolyn ifanc, gan ganolbwyntio'n benodol ar wella iechyd rhywiol ein holl bobl ifanc. Byddwn yn canolbwyntio ar wella addysg gymdeithasol a pherthynas a gwybododdeith am arferion rhywiol diogel, gwella mynediad at wasanaeth iechyd rhywiol i bobl ifanc, gan gynnwys ar gyfer y rheiny sydd mewn myaf o bergl, gweithio gyda phobl ifanc i wella eu hunanhyder a'u dyheadau a lleihau cyfraddau beichiogrwydd ymhlith pobl ifanc yn eu harddegau a chlefydau a drosglwyddir yn rhy-wiol.

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 2.36, 3.21
Hyrwyddwr: Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus Lleol ar gyfer Merthyr Tudful a Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru
Swyddog arweiniol: Pennaeth Datblygu Gwasanaeth, Bwrdd Iechyd Lleol Merthyr Tudful

Canlyniad Blaenoriaeth 6 (Nod Craidd 4)

Gwella mwynhad, dysgu a sgiliau cymdeithasol plant a phobl ifanc a chynyddu ymarfer cofft trwy weithgareddau chwarae a hamdden hunangyfeirio

2.25 Ein ffocws ar gyfer y canlyniad hwn fydd cwblhau a blaenoriaethu ein strategaeth chwarae a gweithio i fabwysiadu'r strategaeth; gan amlgyv'r blaenoriaethau pwysicaf ym mhob un o'r meysydd a nodir ym mholsi! chwarae a chynllun gweithredu llywodraeth Cynulliad Cymru. Mae'r flaenoriaeth hon ar gyfer pob plentyn ac unigolyn ifanc.

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 2.19, 2.38, 2.43, 2.44, 5.2
Hyrwyddwr: Frit Swyddog, Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful
Swyddog Arweiniol: Cyfarwyddwr Rhanbarthol, Cymdeithas Chwarae y Tair Sir

Canlyniad Blaenoriaeth 7 (Nod Craidd 5)

Gwella dylanwad plant, pobl ifanc a'u rhieni ar y gwasanaethau y maent yn eu derbyn ac ar wasanaethau eraill sydd wedi'u llunio ar eu cyfer

2.26 Bydd y flaenoriaeth hon yn canolbwyntio ar adolygu'r strategaeth gyfranogiad a'r addewid cyfranogiad a'r pecyn offer yn sgil arweiniad diweddaraf llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfranogiad. Yna, byddwn yn gweithio i fabwysiadu'r strategaeth a'i rhoi ar waith yn systematig ym mhob asiantaeth sy'n darparu gwasanaethau ar gyfer plant a phobl ifanc ym Merthyr Tudful, gan adeiladu ar arfer da presennol. Mae'r flaenoriaeth hon ar gyfer pob plentyn ac unigolyn ifanc.

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 2.1, 2.2, 2.3
Hyrwyddwr: Cyfarwyddwr, Gwasanaethau Integredig i Blant
Swyddog arweiniol: Fforwm Ieuenctid Merthyr Tudful

Canlyniad Blaenoriaeth 2 (Nod Craidd 1, Blaenoriaeth 2)

Gwella cynhwysiad cymdeithasol i blant a phobl ifanc anabl a'u rhieni!

2.21 Ein ffocws ar gyfer y canlyniad blaenoriaeth hwn fydd plant a phobl ifanc sydd ag anabledau corfforol neu feddyliol sylweddol a pharhaol. Bydd dulliau amlasiantaeth ar o adnabod y plant a'r bobl ifanc yn y grŵp hwn yn sail ar gyfer rhannu gwybodaeth ar y cyd rhwng iechyd, gofal cymdeithasol ac addysg am anghenion plant anabl, y gellir ei defnyddio i gyfuno ar gynllun, blaenoriaethau a threfnadau ar gyfer comisiynu ac ariannu gwasanaethau i fodloni'r anghenion hynny. Plant a phobl ifanc yn Haen 3 yw'r rhain yn bennaf.

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 5.2, 5.7
Hyrwyddwyr: Pennaeth Gwella Ysgolion, Gwasanaethau Integredig i Blant Cyfarwyddwr, Gwasanaethau Integredig i Oedolion
Swyddog arweiniol: Rheolwr Gwasanaeth, Derbyn ac Aseu'n Gynnar

Canlyniad Blaenoriaeth 3 (Nod Craidd 1, Blaenoriaeth 3 a Nod Craidd 3, Blaenoriaeth 2)

Gwella iechyd meddwl ac emosïynol plant a phobl ifanc sy'n agored i niwed

2.22 Rydym am wella iechyd meddwl yr holl bobl ifanc ym Merthyr Tudful, gan ddatblygu gwasanaethau sy'n adeiladu gwythwch emosïynol ac sydd ar gael i'r holl bobl ifanc sydd eu hangen. Byddwn hefyd yn canolbwyntio ar anghenion pobl ifanc sy'n dangos unrhyw drallod emosïynol neu ymddygiadol sylweddol, gan gyynnwys anawsterau sy'n ymwneud ag alcohol, cyffuriau a thrais teuluo, ond nad oes ganddynt atfychyd meddwl sydd wedi derbyn diagnosis. Mae'r rhain yn blant y mae eu hanghenion yn eu gosod yn Haen 3 neu'n uwch. Mae ymyrraeth gynnar i gefnogi'r flaenoriaeth hon yn golygu, ar gyfer Nod Craidd 1, y byddwn yn canolbwyntio ar sgiliau magu plant cefnogol ac yn gwella ymlyniad plant ifanc iawn wrth eu rhieni neu eu gwarcheidwaid, yn enwedig y rheiny sydd yn Haen 2 neu'n uwch.

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 2.44, 2.45
Hyrwyddwyr: Busnes a Chynllunio, Ymddiriedolaeth GIG Cwm Taf
Swyddog arweiniol: Pennaeth Plant, Teuluoedd a Phartneriaethau, Gwasanaethau Integredig i Blant

Canlyniad Blaenoriaeth 4 (Nod Craidd 3, Blaenoriaeth 3)

Gwella diogelwch a lles y plant a phobl ifanc sy'n fywaf agored i niwed

2.23 Rydym am wella diogelwch a lles yr holl blant ym Merthyr Tudful a chanolbwyntio'n fwy byth ar y plant sy'n fywaf agored i niwed yn Haen 3 ac yn uwch. Byddwn yn canolbwyntio ar wella canlyniadau i blant yn y teuluoedd hynny lle mae plant yn fywaf tebygol o fod angen eu hamddiffyn, bod mewn gofal neu ar fin cael eu cymryd mewn i ofal neu'n troseddau neu'n ymddwyn yn wrthgyrmddeithasol. Mae gan rai teuluoedd, set grŵp bach ym Merthyr Tudful, broblemau hirsefydllog, rhyngberthynol sydd weithiau rhwng cened-laethau. I'r teuluoedd hyn, nid yw ymgysylltiad presennol neu flaenorol ag asiantaethau wedi arwain at welliant parhaus i'r plant neu'r bobl ifanc. Anelwn at symud tuag at ymagwedd fwy cydlynol tuag at y modd yr ydym yn gweithio gyda'r teuluoedd, y plant a'r bobl ifanc hyn er mwyn bodloni eu hanghenion yn well..

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 6.3, 6.4, 2.14
Hyrwyddwyr: Pennaeth Plant, Teuluoedd a Phartneriaethau, Gwasanaethau Integredig i Blant Swyddog Ymchwilio ac Adolygu Arfer, Gwasanaethau Integredig i Blant
Cydlynwdd Cymorth i Deuluoedd, Gwasanaethau Integredig i Blant

Camau Gweithredu Allweddol y FfGC 5.32, 5.33, 5.34, 5.35, 5.36, 5.37
Hyrwyddwr: Cyfarwyddwr, Gwasanaethau Integredig i Blant
Swyddog arweiniol: Pennaeth Gwella Ysgolion, Gwasanaethau Integredig i Blant

Rydym am wella cyrhaeddad i'r holl blant ym Menthyr Tudful, ond at ddibenion y canlyniaid hwn a blaenoriaeth, rydym am ganolbwyntio ar y plant a'r bobl ifanc hynny sydd fwyaf tebygol o ymddieithrio oddi wrth addysg a dod yn oedolion heb y cymwysterau a'r sgiliau bywyd i ddod o hyd i waith a byw fel oedolion. Y prif faterion yw'r clyfodau pontio y mae ein plant yn cael profiad ohonynt, perthnasedd y cwricwlwm i'w plant, mynediad at raglenni amgen sy'n ymestyn hawliau ac yn paratoi'rhai o'n pobl ifanc yn Haen 2 neu'n uwch ar gyfer gwaith. Mae gwellia'r maint amser sy'n cael ei dreulio yn ymgysylltu'n fwriadol ag addysg yn hanfodol ar gyfer hyn. Felly, bydd ffocws y Cyngor y Fwrdeistref Siro ar oresgyn y rhwystrau rhag dysgu, gwellia presenoldeb, yn enwedig mynd i'r atfael ag ab-senoldebau sy'n cael eu hesgusodi a lleihau'r amser a gollir trwy waharddiadau o'r ysgol, yn parhau'n flaenoriaeth. Mae ymyrraeth gynnar i gefnogi'r flaenoriaeth hon yn golygu ar gyfer Nod Craidd 1, byddwn yn canolbwyntio ar sicrhau, erbyn i blant gyrraedd 7 oed, byddant yn cyrraedd eu cerrig milltir datblygadol trwy ddysgu ffurfiol ac anffurfiol a chyfleodd chwarae, yn mynychu'r ysgol yn rheolaidd ac yn mwynhau'r profiad o ddysgu.

Gwella cyrhaeddad, cymwysterau a sgiliau bywyd

Canlyniaid Blaenoriaeth 1 (Nod Craidd 1, Blaenoriaeth 1 a Nod Craidd 2)

Byddwn yn ceisio cynnwys plant a phobl ifanc yn y ffordd y datblygwn pob blaenoriaeth.

- cyrhaeddad, cymwysterau a sgiliau bywyd;
- cynhwysiad cymdeithasol i blant a phobl ifanc a'u rhieni;
- iechyd meddwl ac emosiynol plant a phobl ifanc;
- diogelwch a lles y plant a phobl ifanc sy'n fwyaf agored i niwed;
- iechyd a lles yr holl blant a phobl ifanc, yn enwedig iechyd rhywiol pobl ifanc;
- mwynhad, dysgu a sgiliau cymdeithasol plant a phobl ifanc a chynyddu ymarfer corff trwy weithgareddau chwarae a hamdden hunan gyfeirio;
- dylanwad plant, pobl ifanc a'u rhieni ar y gwasanaethau y maent yn eu derbyn ac am wasanaethau sydd wedi'u llunio ar eu cyfer;
- mynediad i bobl ifanc ddi-gartref at dai a chymorth; a
- chylfleoedd bywyd plant a phobl ifanc trwy leddfu effaith ffodi ac antantais.

2.19 Ar gyfer 2008-2011, ein blaenoriaethau strategol cyfun ar gyfer newid sy'n berthnasol i blant a phobl ifanc o bob oed yw gwella:

2.18 Rydym wedi defnyddio'r model Haenog er mwyn helpu disgrifio ein grwpiau targed o blant ar gyfer y blaenoriaethau hyn. Ar gyfer llawer o'n blaenoriaethau, rydym am wella canlyniadau i'r holl blant ar y lefel gyffredinol neu Haen 1, ond rydym hefyd am roi sylw ychwanegol i blant gydag anghenion cymorth ychwanegol yn Haen 2 a phlant sy'n fwy agored i niwed yn Haenau 3 a 4.

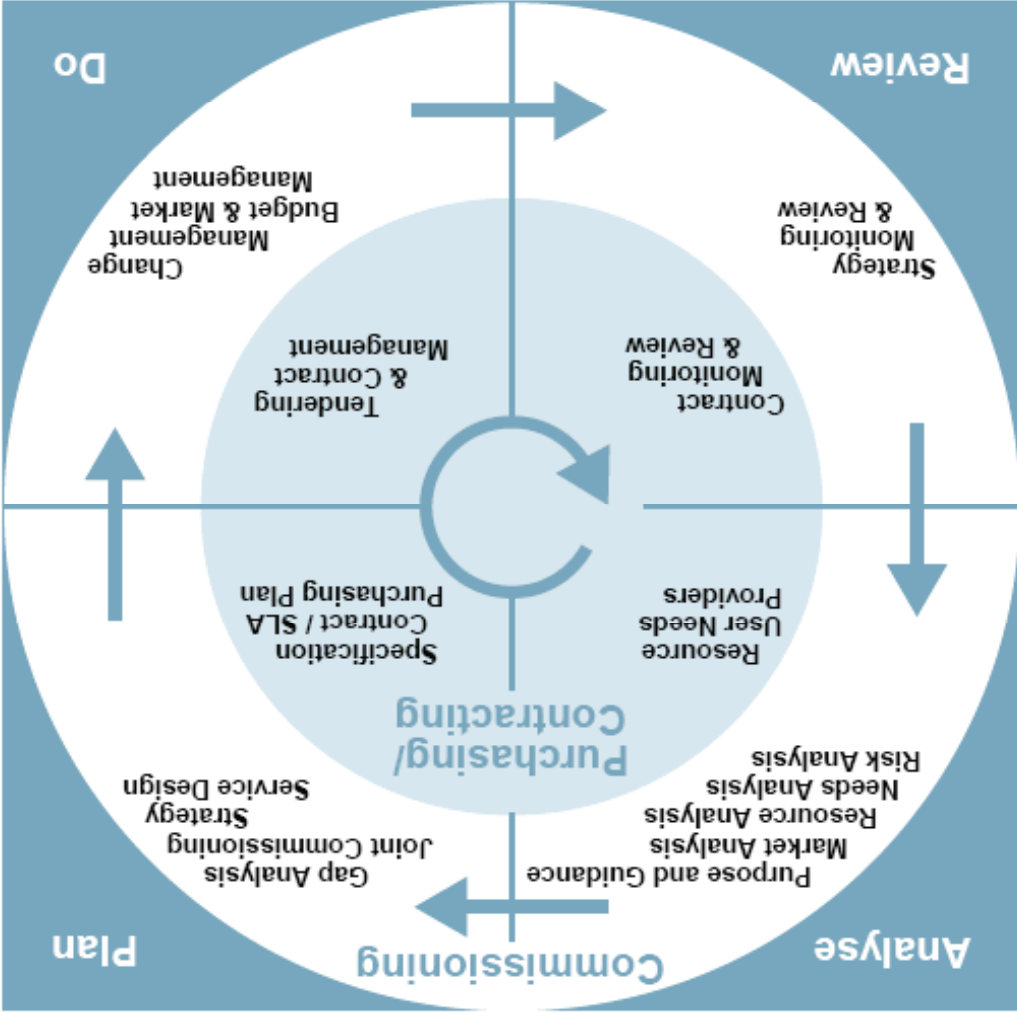
2.17 Rydym wedi cytuno ar wyth blaenoriaeth allweddol ar gyfer newid dros y tair blynedd nesaf. Bydd camau gweithredu ar y blaenoriaethau hyn yn cyfrannu at gyflawni mwy nag un nod. Fodd bynnag, er mwyn osgoi unrhyw ddyblygu, mae dangosyddion y canlyniadau arfaethedig i'w gweld dan y nod craidd mwyaf perthnasol.

Gwasanaethau gwybodaeth cydgyssylliedig ar gyfer plant a phobl ifanc a'u rhieni

2.14 Byddwn yn parhau i wneud cynnydd er mwyn sicrhau bod gan rieni, plant a phobl ifanc un pwynt mynediad at wybodaeth am bob math o wasanaeth. Mae ein Gwasanaeth Gwybodaeth Plant eisoes yn darparu gwybodaeth gynhwysfawr am y blynyddoedd cyn-nar, gofal plant a chymorth i deuluoedd. Yn unol â dyletswyddau newydd y Ddeddf Gofal Plant 2006, mae'r Gwasanaeth Gwybodaeth Plant wedi ehangu i gynnwys gwybodaeth i rieni a gofaliwyr am yr holl wasanaethau i blant a phobl ifanc hyd at 19 oed.

Cydgomisïynu a chyllidebau cyfunol

2.15 Er mwyn gwneud cynnydd yn erbyn ein blaenoriaethau cytûn, mae'r Barneriaeth yn bwriadu symud pwyslais ei gwaith oddi wrth gynllunio gan asiantaethau unigol at gydgyllunio a chomisïynu gyda dadansoddiad o anghenion penodol, gan ddefnyddio Fframwaith Cy-dgomisïynu y Comisiwn Archwilio.

2.16 Mae'r bartneriaeth yn bwriadu alinio ei chyllidebau â'i blaenoriaethau allweddol fel bod adnoddau yn dilyn ein hymrwymadau. Mae hyn yn lle cyllidebau cytun ar gyfer mwyafrit ein gwasanaethau. Byddwch yn ymchwilio i gyflieoedd i ar gyfer cytuno cyllidebau lle byddai gwasanaethau yn cael budd o'r trefnidau ariannol ffurfiol hyn er mwyn cefnogi gwasanaeth integredig. Mae hyn yn arbenig o wir yn achos gwasanaethau i blant anabl.

Gweithredu ein blaenoriaethau – Integreiddio gwasanaethau i blant

- 2.9 Mae ein cynllun ar gyfer 2008-11 yn cynnwys symud ein hymroddiad i wella pob lefel o waith amlasiantaeth yn ei flaen. Mae hyn ar dair lefel;
- Cynllunio a rheoli perfformiad yn integredig
 - Prosesau integredig
 - Gwasanaethau integredig

Cynllunio a rheoli perfformiad yn integredig

- 2.10 Bydd arweinyddiaeth a rheoli perfformiad strategol cryf gan y Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc ar gyfer pob un o'r blaenoriaethau cyfûn yn allweddol i gyflawni canlyniadau gwell. Mae atgyfnerthu ein Partneriaeth yn flaenoriaeth allweddol. Byddwn yn adolygu'r strwythur cynllunio presennol sy'n cefnogi'r cynllun, yn symud tuag at ymagwedd wedi'i seilio ar ganlyniadau ac yn ad-drefnu'r grwpiau cynllunio presennol, gan fanteisio ar y berthynas waith agos yn ein cymuned broffesiynol fach. Byddwn hefyd yn dyanu noddwr ar lefel y Bwrdd i oruchwylio'r gwaith o weithredu pob blaenoriaeth, yn enwi rheolwr prosiect a thîm cynllunio amlasiantaeth ar gyfer pob blaenoriaeth, gyda'r Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc yn eu monitro ac yn adrodd ar gynnydd yn rheolaidd. Mewn rhai achosion, efallai y bydd yn bosibl i ni ddyanu blaenoriaeth benodol i grŵp cynllunio presennol. Bydd y Fforwm Ieuenctid hefyd yn cyfrannu at gymradwyo'r meysydd gorchwyl ar gyfer pob blaenoriaeth.

Prosesau integredig

- 2.11 Byddwn yn cwblhau gwaith presennol i gyfuno ar brotocol rhannu gwybodaeth sy'n cynnwys yr holl asiantaethau, gan gynnwys y sector gwirtfoddol, er mwyn sicrhau nad oes unrhyw rwystrau rhag rhannu gwybodaeth naill ai at ddibenion cynllunio cyffredinol neu er mwyn cynllunio cymorth ar gyfer plant unigol a'u teuluoedd. Byddwn yn dysgu oddi wrth gynlluniau peilot presennol y **Fframwaith Aseu Cyffredin** yng Nghymru ac yn cynnwys hyn yn ein gwaith datblygu wrth iddynt adrodd yn ôl. Rydym yn bwriadu datblygu, mewn modd sydd wedi'i dargedu, prosesau ar gyfer **adnabod plant sy'n agored i niwed** sy'n derbyn gwasanaethau gan amrywiaeth o asiantaethau er mwyn sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu treftu mewn modd integredig, gan ganoilbwyntio ar gyflawni amcanion ar y cyd i'r plentyn. Byddwn yn datblygu **proses Tim o Amgylch y Plentyn** i'r holl blant hynny y mae angen ymyrddau amlasiantaeth arnynt o fewn ein blaenoriaethau a nodwyd.

Gwasanaethau integredig

- 2.12 Byddwn yn adeiladu ar brofiad presennol gwasanaethau integredig, y Canolfannau Plant Integredig, y Tim Plant Anabl, tîm LACE ar gyfer plant y gofeli'r amdanant a'r Prosiect Fon-tio ar ariennir gan Cymorth, sy'n gweithio gyda disgyblion bliwyddyn chwech yn y pedair ysgol gynradd sy'n bwydo i mewn i Ysgol Uwchradd Afon Taf. Wedi iddynt gyrraedd bliwyddyn saith, maent yn cael euparu gyda disgybl ym mlwyddyn 12 a fydd wedi cael hyfforddiant mentora.

- 2.13 I blant hyn, y cyfeiriad a nodwyd gennynt yw cynyddu cymorth amlasiantaeth wedi'i gyflwynu i'n pedair ysgol uwchradd a'u hysgoliion cynradd partner, fel bod gennynt ymagwedd gydgysylltiedig tuag at fodloni anghenion plant, yn hytrach na phroses o raglenni ar wahân. I blant iau, rydym yn bwriadu cydlynu gwasanaethau ledled y fwrdeistref gan ddefnyddio strwythur Canolfan Blant Integredig Cwm Golau.

Penod 2

Datganiad o weledigaeth

Ein Gwledigaeth ar gyfer Plant a Phobl Ifanc ym Merthyr

2.1 Ein cydweledigaeth ar gyfer plant a phobl ifanc yw:

Ym Merthyr Tudful, bydd ein holl blant a phobl ifanc yn mwynhau bywyd ac yn gwireddu eu llawn botensial.

2.2 Daw ein datganiad o weledigaeth o'r dadansoddiad o'n sefyllfa bresennol a'n dyhead-
au.

Fel Partneriaeth, mae gennym uchelgeisiau uchel ac rydym am ysbrydoli ein holl blant a phobl ifanc i fod â'r uchelgeisiau mwyaf iddyn nhw eu hunain. Rydym yn anelu'n uchel ac rydym am i'n holl blant a phobl ifanc wneud yr un peth fel y gallant, gyda'n cymorth ni, ymestyn y tu hwnt i'w profiad a chyflawni y tu hwnt i'w disgwyliadau traddodiadol. Dyna'r her sy'n tanatgu ein Cynllun Plant a Phobl Ifanc unigol cyntaf.

2.3 Mae dyfodol Merthyr Tudful, a dyfodol ein plant a phobl ifanc, yn dibynnu ar adfywiad economaidd a chymdeithasol parhaus, gan greu cymuned lle mae oedolion yn meddu ar y sgiliau a'r cymhelliant sydd eu hangen arnynt i dderbyn cyfleoedd gwaith ac ysgogi eu plant i gyflawni.

2.4 Mae hon yn her arbennig i ni. Eitfeddiacth ein hanes diwydiannol unigryw a'n profiad ôl-ddiwydiannol yw poblogaeth sy'n gostwng, gydag allfudo yn ogystal â chyfradd gen-edigaethau sy'n disgyn, gan adael sylfaen sgiliau isel ymhlith oedolion a dyheadau isel i lawer ohonynt. Mae hyn ochr yn ochr â chyfraddau uchel o salwch hirdymor ac iechyd gwael.

2.5 Mae ein plant yn wnebu heriau penodol, a dyna pam fod rhaid i'n gwasanaethau cy-
hoeddus berfformio'n well na'r cyfartaledd er mwyn eu helpu. Ar y cyfan, mae ein gwasanaethau cyhoeddus yn cyflawni'n dda ac mae ein plant yn cyflawni ar yr un lefel â phlant mewn cymunedau febyg yng Nghymru, ond ein huchelgeisiau yw gwneud yn well.

2.6 Mae Merthyr Tudful yn newid hefyd. Yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf rydym wedi gweld cymunedau newydd yn cyrraedd o Ewrop, gan weithio ac ymgartrefu yma gyda'u plant. Mae ein cynlluniau a'n huchelgeisiau yn cynnwys y plant hyn hefyd.

Blaenoriaethau a rennir Meini prawf ar gyfer pennu blaenoriaethau

2.7 Y meini prawf a ddefnyddiwyd gennym i bennu ein blaenoriaethau yw y dylent:

- ganolbwyntio ar ganlyniadau i blant a phobl ifanc, nid ar wasanaethau;
- targedu'r meysydd lle mae'n angen neu'r diffyg mwyaf;
- cynnwys ymdrech gydunol amlasiantaeth er mwyn symud ymlaen;
- gallu dangos cynnydd yn y tair blynedd nesaf;
- adlewyrchu barn plant a phobl ifanc, a
- bod yn gysylltiedig â strategaethau lleol a chenedlaethol.

2.8 Yr hyn sy'n gyffwrddin rhwng y blaenoriaethau hyn yw'r angen am ymgysylltiad amlasiantaeth yw cyflawni.

- gwella iechyd, yn enwedig mynd i'r atfael ag iechyd rhyw, beichiogwrwydd ymhlith pobl ifanc yn eu harddegau ac iechyd meddwl ac emosiynol;
- gwella gwasanaethau ar gyfer y plant sy'n fywaf agored i niwed, yn enwedig plant anabl a phlant mewn gofal, plant y maen angen eu hamddiffyn a phobl ifanc ddigartref.

Rydym wedi tanategu'r rhain gydag ymroddiad i gynyddu cyfranogiad, fel egwyddor yr ydym yn ymroddedig i ddi a chan ein bod yn credu y bydd cynnwys plant a phobl ifanc yn weithredol yn gwella'r canlyniadau a gânt gan y gwasanaethau. Nodir y blaenoriaethau penodol ym mhennod 2.

1.49

Nid yw'r cynllun yn ceisio cwrpasu pob mater a godwyd yn y dadansoddiad, ond mae'n crynhoi'r gwaith parhaus sy'n cael ei wneud ar draws pob nod craidd. Nid yw'n ymateb yn uniongyrchol i broblemau cyllid byrdymor chwath, sy'n effeithio ar gynifer o wasanaethau statudol a gwirtodol, y bydd angen mynd i'r atfael a nhw trwy dratod a chyd-dratod yn lleol a chyd a llywodraeth Cynulliad Cymru. Wrth osod y blaenoriaethau strategol, mae'n ceisio arwain y gwaith o gomisiynu a dadgomisiynu ym Morthyr Tudful yn y dyfodol.

Ein cyd-destun cynllunio

1.50

Mae ein cyd-destun cynllunio ar gyfer y tair blynedd nesaf yn heriol. Mae'n bosibl y bydd ymgyngoriaid cenedlaethol ar aistrwythuro GIG Cymru, yn ogystal â chytuno ac ailffurfweddur' gymuned iechyd leol i greu Ymddiriedolaethau mwy yn rhoi cyflie i wella gwasanaethau iechyd, ond gallai olygu y bydd yn cymryd amser i'r sefydliadau newydd ymgysylltu'n lleol unwaith eto. Bydd yn cymhlethu'r her o gynllunio a darparu gwasanaethau iechyd lleol i blant sydd wedi'u hintegreiddio a darpariaeth y cynngor lleol ym Morthyr Tudful, sydd wrth wradd y cynllun hwn. Mae gan y Bwrdd Iechyd Lleol a'r Ymddiriedolaeth ddifffygion ariannol sylweddol, ac mae adnoddau Cynngor Bwrdeistref Sirol Morthyr Tudful wedi'u hymestyn. Felly, bydd angen i ni wneud yn well gyda'r hyn sydd genym. Trwy gytuno ar ein blaenoriaethau cyffredinol yn y cynllun hwn, byddwn yn gallu targedu'r adnoddau sydd genym at y meysydd sydd eu hangen fwyaf.

- yr archwiliad Cymunedau sy'n Gofalu a gynhaliodd gyfweiliadau â 1,800 o bobl ifanc;
- yr Adroddiad Iechyd Rhyw yn seiliedig ar holiaduron/cyfweiliadau gyda 377 o bobl ifanc rhwng 13 a 17 oed;
- y gweithdai ymgynghori i bobl ifanc dros 11 oed fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles;
- proses ymgynghori gyfochrog gyda phlant dan 11 oed;
- arolwg iechyd Gwasanaeth Ieuenctid Cyngor Bwrdeistref Sirof Merthyr Tudful;
- ymgynghoriad â phlant a phobl ifanc o leiafrifoedd ethnig;
- cynhadled y Cynghorau Ysgol;
- y Bwrdd Amddiffyn Plant Lleol iau ac ymgynghoriad ynghylch y gweithdrefnau cwyno;
- ymgynghoriad ieuencid Cymunedau yn Gynatf.

1.45

Mae gan bob ysgol gyngor ysgol. Defnyddir y rhain yn weithredol i gael barn plant a phobl ifanc, er enghraifft, defnyddiwyd cynhadled ddiweddar i'r holl gynghorau ysgol i ymgynghori â phobl ifanc am bresenoldeb ysgol ac absenoliaeth.

1.46

Ar y cyfan, mae pobl ifanc ym Merthyr yn teimlo'n agos at eu rhieni, yn gallu ymddiried mewn athrawon ac yn llai tebygol o fod wedi cymryd cyffuriau neu gyflawni trosedd na'r rheiny yn yr arolwg cenedlaethol Cymunedau sy'n Gofalu. Fodd bynnag, roedd tua thraean y bobl ifanc o'r farn bod gwersi yn ddiflas ac anaml iawn oeddent yn mwynhau bod yn y dosbarth, os o gwbl. Mynegodd 16% nad oeddent yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol.

1.47

Mae mynediad gwael at gludiant, yn enwedig gyda'r nos, a chost cludiant yn faterion pwysig, a hynny'n fwy i bobl ifanc sy'n byw yn y trefi a'r pentrefi i'r de o dref Merthyr, ond hefyd i bobl ifanc yn Nowlais. Mae cludiant a mynediad at wasanaethau yn gy-dgysylltiedig. Mae hyn yn arbennig o berthnasol i wasanaethau cyfrwng Cymraeg, yn enwedig i'r disgyblion hynny sy'n mynychu Rhwydywau'n gortod teithio cyn bellter i'r ysgol ac yn ôl adref eisoes. Mae prinder cyfleusterau ledled y fwrdeistref ar gyfer gweithgareddau a drefnir hefyd yn cael ei grybwyll fel problem. Mae cyfrinachedd yn fater pwysig i bobl ifanc mewn perthynas â gwasanaethau iechyd rhyw, o ystyried maint bach ac agosrwydd y gymuned. Roedd diffyg gwlybododath sylweddol am y gwasanaethau sy'n bodoli, ond roedd profiadau'r bobl ifanc hynny a oedd wedi'u defnyddio yn gadarnhaol gan mwyaf. Mae pobl ifanc yn dweud wrthym fod lefelau ymarter corff yn isel, oni bai am y bobl ifanc hynny sy'n cymryd rhan mewn chwaraeon wedi'u trefnu, a bod cyfranogiad yn gostwng yn sylweddol ar ôl i bobl ifanc gyrraedd 16 oed. Mae pobl ifanc yn crybwyll yn aml eu bod am gyfrannu mwy at wasanaethau a chael eu cynnwys mewn ymgynghoriadau arnynt.

Cysylltu anghenion, gwasanaethau a barn plant a phobl ifanc â blaenoriaethau

1.48

Yn y cynllun cyntaf hwn rydym wedi nodi blaenoriaethau sy'n adlewyrchu'r heriau am-lyw sy'n dod i'r golwg o'r anghenion a'r ymarter mapio gwasanaeth a materion a did-dordebau pobl ifanc a'r gwasanaethau sy'n eu cefnogi. Mae'r rhain yn disgyn i dri phrif faes:

- gwella cyrhaeddiant ym mhob oedran, mynd i'r afael â pharodrwydd plant ifanc i ddysgu, gan gynnwys datblygu cyfleusterau chwarae ac anghenion y rheiny sy'n ymddieithrio o addysg;

1.44 Mae plant a phobl ifanc wedi rhoi cyfoeth o wybodaeth i ni am eu profiad o fywyd teuluo, eu bywyd yn yr ysgol a'u bywyd yn y gymuned ym Morthyr Tudful ac wedi rhannu eu barn â ni am yr hyn yr hoffent ei weld yn newid. Daw tystiolaeth o'u barn o'n gwaith ymgynghori parhaus lle y gwneithom ofyn am farn plant a phobl ifanc, set:

Barn Plant a Phobl Ifanc

1.43 Nid yw'r map o'r gwasanaeth yn dangos unrhyw lefel sylweddol o angen nad yw'n cael ei fodloni ar gyfer gwasanaethau cyfrwng Cymraeg ond, yn unol â dyheadau lleol a chenedlaethol i fod yn gymuned ddwyieithog, mae'r gwaith o ddatblygu mwy o ddarpariaethau Cymraeg a sbarduno'r galw am y gwasanaethau hyn yn flaenoriat i'r gwasanaeth. Ar hyn o bryd, mae gwasanaethau ar gael trwy gyfrwng y Gymraeg os yw'r defnyddiwr yn dewis hynny.

1.42 Nodir diffygion penodol mewn gwasanaethau i blant sy'n fwy agored i niwed, gan gynnwys: gwasanaethau i blant anabl o bob oed; therapïau cymunedol, er enghraifft therapïau iait a lleferdd, darpariaeth Portage a gofal seibiant; cymorth teuluo dwys i blant sydd mewn perygl o gael eu cam-drin neu sydd ar fin cael eu cymryd i mewn i ofal; gwasanaethau cymorth megis cwnsela a gwasanaethau cymorth seicolegol i bobl ifanc sydd â phroblemau iechyd meddwl a phroblemau cysylltiedig; mynediad at gwricwilm amgen digonol neu raglenni i bobl ifanc rhwng 14 ac 16 oed sydd mewn perygl o ymddieithio o'r cwricwilm ffurfiol neu o adael yr ysgol heb y sgiliau a'r cymwysterau sydd eu hangen arnynt er mwyn dod o hyd i waith; tai a chymorth i bobl ifanc sy'n agored i niwed; ac anawsterau wrth geisio cael grantiau gofal cymunedol. Nodir gwasanaethau iechyd rhyw, gan gynnwys cymorth i leihau cyfraddau beichiogtrwydd ymhlith pobl ifanc yn eu harddegau, cymorth i rieni ifanc a gwasanaethau er mwyn mynd i'r afael â chamdddefnyddio alcohol yn y gymuned fel materion y mae angen mynd i'r afael â nhw.

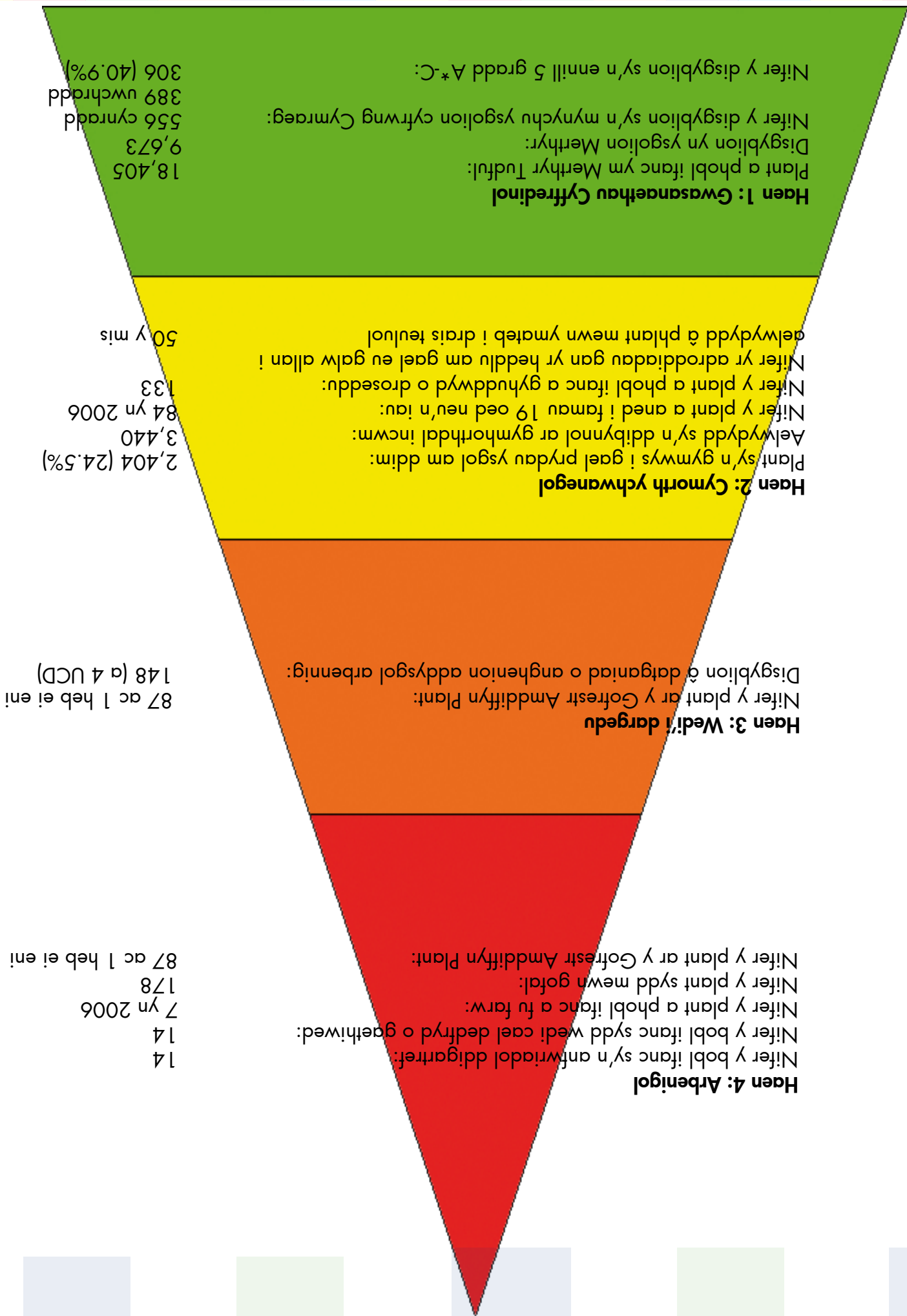
1.41 Amlygodd yr ymarter mapio gwasanaethau bryderon ynghylch natur fyrdymor cyllid a chynaliadwyedd prosiectau presennol, yn ogystal â diffyg cludiant yn gyffredinol a mynediad at wasanaethau yn y fwrdeistref sirol sydd ag un o'r cyfraddau lleiaf o barchnogath ceir yn y wlad. Mae problemau penodol yn ymwneud â mynediad at wasanaethau yn nêr fwrdeistref sirol, yn enwedig gwasanaethau cyfrwng Cymraeg, i ffwrdd o dref Morthyr Tudful lle mae mwyafrif y gwasanaethau wedi'u hymgysgu. Mae mynediad i blant anabl at wasanaethau prif ffwrdd yn cael ei grybwyll fel mater arwyddocaol.

Blychau mewn gwasanaethau

1.40 Mae rhydwraith cryf o wasanaethau cymorth i deulocedd a arriennir gan Cymorth a rhaglenni arbenig eraill, ynghyd â gwasanaethau ieuencid arloesol a gwasanaethau cyfranogol yn y sectorau gwirfoddol a statudol. Ar y cyfan, mae gwasanaethau'r blynddodedd cynnar a gofal plant yn ddigonol i fodloni'r galw. Fodd bynnag, mae bwlch sylweddol yn y ddarpariaeth y tu allan i'r ysgol a'r ddarpariaeth yn ystod y gwyliau. Darperir llai o wasanaethau yn nêr sirol. Mae diffyg gwybodaeth am ofal plant yn debygol o gael effaith sylweddol ar alw a fforddiadwyedd ac mae mynediad yn broblem o hyd yn y sector hwn. Mae'r galw yn is nag ydwy mewn nifer o rannau eraill o Gymru, o ganlyniad i'r gyfradd gymharol isel o weithgarwch economaidd ymhlith merched.

Crynodeb o fapio'r gwasanaeth

- 1.33 Adlewyrchir lefel anfantais Morthyr Tudful yn ein cymhwyster i gael cyllid o raglenni arbennig gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a'r Undeb Ewropeaidd. Adlewyrchir hyn, yn ei dro, gan nifer a chryfder ein sefydliadau lleol. Mae sector gwirfoddol cryf. Mae dwy Ganolfan Byw'n lach yn Nhrefharris a Gelliweg, ac mae pob ward yn rhan o Gymaned yn Gyntaf erbyn hyn, sy'n targedu ardaloedd o amddiffadedd ychwanegol. Ymatebodd 147 o sefydliadau i'r cais i fapio'r gwasanaeth.
- 1.34 Mae'r map o'r gwasanaeth a gwybododeth arall yn rhoi darlun o gryfderau a diffygion gwasanaethau lleol. Mae adroddiadau arolygu o wasanaethau Cyngor Bwrdeistref Sirol Morthyr Tudful i blant, y Rhwydwaith 14-19, Gwasanaethau Cymorth Ieuenctid, Gwasanaethau Troseddau Ieuenctid a Gwasanaethau Cymdeithasol yn dangos perfformiad da gan wasanaethau prif ffrwd yn gyffredinol ac ystod dda o wasanaethau i fodloni gofynion heriol y gwasanaeth. Mae adroddiadau Estyn ar ysgolion yn dangos bod ansawdd cyffredinol y ddarpariaeth addysgol a safonau cyflawniad disgyblion yn gyffredinol dda ac yn aml yn dda iawn.
- 1.35 Darperir gwasanaethau'r heddlu gan Heddlu De Cymru. Mae Morthyr Tudful yn cael ei phlismona gan Adran A, Uned Rheolaeth Sylfaenol Heddlu De Cymru sy'n cwrpasu Morthyr Tudful a Rhondda Cynon Taf.
- 1.36 Mae'r Aseiad Perfformiad yr Heddlu diweddaraf, a gwblhawyd yn 2006/07, yn dangos canlyniadau cymysg i Heddlu De Cymru, ond pan ystyri'r maint y boblogaeth a wasanaethir (mae 41% o boblogaeth Cymru yn byw yn ardal de Cymru) ac o'i gymharu â heddluoedd tebyg yn Lloegr, mae'r canlyniadau yn debyg.
- 1.37 Comisiynir gwasanaethau iechyd gan Fwrdd Iechyd Lleol Morthyr Tudful, sydd hefyd yn gyfrifol am ofal cychwynol. Bellach, mae'r bwrdd yn rhannu Prif Weithredwr â Bwrdd Iechyd Lleol Rhondda Cynon Taf ac yn datblygu strwythur rheoli ar y cyd yn ystod 2008. Darperir gwasanaethau llym a gwasanaethau iechyd cymunedol gan Ymddiriedolaeth GIG Gogledd Morgannwg, a fydd yn cyfuno ag Ymddiriedolaeth GIG Pontypridd a Rhondda ar 1 Ebrill 2008, i ddod yn Ymddiriedolaeth GIG Cwm Taf. Bydd yr ymddiriedolaeth newydd yn darparu mwyafrif y gwasanaethau llym a'r gwasanaethau cymunedol i blant, gan gynnwys gwasanaethau iechyd meddwl. Fodd bynnag, bydd gwasanaethau iechyd arbennigol yn parhau i gael eu comisiynu gan Gomisiwn Iechyd Cymru o ganolfannau arbennigol, fel y rheiny yng Nghaerdydd a Bryste.
- 1.38 Er bod Ymddiriedolaethau'r GIG a Byrddau Iechyd Lleol yn casglu data perfformiad ar draws nifer fawr o wasanaethau, nid oes unrhyw set ddata sy'n mesur perfformiad cyffredinol yn erbyn lefelau gwasanaeth lleol neu genedlaethol a ddarperir yn benodol i blant a phobl ifanc. Gellir cymharu gwasanaethau unigol, er enghraifft amseroedd aros ar gyfer gwasanaethau damweiniau ac argyfyngau ac apwyntiadau i gleifion allanol, ond nid oes crynodeb cyffredinol o berfformiad.
- 1.39 Mae dwy ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg ym Morthyr Tudful, sef Ysgol Santes Tudful ac Ysgol Rhod y Grug. Mae plant sy'n gadael yr ysgolion hyn ac sydd am barhau i gael eu haddysgu trwy gyfrwng y Cymraeg yn teithio drosg ffin y sir i Rhydyaun, sef yr ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg yn Rhondda Cynon Taf.

1.25 O boblogaeth yr oedolion, nid oes gan 44% ohonynt unrhyw gymwysterau. 11.6% yn unig sydd â chymhwyster gradd, sef y gyfran isaf ond un yng Nghymru. Mae 8% yn ddi-waith, sef y pedwerydd uchaf yng Nghymru. Mae cyfran lai o swyddi rheolaethol a phroffesiynol yn yr economi lleol hefyd ar gyfartaledd.

1.26 Mae traean o blant dan 16 oed yn byw mewn aelwyddyd sy'n dibynnu ar Gymhorthdal Incwm, sef y gyfran uchaf yng Nghymru. Mae 36.8% o blant mewn teuluoedd sy'n derbyn budd-dalïadau diweithdra, o gymharu â'r cyfartaledd o 20.9% yng Nghymru a Lloegr. Mae nifer uchel o blant hefyd yn byw mewn teuluoedd sy'n cael Budd-dal Anllugrwydd. Y nifer sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yw'r uchaf yng Nghymru mewn ysgolion cynradd ac ysgolion uwchradd.

1.27 Mae cyfradd uwch o blant y gofïr amdanynt na'r cyfartaledd yn byw mewn cymunedau sydd â lefelau tebyg o amddifadedd. Hon yw'r gyfradd uchaf yng Nghymru. Ym mis Mawrth 2006, roedd nifer y plant yr oedd angen eu hamddiffyn yn gydradd uchaf yng Nghymru.

1.28 Mae lefelau cyrhaeddïad addysgol yn unol â'r rheiny mewn cymunedau sydd yr un mor ddifreintiedig, ond maent yn isel o'u cymharu â'r cyfartaledd ar draws Cymru gyfan. Mae cyfraddau'r merched beichïog yn eu harddegau, babanod â phwysau geni isel, bwydo o'r fron a phydredd dannedd ymysg plant yn adlewyrchu lefelau'r amddifadedd yn ein cymuned.

1.29 O'r rheiny sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith, mae 43.97% yn 25 oed neu'n iau, o gymharu â'r cyfartaledd yng Nghymru o 36.1% yn 2007. Mae gan 9.6% o'r holl aelwyddydd, sef 2231 i gyd, rieni unigol yn bentuili, sef y gyfradd uchaf yng Nghymru a'r 6ed uchaf yng Nghymru a Lloegr.

1.30 Mae'r diagram sy'n dangos y model haenog ar dudalen 7 yn dangos effaith hyn ar nifer y plant sy'n defnyddio gwasanaethau ar wahanol lefelau. Ceir gwybodaeth fanylach o dan bob nod craidd.

1.31 Cydnabyddir yn eang fod cyfuniad o antantais economaidd, cyrhaeddïad addysgol gwael a statws iechyd gwael yn aml yn cydgyssylltu ac yn effeithio ar ei gilydd, er bod nodi'r achos a'r effaith yn fwy cymhleth. Gyda'r gilydd, maent yn creu cyd-destun heriol i wasanaethau lleol.

Y Model Haenog

1.32 Mae'r Barneriaeth wedi mabwysiadu'r model triongl neu haenog i helpu cynllunio gwasanaethau i blant. Mae'r model yn helpu i greu iaithe gyffredin er mwyn i wasanaethau nodi pa blant sydd angen gwasanaeth ar ba lefel ac i gyfuno sut y gall gwasanaeth arbenigol weithio gyda'r gilydd er mwyn sicrhau bod anghenion plant yn cael eu bodloni mewn modd cysylltiedig. Mae'n fodol dynnau yn hytrach na model sefydlog, gan y gallai plant symud rhwng yr haenau a gallai fod anghenion ganddynt ar fwy nag un lefel. Egwyddor y triongl yw y dylai plant sydd angen gwasanaethau ar haenau uwch allu defnyddio'r gwasanaethau ar yr haenau is o hyd ac y dylent gael eu cefnogi gan y gwasanaethau hynny pan nad oes angen y gwasanaethau mwy arbenigol arnynt mynach.

Er gwaethaf yr angen a nodwyd am gymorth wedi'i dargedu ar gyfer plant a phobl ifanc ffurfio sail ar gyfer cyflwyni gwasanaethau wedi'u targedu ac yn atal anghenion plant a phobl ifanc rhag cynyddu.

cyfres o weithdai wedi'u seilio ar bob un o'r saith nod craidd. Roedd y rhain yn profi'r dystiolaeth yn erbyn gwybodaeth a phrofiad y cyfranogwyr a lluniwyd blaenoriaethau ar gyfer pob un o'r nodau craidd.

1.18 Cynhaliodd y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc sesiwn undydd i gyuno ar y datganiad o weledigaeth, yr egwydddoriion a'r blaenoriaethau. Arweiniodd gweithdai a thrafodaethau pellach at ddatblygu mesurau canlyniad blaenoriaethol a chynlluniau gweithredu arfaethedig er mwyn cyflawni'r blaenoriaethau hynny.

1.19 Yna, datblygodd ail gyfres o weithdai gynlluniau gweithredu ar gyfer pob blaenoriaeth. Roedd y gweithdai hyn hefyd yn archwilio'r dewisadau ar gyfer cynyddu cyfranogiad plant a phobl ifanc, cyflieoedd i ddatblygu'r ddarpariaeth cyfrwng Gyrraeg a dwyieithog ac i hyrwyddo diwylliant Cymru a strategaethau er mwyn mynd i'r afael ag effaith tlodi.

1.20 Yn olaf, tynwyd cynydd cyfredol yn y gwaith o ddatblygu'r gweithlu yn yr holl asiantaethau at ei gilydd a rhoddwyd camau ar waith i ddatblygu'r dadansoddiad o anghenion y gweithlu a strategaeth y gweithlu yn 2008-2009.

Crynodeb o'r dadansoddiad o anghenion

1.21 Mae gan Fferthyr Tudful boblogaeth o tua 55,000, y mae 40,000 ohoni yn byw yn nhref Merthyr neu'r cyffiniau a 15,000 arall wedi'i gwasgaru mewn trefi a chymunedau llai, yn ne'r fwrdeistref sirol yn bennaf.

1.22 Mae gan Fferthyr Tudful 18,500 o blant a phobl ifanc dan 25 oed. Mae cyfran y plant a phobl ifanc yn debyg i'r cyfartaledd yng Nghymru, ond mae cyfanswm y boblogaeth yn gostwng. Mae amcangyfrifon canol blwyddyn Ystadegau Gwladol ar gyfer 2006 yn dangos mai Merthyr yw'r unig awdurdod lleol yng Nghymru sydd â phoblogaeth sy'n gostwng, gyda'r gostyngiad mwyaf ers Cyfrifiad 2001. Mae hyn o ganlyniad i leihad yn y gyfradd genedigolaethau ac allfudo, tra bo boblogaeth Cymru yn cynyddu. Mae genedigolaethau byw wedi disgyn o 761 ym 1995 i 595 yn 2002, ond maent bellach yn cynyddu. Bydd poblogaeth y plant ysgol gyrradd yn parhau i ddisgyn tan 2012; bydd y boblogaeth rhwng 14 a 19 oed yn cyrraedd uchafbwynt yn 2008 ac yn gostwng hyd 2017.

1.23 Adeg Cyfrifiad 2001, roedd 98.6% o'r boblogaeth wedi'u geni yn y DU. Mae nifer gymharol fach (605 neu 1.1%) yn dod o gyfanswm o 17 o gefndiroedd ethnig, o gefndir rheolaethol neu broffesiynol yn bennaf, gyda'r rhan fwyaf ohonynt yn gysylltiedig ag Ysbyty y Tywysog Siarl. Hefyd, bu ymftudiad diweddar o Ewrop, gyda'r newydd-dddyfodiad yn cael effaith sylweddol ar nifer y plant sy'n cael eu derbyn yn yr ysgolion cyrradd ffydd.

Mae gan 17.7% o'r boblogaeth 1 neu fwy o sgiliau yn y Gyrraeg, sef ffigur sy'n is na'r cyfartaledd cenedlaethol.

1.24 Mae Merthyr Tudful yn wnebu heriau economaidd-gymdeithasol sylweddol. Mae 35% o'r boblogaeth (19,000) yn byw mewn Ardal oedd Cynnyrch Ehangach Is (ACEI) sydd ymhlith y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae Merthyr Tudful yn adlewyrchu'r lefel hon o amddifadedd ym mron pob mesur o les. Mae disgyliad oes 2.8% yn is na'r cyfartaledd yng Nghymru a'r isaf yng Nghymru. Mae gan 26% o'r boblogaeth affiechyd cyfyngol hirymor ac mae triggolion hefyd yn adrodd am lefelau affiechyd meddwl sy'n uwch o lawer na'r cyfartaledd yng Nghymru.

- 1.17 Wedi hynny, comisiynwyd Creative Exchanges, sef ymgynghoriaeth allanol, er mwyn cynorthwyo'r bartneriaeth i ddod i gasglu'r bwrdd a'i blaenoriaethau strategol ar gyfer y tair blynedd nesaf gan ddefnyddio fframwaith cynllunio wedi'i seilio ar ganlyniadau. Cymerodd dros 100 o staff a rheolwyr y rheng flaen o'r holl asiantaethau ran mewn
- 1.16 Cynhaliodd Tîm Cynllunio'r Bartneriaeth asesiad anghenion, gan ddefnyddio ystod eang o ffynonellau data a chomisiynwyd gwaith i fapio'r gwasanaeth.
- 1.15 Roedd y broses o lunio'r Cynllun hwn yn broses gyfranogol iawn a oedd yn cynnwys nifer o gamau. Roedd y Cynllun yn tynnu llawer o waith a gomisiynwyd gan dîm y bartneriaeth i ganfod barn plant a phobl ifanc am fatereion sydd o bryder iddynt at ei gilydd. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys archwiliadau, arolygon a gweithdai ac ati.

Sut y llunwyd y Cynllun

Mae ystod eang o weithgareddau eisoës ar waith er mwyn helpu i gyflawni'r nodau craidd hyn. Ein tasg yn y cynllun hwn yw peidio â dyblygu'r gweithgareddau hynny, ond yn hytrach canolbwyntio ar y meysydd allweddol lle credwn y gallwn wneud gwahaniaeth go iawn o ran gwella ansawdd bywyd a chyfluoedd bywyd ein plant a phobl.

- yn gwella ac yn ymestyn y ffyrdd y gall plant, pobl ifanc a theuluoedd lunio'r gwasanaethau y maent yn eu derbyn;
- ymyrryd yn gynnar pan nodir problemau er mwyn atal problemau mwy rhag dod i'r amlwg yn hwyrach;
- cefnogi gwasanaethau cyffredinol, addysg ac iechyd er mwyn cefnogi plant sydd ag anghenion mwy cymhleth yn well;
- datblygu gwaith amlasiantaeth ac integredig mwy canolbwyntiedig, yn enwedig pan fo gan blant anghenion mwy cymhleth;
- mynd i'r afael â rhagfarn a hyrwyddo tegwch a chyflie cyfartal i bob plentyn, beth bynnag fo'i hil, rhyw, anabled, tueddfryd rhywiol neu gefndir diwylliaanol;
- meithrin dwyieithrwydd a chwilio am gyfluoedd newydd i hyrwyddo'r iaith Gymraeg.

- 1.14 Yr egwyddorion y byddwn yn trefnu gwasanaethau o'u cwrpas er mwyn cyflawni canlyniadau gwell i blant yw y byddwn:
 - ymrwymo i gyflawni blaenoriaethau cytûn
 - bod yn seiliedig ar dystiolaeth, ond peidio â rhwystro arbrof!
 - alinio ein hadnoddau â'n blaenoriaethau, gan gyd-grynhoi cyllidebau lle bo hynny'n briodol a sicrhau gwerth am arian
 - defnyddio'r model haenog o anghenion ac ymyriadau (tudalen 7) i gefnogi cydgynt-lunio
 - bod yn ymatebol am ansawdd a pherfformiad ein gwasanaethau
 - defnyddio dull rheoli prosiectau a pherfformiad i gyflawni blaenoriaethau'r cynllun
 - cefnogi'r gwaith o ddatblygu'r gweithlu sydd wrth wraidd y cynllun

1.13 Wrth roi'r cynllun hwn ar waith, mae'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc yn cynnig mabwysiad egwyddorion cyffredin am sut y bydd y Bartneriaeth yn cydweithio. Y rhain yw:

Egwyddorion Cyffredin

1.9 Mae'r cynllun wedi'i drefnu o gwmpas saith Nod Craidd Llywodraeth Cynulliad Cymru i blant. Y rhain yw y bydd pob plentyn yng Nghymru:

- yn cael dechrau da mewn bywyd;
- yn cael amrywiaeth gynhwysfawr o gyflleoedd addysg a dysgu;
- yn mwynhau'r iechyd gorau posibl ac yn rhydd rhag cael eu cam-drin, rhag erledigaeth ac rhag cael eu hecsbloetio;
- yn cael mynediad i weithgareddau chwarae, hamdden, chwaraeon a diwyllianol;
- yn cael eu clywed, eu trin â pharch, a bod eu hil a'u hunaniaeth ddiwyllianol yn cael eu cydnabod;
- yn cael cartref diogel a chymuned sy'n cefnogi lles corfforol ac emosiynol; ac yn osgoi cael eu rhoi dan anfantais oherwydd tiodi.

1.10 Ein tasg yw cyflawni'r saith nod hyn sy'n seiliedig ar Gyfundeb y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn, y mae holl asiantaethau'r Bartneriaeth ym Morthyr Tudful yn gwbl ymroddedig i ddwynt. Mae'r cynllun hefyd yn dangos sut y byddwn yn cyflawni deg hawl llywodraeth Cynulliad Cymru i'r holl bobl ifanc yng Nghymru rhwng 11 a 25 oed, y manylir arnynt yn Neddff Dysgu a Sgiliau 2000. Amlygir y rhain dan nodau craidd perthnasol y cynllun hwn. Maent yn gofyn i Awdurdodau Lleol sicrhau bod pobl ifanc yn:

- cymryd rhan yn effeithiol mewn addysg a hyfforddiant;
- manteisio ar gyflleoedd gwaith; a
- chymryd rhan yn effeithiol ym mywyd y gymuned.

1.11 Mae gweithio mewn partneriaeth ag eraill yn effeithiol yn rhan annatod o ymroddiad y Bartneriaeth i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel i'n blant a phobl ifanc. Anelwn at weithio'n agos â'n gilydd i ddarparu gwasanaethau i bob plentyn trwy ofal iechyd cychwynol a chymunedol, gwasanaethau'r blynyddoedd cynnar, addysg a gwasanaeth yr heddlu. Anelwn at weithio'n agosach fyth â'n gilydd i ddod â'r gwasanaethau a dargedir, sef gwasanaethau cymdeithasol, y sector gwirfoddol, tai, gwasanaethau iechyd arbenigol a gwasanaethau troseddau ieuencid i'r plant, pobl ifanc a'r teuluoedd hynny sydd angen cymorth mwy arbenigol.

1.12 Mae gweithio mewn partneriaeth i lunio'r cynllun hwn yn cael ei adlewyrchu gan gydwethrediad agos rhwng y Cyngor, y Bwrdd Iechyd Lleol a rhanndeiliaid eraill i lunio Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles Morthyr Tudful, ac rydym yn cydwethio'n agos er mwyn cyflawni amcanion y cynllun hwnnw. Mae ein Strategaeth Gymunedol yn canolbwyntio ar adfywio economaidd a'r amgylchedd ffisegol. Mae'r Bartneriaeth Diogelwch Gymunedol yn canolbwyntio ar gadw Morthyr Tudful yn lle diogel i fyw a gweithio ynddo. Mae'r rhaglen Cymunedau yn Gyntaf yn cyfrannu'n sylweddol at fynd i'r afael ag amddifadedd. Mae Maniffesto y Trydydd Sector wedi'i alinio â'r strategaethau hyn a bydd yn cyfrannu at gyflawni newidadau. Mae'r cynlluniau hyn yn cydgyssylltu er mwyn cwmpasu ein blaenoriaethau a'n huchelgeisiau ar gyfer pobl a lle ym Morthyr Tudful.

Pennod Un Heddi Da a Dyfodol Disglair Cyflwyniad

1.1 Mae MERTHYR TUDFUL yn gartref i oddeutu 55,000 o bobl, gan gynnwys 18,500 o blant a phobl ifanc dan 25 oed. Mae MERTHYR TUDFUL yn fwyaf enwog am fod yn ganolfan hanesyddol diwydiant glo a dur de Cymru, ac ef yw'r awdurdod lleol lleiaf ond un yng Nghymru.

1.2 Mae'r cynllun hwn, sy'n cwmpasu'r cyfnod o 2008-2011, yn nodi ein huchelgeisiau ar gyfer ein plant a'n pobl ifanc ym MERTHYR TUDFUL. Lluniwyd y cynllun gan ein Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc. Ei fwrriad yw rhoi cyfeiriad a ffocws i'n gwaiith a nodi'r canlyniadau artfaethedig ar gyfer y gwasanaethau a ddarparwn.

1.3 Mae'r cynllun yn nodi ein cydweliedigaeth a'n blaenoriaethau cytûn. Mae'n gynllun strategol lefel uchel ac yn cynnwys y lefel manylder sy'n berthnasol i'n blaenoriaethau ar lefel strategol yn unig. Mae manylion y gweithgareddau sydd eu hangen i gyflawni'r amcanion strategol i'w gweld yng nghynlluniau busnes a gweithredol ein partneriaid.

1.4 Mae ein gweliedigaeth yn cael ei ffurfio gan bolisiau cenedlaethol, gan y blaenoriaethau strategol a nodir gan ein plant a phobl ifanc a chan yr holl bartneriaid sy'n cyfrannu at gyflwyno gwasanaeth, yn ôl yr anghenion a nodir yn yr asesiad o anghenion a mapio'r gwasanaeth, ein gwaiith i weithredur'r Fframwaith Gwasanaeth Cenedlaethol ar Gyfer Plant, Pobl Ifanc a Gwasanaethau Mamolaeth a chan y nodau a'r amcanion a gynhwyisir yn y Strategaeth Gymunedol.

1.5 Trwy weithio gyda'n gilydd, rydym yn ymgaisio at ragori ym mhopeth a wnawn. Nodir ein huchelgeis yn ein Strategaeth Gymunedol, sy'n adlewyrchu'r uchelgeis leol i FERTHYR TUDFUL ddod "Erbyn 2020, i greu Cymuned lle y gall pobl o bob oedran fwyhau byw a gweithio'n ddiogel ac yn iach a dilyn cyfleoedd i ddatblygu eu hunain a'u teuluoedd mewn amgylchedd glân ac atyniadol."

1.6 Mae'r gydweliedigaeth hon yn cael ei hatgyfnerthu yng ngweliedigaeth y Cyngor Bwrdeistref Siroi o "Fwrdeistref Siroi gynaliadwy a hyderus sy'n cydnabod ac yn hyrwyddo cyflie cyfartal a lle mae pobl am gyflawni ym mhob agwedd ar eu bywyd, trwy waiith, hamdden a dysgu."

1.7 Wrth lunio'r cynllun, rydym wedi dilyn Arweiniad Cynllunio ar y Cyd i Wella Canlyniadau Llywodraeth Cynulliad Cymru. Mae'r cynllun yn disodli sawl cynllun statudol arall. Bellach, bydd y wybodaeth weithrediadol fanwl a fyddai wedi'i chynnwys yn y cynlluniau hynny i'w gweld yn y cynlluniau gweithrediadol ar ein gwetan.

1.8 Mae'r cynllun hwn yn bwysig i Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc MERTHYR TUDFUL. Rydym wedi defnyddio'r broses o lunio'r cynllun i ddod â'r sefydliadau statudol a gwirfoddol niferus ym MERTHYR TUDFUL sy'n cyfrannu at fodloni anghenion plant a phobl ifanc at ei gilydd. Gyda'n gilydd, rydym wedi dadansoddi cryfderau a gwenddau ein gwasanaeth i blant a phobl ifanc. Rydym wedi defnyddio'r wybodaeth honno i lunio cydweliedigaeth, egwyddorion a blaenoriaethau allweddol ar gyfer gwasanaethau i blant a phobl ifanc ym MERTHYR TUDFUL. Bydd y weliedigaeth honno a'r blaenoriaethau allweddol hyn yn arwain y modd yr ydym yn ailganoibwytio ein gwasanaethau yn ystod y tair blynedd nesaf.

Cynwys

Rhagair

Tudalen

2
3

Cynwys
Cyflwyniad

Penod 1

Egyddorion a gwerthoedd,
Ymroddiad i hawliau, y saith nod craidd, y
Fframwaith Gwasanaeth Cenedlaethol a'r 10 hawl
Y broses o lunio'r cynllun
Asesiad o anghenion
Mapio'r gwasanaeth
Barn plant a phobl ifanc

Datganriad o weledigaeth

Penod 2

Blaenoriaethau a rennir

13

Blaenoriaethau

Cyflwyniad !
Benodau 3-9

Ein blaenoriaethau strategol ar gyfer pob nod craidd
Ein hanghenion, ein gwasanaethau, ein heriau strategol,
ein cynlluniau
Templed canlyniadau

Penod 3

Nod Craidd 1

21

Penod 4

Nod Craidd 2

27

Penod 5

Nod Craidd 3

33

Penod 6

Nod Craidd 4

44

Penod 7

Nod Craidd 5

48

Penod 8

Nod Craidd 6

53

Penod 9

Nod Craidd 7

58

Penod 10

Cynllunio a Datblygu'r Gweithlu

61

Atodiad 1

Gweithredu Polisiâu, Strategaeth a

63

Blaenoriaethau Cenedlaethol

Mae gwella cyfleoedd bywyd ein plant a phobl ifanc yn mynnu ffocws cryf parhaus ar adfywio economïd a chymdeithasol. Ein dyhead yw gwella'r sylfaen wybodaeth a sgiliau ledled y Fwrdeistref Siroel fel bod oedolion wedi'u paratoi'n dda ar gyfer cyflogaeth ac, yn eu tro, yn ysgogi eu plant i gyflawni hefyd. Mae hon yn her benodol i ni. Eitfeddiath ein hanes diwydiannol unigryw a'n profiad ôl-ddiwydiannol yw poblogaeth sy'n gostwng, gydag allfudo yn ogystal â chyfradd enedigaethau sy'n disgyn. Mae anweithgarwch economaidd, sy'n gysylltiedig â diffyg sgiliau, yn ystyfnig o uchel o hyd. Mae'r ffactorau hyn, ar y cyd â ffactorau eraill megis cyfraddau uchel o salwch hirdymor cyfyngol ac iechyd gwael, yn golygu bob llawer o'n plant a phobl ifanc yn cael profiad o anfantais. Ar y cyfan, mae ein gwasanaethau cyhoeddus yn cyflawni'n dda ac mae ein plant yn cyflawni ar yr un lefel â phlant mewn cymunedau tebyg yng Nghymru, ond ein huchelgais yw gwneud yn well.

Hoffem ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu at ddatblygu Cynllun Plant a Phobl Ifanc cyntaf Merthyr Tudful. Cydnabyddwn ymraddiad parhaus y cydweithwyr niferus sy'n gweithio'n ddfiino i ddarparu gwasanaethau effeithiol ar gyfer ein plant a phobl ifanc. Rydym yn parhau'n ymraddedig i gydweithio'n agos â nhw er mwyn hyrwyddo gwelliannau pellach wrth ddarparu gwasanaethau ac i gynnal yr ymgyrch er mwyn datglo doniau pobl ifanc, adfywio ein cymuned, helpu teuluoedd a phlant ddianc rhag tlodi a helpi ein heconomi ffynnu.

Y Cynghorydd Richard Thomas
Cynghorydd Portffolio dros Wasanaethau Integredig i Blant a Phobl Ifanc

Y Cynghorydd Paul Brown
Cynghorydd Portffolio dros Wasanaethau Integredig i Blant

Chris Abbott
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Integredig i Blant/Cyfarwyddwr Arweiniol dros Blant a Phobl Ifanc

Rhagar:

Ym Mertyr Tudful, mae ein cydweledigaeth yn seiliedig ar yr egwyddor greiddiol y dylai pob plentyn ac unigolyn ifanc fwyhau bywyd a gwireddu eu llawn botensial. Mae ein datganiad o weledigaeth yn deillio o ddadansoddi ein sefyllfa bresennol ac mae'n adlewyrchu ein huchelgeisiau mawr. Rydym am ysbrydoli ein holl blant a phobl ifanc i fod â'r uchelgeisiau mwyaf i ddynhau eu hunain. Rydym yn anelu'n uchel ac rydym am i'n holl blant a phobl ifanc wneud yr un peth fel, gyda'n cymorth ni, y gallant gyflawni y tu hwnt i ddisgwyliadau traddodiadol.

Mae gweithio mewn partneriaeth â phobl eraill yn effeithiol wrth wraidd ein hymroddiad i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel i'n blant a phobl ifanc. Rydym yn anelu at weithio'n agos â gwasanaethau iechyd a chymdeithasol er mwyn darparu cymorth wedi'i dargedu ar gyfer plant a phobl ifanc. Yn benodol, byddwn yn cydweithio'n agos â'r Bwrdd Iechyd Lleol er mwyn cyflawni'r amcanion a nodwyd yn 'Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles' Mertyr Tudful, ac â Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol statudol er mwyn sicrhau lles ein holl blant, yn enwedig y rheiny sy'n fwyaf agored i niwed. Rydym hefyd yn anelu at gydweithio'n agos â gwasanaethau eraill ledled y Fwrdeistref Sirol, yn enwedig ein cydweithwyr yn y Gwasanaethau Integredig i Oedolion, a chydag asiantaethau yn y sectorau cyhoeddus, preifat a gwirfoddol (trydydd sector) er mwyn gwella gwasanaethau i blant a phobl ifanc.

Rydym yn hyderus bod ein blaenoriaethau lleol, a gytunwyd yn y cynllun unigol, yn cael eu deall yn glir a'u cefnogi'n weithredol gan ein holl bartneriaid. Trwy gytuno ar ein blaenoriaethau cyffredinol, rydym mewn sefyllfa dda i dargedu'r adnoddau sydd ar gael tuag at y meysydd sydd eu hangen fwyaf. Bydd arweinyddiaeth strategol gref a gwaith rheoli perfformiad gan y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc wrth wraidd yr ymgyrch hon. Rydym yn parhau i fonitro'r rhwydwaith mewnol sy'n cefnogi'r cynllun ac yn symud tuag at ymagwedd yn seiliedig ar ganlyniadau ar ad-drefnu'r grwpiau cynllunio presennol. Yn hynny o beth, rydym yn cael budd o'r berthynas weithio agos yn ein cymuned broffesiynol fach. Rydym wedi pennu noddwr ar lefel y Bwrdd i oruchwylio'r gwaith o weithredu pob blaenoriaeth ac wedi nodi rheolwr prosiect a thim cynllunio amlasiantaeth i fonitro ac adrodd yn ôl i'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc am y cynnydd a gyflawnir.

Mae Fforwm Ieuenctid Mertyr Tudful yn rhan annatod o gymeraidwyo'r briffiau comisiynydd ar gyfer pob blaenoriaeth. Cynrychiolir y Fforwm ar Fwrdd llawn y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc, sy'n dystiolaeth o'n hymroddiad i'r agenda gynhwysiad ehangach ac Ertlygl 12 Cytundeb y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn. Hefyd, bydd ein blaenoriaethau ar gyfer gweithredu yn parhau i ystyried barn rhieni, plant a phobl ifanc yn llawn.

Cynllun Plant a Phobl Ifanc Merthyr Tudful 2008- 2011

Heddiw Da a Dyfodol Disglair

